

Dzejniecei Veltai Sņķerei – 100

18. decembrī no plkst. 16.00 līdz 21.00 tiešsaistē norisināsies zinātniskā un radošā konference “Pieredze un redzējumi: dzejniecei Veltai Sņķerei 100” ar literātūrzinātnieku, dzejnieku un prozistu, filmu režisoru, mūziķu un citu kultūras personību piedalīšanos, programmu papildinot ar valsts amatpersonu, sabiedrisko organizāciju pārstāvju, Veltas Sņķeres ģimenes un draugu apsveikumiem. Priekšnesumi un priekšlasījumi aptvers trīs spilgtus Veltas Sņķeres dzīvesgājuma lokus – dzeju, jogu un sabiedriski politisko darbību, pirmoreiz vienkopus aplūkojot dzejnieces dzīves un darbības visas šķautnes.

(I. Daukstes-Silasproģes rakstu lasiet 6.lpp.)

Tostarp tulkotājs Džeids Vils (Jayde Will) šajā konferencē stāstīs par Veltas Sņķeres latviešu

autoru darbu tulkojumiem angļu valodā, savukārt britu jogas pētniece un dzejnieces skolniece Liza Tila (Liz Till) – par Veltu Sņķeri un jogu.

Veltas Sņķeres dzeja publicēta kopkrājumā “Trīs autori” (1950, kopā ar Ojāru Jēģenu un Dzin-taru Sodumu), krājumos “Nemitas minamais” (1961), “Pie-saukšana” (1967), Latvijā izdo-tajās grāmatās “Lietu mutēs” (1991), “Pietuvoties vārdiem” (2003, klausāmgrāmata 2009) un “Pieredze” (2010). Angļu valodā atdzejojusi Andreja Egliša, Zina-īdas Lazdas, Vizmas Belševicas un citu autoru darbus. 2009. gadā iznākusi Veltas Sņķeres atmiņu grāmata “Savādībaņas”. 2019. gadā izdotas Veltas Sņķeres angļiski atdzejotās “Dainas” un angļu valodā rakstītās dzejas izlase “Husks” (pirmizdevums 1999. gadā).

Velta Sņķere // FOTO: Gunārs Janaitis

Saeima uzņem Latvijas pilsonībā dirigentu Karelu Marku Šišonu

Saeima 3. decembrī pieņēma lēmumu par dirigenta Karela Marka Šišona uzņemšanu Latvijas pilsonībā par īpašiem nopelniem Latvijas labā. K. M. Šišons ir bijis Vācu radio filharmoniskā orķestra, kā arī Grācas Simfoniskā orķestra galvenais diriģents, kopš 2017. gada viņš ir Grankanārijas filharmoniskā orķestra galvenais diriģents un mākslinieciskais vadītājs.

Latvijas publikai K. M. Šišons pazīstams arī kā ilggadējs Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra (LNSO) mākslinieciskais vadītājs un galvenais diriģents. Pirmo reizi viņš LNSO diriģēja 2000.gadā, savukārt no 2009. līdz 2012. gadam bija LNSO vadītājs. Diriģents populārizē Latvijas mūziku un māksliniekus gan Latvijā, gan starptautiski un uzstājas pie pasaules vadošo orķestru diriģenta pulks.

K. M. Šišons ir Latvijas rezidents kopš 2009. gada, un viņa dzīvesbiedre ir mūsu operas zvaigzne Elīna Garanča.

GODĀJAMIE TAUTIEŠI!

DV ASV aicina tautiešus atbalstīt Daugavas Vanagu 2020. gada Ziemassvētku līdzekļu vākšanas akciju par labu kara invalīdiem, bijušajiem leģionāriem un nacionāliem partizāniem, bērnu un veco ļaužu atbalstam Latvijā kā arī šeit ASV.

Jūsu ziedojumu lūdzam nosūtīt Daugavas Vanagu zemes valdes kasierim (Ivars Zušēvics, 5438 Wild Rose Circle., Greendale, WI 53129);
čeki rakstāmi uz
Latvian Association DV ASV, Inc vārda.

Andris Kursietis
Daugavas Vanagu ASV valdes priekšsēdis.

Lasītāju balsis
3. lpp.

Numura
intervijā – advokāts,
LNOB ģildes
prezidents
Ivars Slokenbergs
4.-5. lpp.

Dzejniecei
Veltai Sņķerei –
100!
1. un 6. lpp.

Kārlis Streips un
Sallija Benfelde
par atbildību
pandēmijas laikā
8. lpp.

Kā Latvijā tiek
galā ar Covid-19?
Zinātnieces
viedoklis un
personiskā
pieredze
12. un 13. lpp.

Atkal mājās,
Latvijā.
Dr. Jura Brūkļa
stāsts
14. lpp.

Sporta jaunumi
20. lpp.

Latvian newspaper
LAIKS

Frequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC

Latviešu nedēļas laikraksts

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros:
3 mēn. US \$ 50.00
6 mēn. US \$ 100.00

Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us

Redaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us

Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM, kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.

Laikrakstā iespiestajos, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklāmdevējs.

Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Inesei Zaķis
e-pasts: rigaven@aol.com

Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM, kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.

Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adrese
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
e-pasts: LaiksDSR@aol.com

Ja vēlaties saņemt vairāk informācijas par avīzi,
lūdzu, zvaniet LAIKA ASV tālr.: 727 385-4256

Laika Mākslas kalendārs "Četri gadalaiki Rīgas dārzos"

Dāvājiet saviem bērniem, mazbērniem un cittautu draugiem!

Laika Mākslas kalendārs 2021

Šoreiz Jūs ievēdis Rīgas dārzus pasaulē, arī tādā, ko nepazīst pat katrs rīdzinieks. Kalendāra tēma šogad – "Četri gadalaiki Rīgas dārzos". Vai Jūs esat bijuši, piemēram, dabas parkā "Piejūra" Mangaļsalā un Buļļos? Vai sen redzējāt Vērmanģa dārza lauvas rožu laikā? Uz kalendāra vāka šogad neparasti krāšņā puķudobe pie mūsu Baltā nama – Rīgas Operteātra. Un vēl pastaiģas pa Mežaparku, Esplanādi...

Pastaigāsimies un priecāsimies kopā! Ik mēnesi Jūsu mājās būs gabaliņš skaistās, mīļās Rīgas.

Kalendāra izdošanu atbalsta **AIA**

Kalendārus var iegādāties par **USD 22,-** plūs pasta izdevumi,
rakstot čeku Latvian Newspaper *Laiks* 50 Sternberger Ave,
unit 5 Long Branch, NJ 07740

2021. gada kalendārs: gab. US \$22.00.....

Piesūtīšana: ASV – par pirmo US \$3.00

Par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1.50

Ārpus ASV – par katru US \$3.50 (NB! Maksa ASV dolāros), tai skaitā pasta izdevumi

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts

GODĀTIE LASĪTĀJI!

Ir pienācis laiks sveikt radus, draugus un citus mīļus cilvēkus
Ziemassvētkos. Ielieciet savu apsveikumu *Laikā* – un to izlasīs
Amerikā, Kanadā, Latvijā un citur Eiropā!
Maksa par sludinājumu šajā lappusē un šādā izmērā – USD50,-

«Lielā Amerika savos plašumos glabā tik daudz vēl
izzināma mūsu mūžam. Dosimies izzināt!» Jūsu Inese

RigaVen Travel Inc.

Zvaniet – INESE ZAĶIS
Tālr.: 727-623-4666, e-pasts: rigaven@aol.com
6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

Lūdzu iesūtīt
līdz š.g.
14. decembrim

LAIKS

50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laikdsr@aol.com
www.laiks.us

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
[www.laiks.us!](http://www.laiks.us)

«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$50.00
6 mēnešiem.....ASV \$100.00

FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI! Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!

Laiks pa gaisa pastu Amerikā 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā 3 mēneši \$75.00
6 mēneši \$150.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 3 mēneši \$93.00
6 mēneši \$186.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

MĀRIS
BRANCIS

Divus mēnešus šī gada nogalē un nākamā gada sākumā Jelgavas Svētās Trīsvienības baznīcas tornī viesojas **Maija Nora Tabaka** ar savu gleznu izstādi "Dzimusi Jelgavā". Nosaukums nav maldīgs – māksliniece patiesi ir dzimusi šajā pilsētā vēl pēdējā miera gadā pirms Otrā pasaules kara. Tēvs bija inženieris, pilsētā labi zināms cilvēks, turīgs un izglītots, māte slavējās kā augstas klases modiste. Bet sākās karš, Tabaku ģimenei piespiedu kārtā nācās pamest Jelgavu. Tas noteica arī visu tālāko dzīvi. Pēc daudziem gadiem māksliniece atzinās: "Daudzkārt esmu domājusi, kāda būtu mana dzīve, ja Latvijā viss būtu palicis, kā tolaik bija. Iespējams, ka es nebūtu māksliniece, bet kā bagātnieku bērns aizietu pa citu līniju".

Taču notika tā, kā tas notika. Maija Nora Tabaka kļuva daudzu iecienīta, atzīsim, arī apskauta un pretrunīgi vērtēta gleznotāja. Dzīve nav bijusi ziediem klāta, bet krietni vien vēju un negaisu svaidīta un pērta, tādēļ viņa ir ar spēcīgu raksturu un augstu pašapziņu. Galerijas "Daugava" vadītājas Andas Treijas iecerētais, pamatīgi uzrakstītais un bagātīgi iekārtotais albums, kas dienasgaismu ieraudzīja 2018. gadā, jaunākām paaudzēm atgādina par gleznotājas daiļrades pos-

mu pirms gadiem četrdesmit piecdesmit, kad skatītājus apbūra "Kāzas Rundālē", Tatjanas Bēmas un Tatjanas Sutas portreti, mazliet mistiskais "Rīts mežā", tāpat Rietumberlines cikls. Šīs lielās kompozīcijas vēlāk nomainīja cita stila darbi, kuŗos māksliniece arvien vai-

nītes sastapuŗas papagaiŗus, te esam kādā senā pilsētā ar statuŗām centrā, kas mums atgādina par Eiropas pielūgsmi, vai ostā, kuŗā elegantas dāmas priekŗā nometies senlaicīgā tērpā ģērbies pielūdzējs senu dienu cepurē ar greznām spalvām. Turpat kaut kur eksotiskos dārzos

krāŗnā lielveikala gaisotnē svin pavisam jauns puikīŗš.

Pēdējā laikā Maija Nora Tabaka glezno darbus bez cilvēkiem. Tāds ir šīgada "Dārzs" vai iekŗpagalms, kas ir īpaŗi izceļams. Tajā lielu gleznu laukumu aizņem ģeometriskas sienas, kas veido koridoru un

izcēlumu, ar dzīvesprieku, plaŗi mutuŗojoŗu fantāziju, kas skatītāju aicina ienirt viņas iedomu valstībā, kuŗā valda priekŗs, miers, garīgs līdzsvars un saule cauru diennakti. Tā ir sapņu zeme, kas varbūt šobrīd, kad pasaulē ir tik daudz drāmatiskā, tragiskā, kad cilvēkiem pie-

Dāmas dārzā. 2015

rāk ļāvŗs fantāzijas ierosinātām tēmām un krāŗu priekŗam.

Patlaban Jelgavā skatāmas 14 pēdējo gadu gleznas, kas mūs iztēlē aizved te pie Zvārtes ieŗa Gauŗas krastos, kur divas meite-

ar kaktusiem un pēc franŗu modes apģieŗiem krūmājiem un kokiem pie eleganta galdiŗa malko kafiju divas lepnas daiŗavas un izbauda sarunu gurdenumu. Kaut kur savu jubileju

Maija Nora Tabaka // FOTO: www.liepajniekiem.lv

kas ved dziļumā, bet tur pašā galā rodams neliels dārza stūrītis. Nekas no bijuŗā greznuma, krāŗu uguŗoŗanas. It kā iestāŗies miers pēc dzīves ņirboņas.

Mākslinieces darbi jau no laika gala izceļas ar harmonijas

trūkst dvēseliska līdzsvara un kad viņi neprot atrast sevi un apkārtņē spēku. Lai pastāvētu, lai uzmundrinātu sevi, līdzsvarotu savu garīgo pasauli, ir nepiecieŗama Maijas Noras Tabakas skaistuma piesātināta māksla.

LASĪTĀJU BALSIS

Lai tas, kas mūs vieno, ir stiprāks par to, kas mūs šķīst!

Izlasījis U. Rozes kunga vēstuli (*Laiks*, nr. 45), ar kuŗu viņŗš atsaucas uz manu rakstu par ASV prezidenta vēlēŗanām, sapratu vairākas lietas. Pirmkārt, es Rozes kungu uzrunāŗu tieŗi tā – par Rozes kungu, nevis vienkāŗŗi – Roze. Man tas liekas cieņpildnāks! Otrkārt, Rozes kunga vēstule apstiprina to, cik cilvēki te ir saŗķēŗti. Rozes kungs netic tam, ko rakstu attiecībā uz manu neatkarību, tātad viņa uztverē es meloju... Turpināŗu būt pieklāŗjīgs un nekomentēŗu.

Savu rakstu ļoti uzmanīgi un apdomāti rakstīju. Pārlasot to vēŗreiz, jūtos apmierināts. Es rakstīju, ka „cilvēki domā”, „cilvēki saka” utt., aprakstot uzskatus, kuŗi bieŗi sastopami presē un paziņu lokā, un nesakot, ka es tā personīgi domāju. Izteicu labas un sliktas lietas par abiem kandidāŗiem – varētu domāt, ka tās raksta daļas Rozes kungs nav izlasījis vai ir aizmīrsis. Tieŗi izvairījos cildināt vai nopelt vienu vai otru pusi. Mani personīgie uzskati nav visiem tik svarīgi. Aizskaroŗs un nepamatots ir Rozes kunga komentrs, ka mans raksts nāks no Trampa

grāŗmatas. No kuŗas grāŗmatas nāks Rozes kunga „pareizie” uzskati?

Esmu pateicīgs *Laika* redakcijai, ka aicināja mani aprakstīt manus vērojumus, ko pirms tam bija aicinājis izteikt Latvijas televīzijas kanals *Rīga 24*. Esmu piedzimis un visu mūŗu dzīvojis Amerikā, un man vienmēr interesējus politiķa, jo man rūp pilŗonu un valsts labklāŗība. Politiskais process pāŗāk bieŗi ir visai nepatīkams. Esmu daudz piedzīvojis, it seviŗķi dzīvodams Čikāgā un Illinoŗas ŗtatā, kas uzskatītas par korumpētākāŗām vietām Amerikā.

Vārdā minēju divus bijuŗos prezidentus – demokratu Dŗonu Kenediju un republikāni Ronaldu Reiganu. Minēti tātad abu partiju pāŗstāŗji – ļoti neitrāŗi!

Attiecībā uz saŗķēŗtību valstī, par ko Rozes kungs vairo tikai Trampu, pastāvu, ka abas partijas ir vainīgas. Abas!

Attiecībā uz Hilāŗiju Klintoni, netrūkst ne grāŗmatu, ne rakstu, kuŗi liecina par viņas nepopulāŗitāti daudzu pilŗonu uzskatā. Viņas biogrāfija nav tā spoŗākā, sākot no seniem laikiem, kad

viņu atlaida no Rozes advokātu biroja (*Rose Law Firm*), vai kad viņa aizstāvēja savu vīru, kad viņa apsūdzēja par seksuāŗām „darbībām” āŗpus laulības. Pēc tam ir vēl citi kontraversiāŗi notikumi, kas daudziem nepatika. Varam par to visu lasīt.

Laikam neizlasīti vai piemirsti arī mani komentri, kur novēŗēju Amerikai visu to labāko nākamajos cetros gados un teicu, ka, par spīti visam, mūsu valsts izturēs pārbaudes. Laiks rādīs, kāds būs nākamais prezidents! Laikam neizlasīti vai piemirsti bija mani komentri, kur novēŗēju uzvarētāŗam veiksmi un visu labu. Novēŗēju jaunajam prezidentam izdoŗanos apvienot visu tautu, nevis ŗķēŗt. Varbūt izdosies pat saprasties Rozes un Birkena kungiem. Amerikas un Latvijas labā.

Par savu jau sen esmu pieņēmis devīzi: lai tas, kas mūs vieno, ir stiprāks par to, kas mūs ŗķēŗ!

ARMANDS BIRKENS,
patieŗām *independent*,
neatkarīgais pilŗonis

Kāda neparasta jubileja Kanadā

Nezinu, vai Latvijā pastāŗ kāda līdzīga iestāde, bet Kanadā, aptuveni divdesmit kilometrus no Toronto pilsētas centra, atrodas latvieŗu aprūpes nams ar savdabīgu nosaukumu: "Kristus Dārzs". Kinstlers kundze, kam piederēja zemes gabals, uz kuŗa tika uzcelts aprūpes nams, bija dievticīga persona, viņa ierosināja ŗŗu nosaukumu aprūpes namam.

ŗa gada decembŗi aprūpes nams atzīmēja savu 35 gadu pastāvēŗanu. Bija vairāki apsveicēji, kas vēŗēja dievpalīgu nama turpmākāŗām gaitām.

Laika ritējumā vairākas orga-

nizācijas un arī individuāŗas personas ir atbalstījuŗas "Kristus Dārza" darbību. Paldies viņiem par to!

Aprūpes namā ir simt gultu, personāŗs un iemītnieki ir galvenokārt latvieŗi, bet, ja latvieŗu nepietiek, tad tiek uzņemti arī cittautieŗi, jo aprūpes namā par visu maksā Kanadas valdība.

Arī virtuvē strādā vairāki latvieŗi, kas gatavo ēdienus latvieŗu gaumē.

"Kristus Dārzam" arī lietainākā dienā **Vilis Mileiko** novēŗ: acis prieku, lūpās smaidu un sirdi vienmēr sauli!

„Latvijas tēlu veido ar darbiem”

Advokāts, Latvijas Nacionālās operas ģildes Amerikā prezidents Ivars Slokenbergs intervijā Ligitai Kovtunai

Jūs pārstāvat to latviešu trimdas bērnu paaudzi, kas dzimuši Amerikā, bet dzīves gaitā – un latviskās audzināšanas rezultātā! – atraduši par iespējamu līdzās profesionālajam darbam strādāt arī sabiedriskā kārtā „latviešu lietas labā”. Pēc 10 gadiem, kad strādājāt kopā ar advokātiem Filipu Kļaviņu un Raimonu Slaidiņu Latvijā, esat nodibinājis savu advokātu biroju Ņujorkā, kam ir visbiežākā saikne ar Latviju.

Jā, pēdējos četrus gadus mans birojs ir Ņujorkā, bet klienti lielākoties ir no Latvijas, no Baltijas valstīm un Eiropas. Pārstāvu uzņēmumus, kuŗi vai nu jau strādā ASV tirgū, vai tam gatavojas, sniedzu viņiem juridiskos pakalpojumus. Interese ir liela, darba ir daudz, uzņēmēji no mūsu reģiona vēlas apgūt un iekļauties vērienīgajā Amerikas apritē un galvenais – to spēj. Ir gluži citādi, nekā pirms gadiem, kad Latvijas uzņēmējiem Amerika likās tāla, dārga un sarežģīta. Tāda tā ir joprojām, taču pasaulē ir mainījusies, līdz ar ko paplašinājušās iespējas. Pirms desmit gadiem vadīju Amerikas Tirdzniecības palātu Latvijā (*AmCham*), un tad maniju, ka mūsu uzņēmēji galvenokārt orientējas uz vietējo, uz Eiropas tirgu. Pēdējos gados apvēršņi ir kļuvuši plašāki, daudz plašāki, un latvieši veiksmīgi strādā globālajā tirgū.

Nesen aizvadītajā Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumā (PLEIF), kuŗā arī jūs piedalījāties, Latvijas-Amerikas komerckameras (*LatCham*) prezidents Mikus Kīns teica – latviešu kopiena ASV ekonomikā ir otra aktīvākā aizēbrējiem.

Šie dati gan ir jau gadus 25 veci, bet – ja pat šodien tie nav īsti precīzi, tomēr parāda, ka vēsturiski tā ir bijis un ka latviešiem ir potenciāls. Vēl vairāk – kāpēc gan mēs nevarētu būt tie pirmie?! Izraēlas diasporas piemērs tiešām ir iedvesmojošs – kā viņi spēj sadarboties ar savu tēvzemi, dodot nopietnu ieguldījumu Izraēlas ekonomiskajā attīstībā. Arī latvieši tiešām ir visur, un to vajag izmantot. Tas arī ir viens no pieminētā PLEIF galvenajiem mērķiem – gluži praktiski radīt sadarbības saites, kas palīdz celt Latvijas tautsaimniecību. Pasaulē dzīvo tūkstošiem uzņēmīgu, augsti izglītotu, turīgu latviešu, kam ir pieredze, kapitāls, plaši sakari mītnes zemēs un pasaulē, kas Latvijai var būt milzu ieguvums. Turklāt šajos laikos nemaz nav jāizbrauc no savas zemes, kur mīti, – ir daudz un dažādi veidi, kā, strādājot citā valstī, var izmantot savu kontaktu tīklu un kapitālu, lai strādātu Latvijai. PLEIF uzdevums ir iedzīvīnāt šo procesu. Forumos piedalos jau kopš paša pirmā iedvesmojuma 2013. gadā, un redzu pozitīvo dinamiku. Protams, ir labāk, ja iespējama arī tā sauktā neformālā daļa, kur cilvēki tiek personiski pie viņa glāzes. Šogad tas nevarēja notikt, tikāmies virtuāli.

Toties dalībnieku skaits bija nozīmīgi lielāks, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem.

Un tas ir pozitīvs ieguvums. Šo darbīgo, veiksmīgo cilvēku ikdiena rit savās zemēs, viņi ir aizņemti savā darbā, un tāpēc forums ir ļoti vērtīgs. Tas palīdz satikties, rodas iespējas šos cilvēkus piesaistīt, pārliecināt, vismaz mēģināt to izdarīt. Vēlos piebilst, ka ir „vecā trimda” un jaunā diaspora, un abās ir cilvēki, kam ir reālas iespējas dot savu ieguldījumu Latvijai.

PLEIF arī sprieda par Latvijas tēlu veidošanu, un šis process saņēmis diezgan daudz kritikas.

Ar lozungiem un saukļiem tiešām nevar izveidot valsts tēlu – tikai ar darbiem. Un personībām – tādi cilvēki kā Elīna Garanča, Kristīne Opolais opermākslā, kā Kristaps Porziņģis sportā un citi, jau veido Latvijas tēlu. To veido vēstniecības, kuŗās strādā diplomāti un ekonomikas atašēji, LIAA – Latvijas investīciju attīstības aģentūra, kas paplašina

tajā darbojušies, bet māte (Aija Pelše – L. K.) ilgus gadus bija valdes priekšsēde. Te jāatminas laiks, kad tapa Ģildes iecere un kad tā tika nodibināta – 1989. gadā, kad Ņujorkas latviešu koris dziedāja uz Rīgas opernama skatuves, jau radās iedvesmojums dibināt Ģildi, kas arī notika 1991. gadā, pēc neatkarības atgūšanas. Tā ir Ņujorkā reģistrēta bezpeļņas labdarības organizācija, bet biedri mums ir visā Amerikā un ārpus tās. Pats tolaik dziedāju Ņujorkas latviešu kori, un koncerti Operā un Doma baznīcā ir arvien vieni no spilgtākajiem mana mūža brīžiem... 2021. gads tāpat ir Ģildes 30. jubilejas gads.

Šovasar piekritu vadīt Ģildes valdi, jo manā ieskatā katram latvietim ir jādod savs ieguldījums Latvijas attīstībā vēl plašāk, nekā tikai savā profesijā. Ģildes valdē darbojas 14 cilvēki, ieskaitot viens no tās dibinātājiem, viceprezidents Ivars Bērziņš un viceprezidente – aktīvā un mūzikā izglītotā Iveta Grava, kuŗa savulaik pati strādājusi Operā, bet tagad dala dzīvi starp Latviju un Angliju, līdz ar ko mūsu saikne ar operas un baleta teātri ir pavisam tuva un cieša. Ģildes galvenais mērķis no pašas sākotnes ir bijis vākt līdzekļus, ko ziedot Latvijas Nacionālās operas un baleta atbalstam. To redzu arī daļēji kā misiju atbalstīt valsts tautsaimniecību kopumā – jo kultūra un ekonomika ir nesaraujami saistītas. Mēs runājam par Latvijas tēla nozīmi valsts attīstībā – te tas ir! Caur mūsu opermākslu mēs stāstām pasaulē par Latviju un radām tās tēlu, un mums ir ar ko lepoties.

Runājot par Ģildes ieguldījumu – aizvadītajos 30 gados tas bijis vairāk nekā 1,6 miljoni ASV dolāru, lielākā daļa ieguldīta pavisam konkrētos opernama projektos, īpaši aizvadītā gadsimta 90. gados, kad atjaunotajai valstij trūka naudas. Pirmām kārtām vajadzēja ieguldīt infrastruktūrā un, tā teikt, „dzelžos” – sarūpējām liftu, apgaismošanas iekārtas, orķestra bedres iekārtu, titru mašīnu, spoguļus, lustras, nopirkām lielo automašīnu dekorāciju pārvadāšanai un daudz ko citu. Par vairāk nekā 160 tūkstošiem dolāru vien iepirkti mūzikas instrumenti, tostarp *Steinway* flīģelis. Un, protams, ieguldīts opereteātra iestudējums, kā arī jaunās paaudzes mūzikālajā izglītošanā, atbalstot Mūzikas akadēmijas studiju „Figaro”, vedot Latvijas skolēnus uz operas izrādēm utt. Visi līdzekļi ieguldīti pavisam konkrētās lietās, par ko mūsu ziedotājiem varam atskaitīties. Runājot par ziedotājiem, – arī te notiek paaudžu maiņa, un nu viens no mūsu valdes izaicinājumiem ir radīt „jauno ziedotāju paaudzi”, ko jāuzrunā mūsdienīgā valodā un jāpārliecina, lai viņi pārņem „vecās trimdas” ziedošanas tradīcijas.

Zinu cilvēkus Amerikā, kuŗi caur operas Ģildi „atdzimuši” savā latvietībā, proti, atraduši

savu latvietības saļiņu pēc tam, kad aizgājuši no darba pelnītā atpūtā.

Jā, patiešām mūsu pulkā ir cilvēki, kas citkārt aktīvi neiesaistījās latviešu sarīkojumos, bet kam tuva opermāksla. Te viņi arī „atraduši sevi”, lai palīdzētu Latvijas kultūrai, un, kā jau mēs runājam, līdz ar to arī Tēvzemes atpazīstamībai un tautsaimniecībai. Ziedotāju „profils” ir daudzveidīgs – te ir individuālie ziedotāji, ir arī organizācijas, kā, piemēram, TILTS, ALA.

Un amerikāņi?

Ja nav, tad būs! Mans mērķis ir ziedotāju pulku paplašināt ne tikai jaunās paaudzes, bet arī Latvijas un latviešu draugu virzienā, tostarp arī uzrunāt uzņēmējus, kas strādā gan Latvijā, gan arī Amerikā un, protams, savas profesijas pārstāvjus.

Atminējos daktera prof. Bertrama Zariņa piemēru – viņš prata ieinteresēt savu pacientu, ASV multimiljonāru Normanu Naitu par Latviju tā, ka kungs noziedoja Latvijas medicīnai iespaidīgas naudas summas. Jūs savu darbu prezidenta amatā turklāt uzsākat laikā, kad Ģilde atkal ķērusies pie jauna, vērienīga projekta – Jāņa Kalniņa operas „Hamlets” iestudējuma. Labi atceros, kā jūsu māte Aija Pelše teica atklāšanas runu 2011. gadā Bruno Skultes operas „Vilkaču mantniece” pirmizrādē. Jums varētu būt tas gods līdzīgi atklāt „Hamleta” atjaunojuma pirmizrādi 2022. gada janvārī. Tāda skaista pēctecība.

Līdz paredzētās pirmizrādes atlikuši vien 13 mēneši, un laiks skrien ātri. Bet ir jau arī daudz padarīts. Ģilde apņēmusies būt šī jauniestudējuma ģenerālsponsors. Un te atkal vēlos uzsvērt Ģildes misiju – atdzīvīnāt un parādīt pasaulē spožāko latviešu nacionālās operas meistardarbu, kas jau pēc pirmizrādes 1936. gadā izpelnījās augstāko atzinību Eiropas mūzikas kritiķu aprindās. Ir ļoti svarīgi, lai latviešu oriģinālopera nostātos blakus „vecās Eiropas” operām – jo Kalniņa darbs ir tā cienīgs. Līdz ar to mēs arī atdotu godu Meistaram, kuŗš savas karjeras „otro elpu” ieguva trimdā, Kanadā, kā arī tām latviešu operas zvaigznēm, kas bija spiestas doties trimdā. Ir jāatgādina, ka šie talantīgie cilvēki ir atstājuši savas pēdas Latvijas vārda spodrināšanā pasaulē.

Ja arī jūs vēlaties ziedot operas *Hamlets* iestudējumam, to var ar kredītkarti www.lnogasv.org/donate/ vai rakstot čekus uz *Latvian National Opera Guild, Inc.* vārda un sūtot uz c/o Māris Lapiņš, 29 East Gate, Manhasset, NY 11030-3423.

(Turpināts 5.lpp.)

Ivars Slokenbergs: „Ģildes galvenais mērķis no pašas sākotnes ir bijis vākt līdzekļus, ko ziedot Latvijas Nacionālās Operas un baleta atbalstam. To redzu kā misiju atbalstīt valsts tautsaimniecību kopumā – jo kultūra un ekonomika ir nesaraujami saistītas. Mēs runājam par Latvijas tēla nozīmi valsts attīstībā – te tas ir! Caur mūsu opermākslu mēs stāstām pasaulē par Latviju, un mums ir ar ko lepoties.”

Jūs teicāt – pārliecināt. Vai jūsuprāt Latvijas biznesa vide ir gana pievilcīga investīcijām un sadarbībai?

Pirmām kārtām – Latvija ir mazs tirgus lielajiem investoriem, bet ir nišas, kur Latvija ir interesanta – dažādas tehnoloģiju un zinātnes jomas, piemēram, kuŗās piesaistīt Latvijas izglītotu darbaspēku. Atvērt lielu ražotni Latvijā ASV investoram iespējams nav interesanti. Svarīgākais ir veidot Latvijas atpazīstamību kā draudzīgu, sakārtotu vietu uzņēmējdarbībai ar paredzamu likumdošanu un nodokļu politiku, ar caurspīdīgumu procesos. Un mums taču jau ir laba transporta infrastruktūra, it sevišķi Rīgas lidosta, augsts pakalpojumu līmenis un dzīves vide, bet galvenais – „gaišas galvas” ar augstu izglītību.

savu pārstāvniecību tīklu, arī Latvijas un ārvalstu tirdzniecības palātas un kameras, kā arī mūsu goda konsuli, kas ir vēra ņemams spēks, – tie ir cilvēki ar plašiem sakariem un labu pieredzi biznesā, gatavi nesavtīgi strādāt Latvijas labā. Un, protams, pirmais solis, lai iekarotu pasaules tirgus un uzmanību, ir jāspēr pašam uzņēmējam, piedaloties izstādēs, meklējot biznesa kontaktus, veidojot uzticamību savam piedāvājumam.

Jūs pieminējāt mūsu operas zvaigznes kā Latvijas tēla veidotājus. Pats esat arī Latvijas Nacionālās operas ģildes Amerikā prezidents. Kāds bija motīvs uzņemties vēl šādu sabiedrisko pienākumu?

Ar Ģildi esmu saistīts daudzus gadus, jo mani radīnieki

„Latvijas tēlu veido ar darbiem”

Advokāts, Latvijas Nacionālās operas ģildes Amerikā prezidents
Ivars Slokenbergs intervijā Ligitai Kovtunai

(Turpināts no 4. lpp.)

UZZIŅAI Jānis Kalniņš (1904-2000)

Komponists, diriģents, pedagogs un ērģelnieks Jānis Kalniņš dzimis 1904. gada 3. novembrī Pērnavā, komponista Alfrēda Kalniņa (1879-1951) ģimenē. Tēva vadībā viņš septiņu gadu vecumā sāk mācīties klavier spēli, bet 1920. gadā, iestājoties jaundibinātajā Latvijas konservatorijā un studējot vairākās speciālitātēs, pievienojas plašajam profesora Jāzepa Vītola (1863-1984) audzēkņu pulkam.

1923. gadā, būdams tikai deviņpadsmit gadus vecs, Jānis Kalniņš kļūst par Nacionālā teātra mūzikālās daļas vadītāju un diriģentu. Turpmāko desmit gadu laikā top mūzika apmēram piecdesmit lugām, tādējādi kom-

ponista pirmie radošie panākumi saistīti tieši ar skatuves mūzikas žanriem. Par pašu laimīgāko mūža posmu J. Kalniņš uzskatīja Latvijas Nacionālajā operā nostrādāto desmitgadi (1933-1944). Šajā laikā latviešu mūzikas pūralādi papildina J. Kalniņa trīs operas; tostarp pēc V. Šekspira traģēdijas veidotā un tēvam veltītā opera “Hamlets” (1936).

1944. gadā Jānis Kalniņš dodas trimdā. Par viņa mājvietu kļūst Kanada. Komponists miris 2000. gada 23. novembrī Frederiktonā, Kanadā.

Operu “Hamlets” Jānis Kalniņš iesāk rakstīt 1934. gadā, pabeidz 1935. gadā Zalcburgā. Pirmizrādi pirmā latviešu opera, kuŗas pamatā pasaules klasiskās dramaturģijas šedevrs, uz Latvijas Nacionālās operas skatuves piedzīvo 1936. gadā, pie diriģenta pulks esot pašam komponistam. Režisors – Jānis

Jānis Kalniņš

Zariņš, viņš arī režisors otrajam iestudējumam 1943. gadā. Dekorators 1936. gadā – Herberts Likums, 1943. gada iestudējumam – Pēteris Rožlapa (par darbu saņēmis Kultūras fonda balvu). Titullomā abos iestudējumos – Mariss Vētra, Karalis – Ādolfs Kaktiņš, Karaliene 1936. gadā – Amanda Liberte-Rebane, 1943. – Alīda Vāne. Ofēlija – attiecīgi Lidija Blumentāle un Marija Vintere, Horācijs Viktors Stots un Teodors Brilts.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

EDUARDS
SILKALNS

Vai zinājāt, ka Latviešu folkloras krātuvē glabājas vairāk nekā 54 000 buŗamvārdu „vienību” un ka tas ir viens no apjomīgākajiem buŗamvārdu krājumiem Eiropā? Vai zinājāt, ka notiek buŗamvārdiem veltītas ikgadējas starptautiskas konferences? Vai ticat, ka mūsdienu ārsti rozēs slimniekiem dažkārt iesaka apmeklēt vārdotāju? – Ja ne zinājāt, ne ticat, tad tagad jūs zināšanas papildina un jūsu ticību izaicina vai pārbauda neparastā grāmatā **150. kolekcija – Buŗamvārdi**.

Jau sava teksta pirmajā teikumā pētnieks definē pētījumu: „Latviešu buŗamvārdi ir mutvārdu un rakstītas formulas, kuŗām tautā ticis vai tiek piedēvēts pārdabisks spēks kāda mērķa sasniegšanai – dziedināt, kaitēt iegūt simpatijas vai veiksmi, ietekmēt kādus notikumus vai darba rezultātu utt.” Ja sendienās darbotājus ar burvestībām vārdos un/vai darbos sauca par pūšlotājiem, vārdotājiem, laītītājiem, ragotājiem vai āderētājiem, mūsdienās rosās ekstrasensī, auras speciālisti, šamaņi, bioenerģētiķi u. c. (62. – 64. lpp.)

Kā cilvēku, kam vienīgā saskarsme ar buŗamvārdiem bijusi, skatoties ik vasaru pirms Jāņiem Nacionālā teātra skatuvē, kur Bebene un Tomuļa māte nodarbojas ar labākas veselības pieburšanu, mani pārsteidz kristīgā momenta klātie daudzos jo daudzos A. Lielbārza izvēlētos buršanās paraugos. Lūk, kādi tiek citēti asiņošanas apturēšanas vārdi:

„Mūsu Kungam Jēzum Kristum bij piecas vātis. Viņam vātis nesāpēja un arī nepampa, nedz asinis tecēja. Tā lai šim cilvēkam nostājas kā tam Kungam Jēzum Kristum. Iekš tā vārda Dieva tā Tēva Dieva tā Dēla un Dieva tā Svētā Gara. Pēc katras Dieva personas nosaukšanas jāmet krusta zīme.” (66.)

Zinām, ka mūsu folkloras lielākajai bagātībai, tautas dziesmām, saskarē ar kristietību ir minimāla, ja nu vienīgi uzsveŗam, ka dainu ētika ir tuva kristietīgajai ētika vai kā dainu „mīlās Māras” tēls dažkārt saplūdināts ar kristiešu jaunavu Mariju. Tautas pasakās un teikās, parunās un sakām vārdos kristīgā momenta tikpat kā nav. Kas tad ir tas, kas buŗamvārdiem liek atšķirties no citiem mūsu folkloras žanriem? – Lielbārdis raksta: „Bībeles personāžu un sižetu klātbūtne, to biežums latviešu buŗamvārdos liecina par tekstu piederību kopīgai Eiropas kristīgo buŗamvārdu tradīcijai, kas līdz ar kultūru un valstu migrāciju daudz gadsimtu garumā pamazām iesakņojusies latviešu vidū.” (66.)

Varam gan izmēģināt arī vēl citus skaidrojumus. Varbūt buŗamvārdi ir jaunāki par pārējo folkloru un atspoguļo situāciju, kad kristietība tautā jau bija vairāk nostiprinājusies? Varbūt cilvēki sāpju un bēdu brīdī jūta, ka kristiešu Trīsvienīgais Dievs viņiem vairāk spēš palīdzēt nekā senču Dieviņš? Tā kā pētnieks ir koncentrējies uz veselības atgū-

šanas vai saglabāšanas buŗamvārdiem, varbūt tie neatspoguļo satura tendences 54 000 vienību vairākumā?

Kas grāmatā visvairāk pārsteidz un iespaido, tā ir būŗējos un viņu sekotāju milzīgā uzsvāra likšana uz visu vārdu precīzu, negrozītu pateikšanu un ar tiem saistīto izdarību izpildīšanu. Ja būs kas teikts vai darīts nepareizi, tam visam vairs nebūs efekta. Buŗamvārdi un burvestību izklāsti kā neglābjami dārgumi tikuši virzīti no cilvēka uz cilvēku, līdz Latvijas pirmajā neatkarības periodā skolu jaunatne tikusi iesaistīta to apzināšanā un savākšanā, lai beigās nonāktu folkloras krātuvē. Buŗamvārdi liecina par gluži vai fanātisku ticību „pareizo” vārdu spēkam. Kristīgajā baznīcā, it īpaši protestantismā, precīza vārdu izvēle lūgšanās nav visusvarīga, svarīgāka ir izteiktā doma un attieksme.

Kā interesantu pretstatu nupat teiktajam gribētos gan minēt kādā vācu avīzē 2020. gada augustā lasīto. Tur pastāstīts par kādu katoļu priesteri Italijā, kuŗš radu un draudzes kopības izcelšanas nolūkā izstrādājis šādu bērna kristīšanas formulējumu: „Tēta un māmiņas, kumu, vecvecāku, ģimenes locekļu, draugu un draudzes vārdā mēs tevi kristām Tēva, Dēla un Svētā Gara vārdā.” Vatikāns šādiem vārdiem veiktas kristības atzinis par nederīgām licis priesterim atgriezties pie ierastajiem vārdiem: „Es tevi kristu Tēva, Dēla

un Svētā Gara vārdā”.

Precīzi formulējumi mūsdienās nepieciešami tiesību jomā, svinīgos solījumos un zvērestos. Kad pērn, stājoties amatā, Latvijas Valsts prezidents Egils Levits Saeimas dotajā solījumā

kalpot Latvijai teicās to darīt pēc labākās sirdsapziņas, Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece viņam aizrādīja, ka „sirdsapziņas” vietā nācies būt “apziņai”, un prezidents dabūja svinīgo solījumu atkārtot. Var jau filozofēt un debatēt, cik vien tik par to, kā apziņa atšķiras no sirdsapziņas, tomēr tāds atgadījums liekas bijis īsti piedienīgs tautai, kas uzvarējusi 54 000 buŗamvārdu vienību.

A. Lielbārza grāmata akcentē tiekšanos pēc labā bēdu laikā un pēc veselības slimajiem, bet inte-

resanti, vai tad starp tām 54 000 vienībām nav arī lāsti, zaimi, nolādējumi, visāda veida nelabvēlības paudumi? Tuvākā vieta nelaba likteņa novēlējumam lasāma bridinājumā necienīgu izturēšanos pret alepādīsa? grāmatu.: „Kas šo grāmatu pie sevis nes un otram rakstīt dod, lai tam grēki būtu kā smilšu jūrmalā, tad viņam tiek piedoti. Kas šo grāmatīņu redz un neraksta, un iekš savas mājas netur, tam nekādas svētības nebūs, un kas viņu lasīt nedod, tas tiks nolādēts.” (116.) Drusku draudīgs izskatās 42 gada dienu saraksts, kuŗās nebūs nekādu jaunu darbu iesākt utt., jo „viss, kas iekš tām 42 dienām notiek, viss iznikst.” (120.) Vēl ļaunāk ir ar dažām citām dienām, jo „tie bērni, kuŗi iekš tām 7 dienām piedzimst, tie mirst vienā nelaimīgā nāvē.” (122.)

Grāmata labi tulkota mūsdienu angļu valodā, nemēģinot nekādi atdarināt kroplo, archaisko latvisko izteiksmi. Ik pārappusei latviešu valodā atveres pretējā pusē, nepārappuseē, likts angļuvalodīgais teksts. Grāmata nav veidota kā populārs izdevums plašām masām, tomēr viens otrs cittautas intelektuālists, eksotiskas lasāmvielas cienītājs, saņemot tādu grāmatu kā dāvanu, varētu vien nopriecāties.

Prieks, ka mūsu sekulārajā, racionālajā, „aktuālo momentu” cienītājā laikmetā gadās vēl pa zinātniekam, kam rūp pievērsties maģiskajam, mistiskajam, senajam.

INGUNA
DAUKSTE-
SILASPROĢE

“... es lielākoties rakstu, lai kaut ko atklātu”

Dzejniecei, atdzejotājai un jogas skolotājai Veltai Sņikerei – 100

“Kad es piedzimu, kad sāku domāt, es sevī sajutu domas un jūtas, vēlāk, kad tās atradu Indijā – biju izbrīnījies. Bet ne jau tur vien. Skulptūrāli un varbūt arī citādi man vistuvākā senā Ēģipte, glezneciski Ķīna, un Ķīnas gleznošanas principi pielietojami mākslā vispār. Kas attiecas uz dzeju, tad stājas starpā valoda, un tāpēc tik grūti priest par citu tautu seno dzeju, bet, cik esmu lasījusi, tad nekas netuvojas mūsu tautasdziesmām, kas ir stipri ķīniskas (kā ķīniešu gleznas) un tuvu arī japāņu izdzejotājiem. Vai citiem āriešiem ir kas līdzīgs? Ja ne, vai tik nav pārņemts no pirmlatviešiem?” tā sarunā ar rakstnieku Gunti Zariņu 1959. gadā atzinusi jubilāre Velta Sņikere.

Un piedzima Velta Sņikere ārsta Reinholda Sņikera ģimenē 1920. gada 25. decembrī Krievijā, Velikije Lukos, kur tobrīd atradās vecāki, un drīz vien visi kopā atgriezās Latvijā. Veltas Sņikeres Latvijas laiks saistās ar Rīgas centru un kopš 1936. gada vasaras arī ar Mežaparku, kur dzīvoja namā ar strūklaku – Ščecinas ielā 5. Uzauga brīvā Latvijā ar brīvu garu, patstāvīgu un neatkarīgu dzīves redzējumu. Dzīvot un izzināt. Kopā ar tādiem pašiem radošiem, cerību pilniem jauniešiem, kuŗu likteņi veidojās dažādi, lielākā daļa no viņiem Otrā pasaules kara izskaņā nonāca Vācijā un Zviedrijā, bet vēlākos gados nonāca citās aizjūras zemēs; daļu skāra represijas un deportācijas, bet daļa savu dzīvi nodzīvoja dzelzs priekšvara viņā pusē. Šķirti.

Piecu gadu vecumā tapa pirmie dzejoļi, trīspadsmit gadu vecumā sāka rakstīt dienasgrāmatu īsā aforismu veidā, ko var uzlūkot par sava veida treniņu arī dzejā – īsā, koncentrētā veidā ietver dziļumu domu un jēgu. Latvijā aizsākās interese par jodu, kas vēlāk kļūst par pamatnodarbi, dzīvojojot Anglijā un darbojoties profesionāli. Velta Sņikere mācās Rīgas pilsētas 8. pamatskolā (Bruņinieku ielā 24A, kur tagad Draudziņas ģimnazijas ēka), Pirmajā Rīgas pilsētas ģimnazijā (meiteņu skolas ēka atradās Raiņa bulvārī 29) un studē vēsturi un filozofiju Latvijas Universitātē (vispirms Vēstures un filozofijas, vēlāk Filoloģijas un filozofijas fakultātē). Mācības un galvenais arī skolā un augstskolā sastaptie vienaudži – tādi pat radoši un brīvi, atstāj savu paliekošu nozīmi tālākajā personības pilnveidē.

Veltas Sņikeres mūža rakstā ieausti koši dzīpari. Tikpat koši kāda kopš agras jaunības ir pati dzejniece – koši sarkaniem matiem, gaŗām matu pīnēm, rosīga, aktīva, zinātkāra un izzinātkāra. Sevi un pasauli, arī to, ko ar prātu pat neizskaidrot. Rakstīt taču arī nozīmē mēģināt izprast, jo pati 1952. gadā publicētajās atziņās no “Personīgās poētikas” bildusi – “dzeja ir esmes urbšanās skaidās”. Savukārt Veltas Sņikeres uzrakstīto jau gandrīz

astoņdesmit gadus mēģina izprast lasītāji un kritiķi. Velta Sņikere dēvēta par avangardisti latviešu dzejā, par vienu no modernākām latviešu dzejniecēm, kuŗas dzeju Anšlavs Eglītis nodēvējis par buŗamvārdiem. Viņas dzejā ir daudz gaismas un klusuma, spējas klausīties sevi un otrā, dzejas simboliku nav viegli atminēt, tā sakņojas ne vien latviskajā, bet arī indoeiropiešu gara tradīcijā.

Par Veltas Sņikeres pirmo publikāciju uzlūkojama dzejoļu kopa laikraksta *Tēvija* pielikumā *Zīle* 1941. gada 29. augustā. 1942. gadā viņa sāk publicēt dzejoļus periodikā, tostarp laikrakstā *Rīts*, *Latvju Mēnešrakstā*, *Mana Māja*, *Laikmets*. Literātūrkritiķis Jānis Andrupis atzinis, ka Veltas Sņikeres dzeju jau kopš pirmajām publikācijām galvenokārt sapratuši īsti dzejnieki un dzejas gardēži, tostarp dzejnieks Kārlis Skalbe, ka viņa pratusi dzejā ienākt bez klišejiem. 1943. gada 18. februārī Veltas Sņikeres dzeja izskan Latvijas Radiofonā (arī 1944. gada 6. janvārī).

1944. gadā atstājot Latviju, Velta Sņikere literārajās aprindās jau ir pazīstama kā dzejniece un turklāt bijis jau sagatavots dzejas krājums, iepazīsusi Austrumu filozofijas atziņas, kas viņas daiļradei piešķir papildu dziļumu un nozīmi, tomēr līdz pirmajam grāmatā izdotajam dzejoļu krājumam pāiet krietns laiks. 1944. gada rudenī Velta Sņikere kopā ar citiem jauniešiem nonāk Vācijā, kur nosūtīti uz sanitāru kursiem, bet no turienes dodas pie draudzenes Ainas Jansones uz Vīni, kur strādā par tulci. Austrijas posma dzejoļi publicēti Zviedrijā izdotā mēnešraksta *Daugava* 5. numurā 1945. gadā; par tiem Edgars Andersons (abi pazīstami jau kopš studiju laika universitātē un radošās kopības “Fledeonija” laika) mēnešrakstā *Sauksme* raksta: “No latviešu dzejniekiem debitē tagad Anglijā dzīvojošā jaunā dzejniece un filozofe Velta Sņikere ar viņai raksturīgā, gandrīz japāniski impresioniskā veida dzejoļiem”. Laikrakstā *Latvju Vārds* 1946. gada 14. decembrī lasāma Latvijas valsts himna Veltas Sņikeres angļu tulkojumā; atdzejots Lūcijas Gaŗū-

tas kantātes “Dievs, Tava zeme, deg!” Andreja Eglīša teksts. “*God, Thy earth is aflame!*” ar Niklāva Strunkes zīmējumiem 1948. gadā iznāk Stokholmā. Velta Sņikere tolaik vēl ir ceļā uz savu pirmo kopkrājumu un vēl ilgākā attālumā līdz pirmajam dzejoļu krājumam, tomēr par viņu raksta – “jaunā, iejūtīgā, impresionistiskā dzejniece” (Edgars Andersons), Pēteris Ermanis uzsvēŗ jaunās dzejnieces citādo izteiksmes strupumu un lakonismu, izveidojot pašai savu stilu, Veronika Strēlerte atzīmē neatdarināmo, pastāvīgo un nefiksēto formu.

Kopš 1946. gada Velta Sņikere dzīvo Londonā, kur viņa nonāca Otrā pasaules kara beigū plūsmas nestā. Joga ir ne tikai Veltas Sņikeres dzīves filozofija, zināšana un izjūta, bet arī profesionālās darbības pamats, viņa vada vairākas jogas nodarbības nedēļā – gan praktiskas, gan jogas filozofijas no darbības. Austrumu zināšanu un mākslas nozīme Veltas Sņikeres dzīvē ir izpaudusies vēl vienā jomā – dejā. Viņas dzejas klausītāji allaŗ sajūsminās par dzejnieces dzejas lasīšanas veidu – skanējumu papildinot ar roku un arī visa ķermeņa kustībām – mudrām. Tās ir aizgūtas no indiešu dejas kustībām un arī pašas dzejnieces jaunradītas – labākai dzejas domas izteikšanai. Savā ziņā indiešu dejas viņas dzīvē ir atnākusi kā bērnišķī sāpīgi ilgota, bet nerealizēta dejošanas sapņa

istenojums un palikusi līdz šai dienai viņas dzejas priekšnesumā. Dzejoļis “Biografija”: “Es esmu dejojāja (kā latviēte esmu dzejniece), kā cilvēks esmu jogas skolotāja.” Citviet: “Mana lielā mīlestība ir dejas”. Savukārt joga ir visu reliģiju serde.

Jau kopš pirmajām publikācijām atklājas Veltas Sņikeres burvīgā, īpašā, īsā dzejas forma, vārdu un domu dziļums. Šķiet, no dzejnieces strāvo rāms miers, līdzsvarotība, atturība, mazvārdība – toties ļoti precīzi tvertas atziņas, vārdu spēka, jēgas, plūdma apjausma. Dzejas centrālā tēma – cilvēka spēja atklāt pasaules un dabas dziļāko metafizisko nozīmi un iekļauties kosmiskā ritējumā. Par viņas dzeju ir rakstījuši daudzi, mēģinot atšķetināt, saprast, apjaust arī to, kas aiz vārdiem. Un dzejas lasītājam ir iespēja – pašam lasīt, “satikos, saspēļējos, / skrējos. / ar vārdiem.” Dzeja iekļauta kopkrājumā “Trīs autori” (kopā ar Dzintaru Sodumu un Ojāru Jēģenu), dzejas krājumos “Nemītas minamais” (1961), “Pie-sauksšana” (1967), “Pietuvoties vārdiem” (2003), “Pieredze” (2010), dzejas izlase “Lietus mutes” (1991), saistošas ir biogrāfisku skiču un piezīmju grāmatā “Savādībaņas” (2009) un aperu un rakstu grāmatā “Gaisma un noslēpums” (2010). Katra no šīm grāmatām rosinās un mudinās, un, jā, arī neļaus mierā sēdēt. Veltas Sņikeres dzeju iespējams lasīt angļu valodā –

pirmie dzejoļi 20. gs. 60. gadu sākumā publicēti žurnālā “Zin-tis”, 1974. gadā izdots dzejas krājums kopā ar Andreju Eglīti “*No such place lasts summer-long*”, kam seko krājums “*Husks*” (1999, atkārtoti Latvijā 2019. gadā). Veltas Sņikeres atdzejota vācu un zviedru valodā.

Un vēl – 2009. gadā režisore Maruta Jurjāne ciklā “Latviešu kultūras personības” veido videofilmu (DVD formātā) “Spodrā bradātāja”, nosaukumam izvēloties Latvijā 1943. gadā publicēto dzejoļi “Spodrā bradātāja”.

Dzeju ir iespējams klausīties pašas dzejnieces lasījumā, jo 2009. gadā dzejnieces Liānas Langas sakārtojumā kolekcijā “Autora balss” izdota klausām-grāmata “Pietuvoties vārdiem”.

Jā, un Velta Sņikere arī pati atdzejojusi angļu valodā citus latviešu autorus, tostarp – Zinaida Lazda, Andrejs Eglītis, Vizma Belševica un citi, un, protams, angļu valodā tapusi latvju dainu atdzeja; savukārt latviešu kultūrtelpā ar atdzeju ievēdusi Raineru Mariju Rilki, Česlovu Milošu un citus.

Sagaidot 90. dzimšanas dienu, Velta Sņikere viesojās Latvijā, 2010. gada 4. decembrī Rīgas Latviešu biedrības Zelta zālē notika dzejas krājuma “Pieredze” atvēršanas svētki. Sagaidot Veltas Sņikeres simtgadi, 2020. gada 18. decembrī Latvijas Universitātes Literātūras, folkloras un mākslas institūts kopā ar sadarbības partneriem un daudziem atbalstītājiem tiešsaistē (institūta Facebook un Youtube kontā) suminās dzejnieci zinātniskā un radošā konferencē “Pieredze un redzējumi”, mēģinot atklāt viņas personības daudzās šķautnes un minot “nemītas minamo”.

Velta Sņikere kā dzejniece gadu gaitā tikpat kā nemainās, vien izkopj savu stilu. Viņa nav daudzrakstītāja, tā vien šķiet, ka katrs dzejoļis ir ‘dzīvojis’ ar dzejnieci, mainījies, slīpējies. “Visu, kas notiek, cilvēks iepriekšējā dzīvē pats sagatavojis”, reiz sarunā ar Anitu Roŗkalni atzinusi jubilāre.

Literātūrkritiķis Jānis Andrupis reiz teicis, ka “Sņikeres dzejā ir tikai viņas pašas vārdi, viņas pašas pasaules atspulgošanās, un tas ir šīs dzejas spēks.” Sirsnīgi sveicot Veltu Sņikerei jubilejā, vēlēsim spēku un gaišumu, bet paši meklēsim viņas vārdos, dzejas spēkā stiprinājumu sev.

*Starp nekurienu
Un nekurienu
Pūka bez svara.*

*Caur ēnu ēnām
Tumšuma vidū
Gaisma perinās.*

*Kas mēs esam,
Ja neesam
Saulēs čaulas.
/ “Es esmu” /*

PUBLIKĀCIJA PĒC LASĪTĀJU VĒLĒŠANĀS

Grāmatu drauga dzīves dēkas jeb „The Adventures of my life from Helmars Rudzitis”

(Continued from No. 46)

He was very young at that time. I think that it was one of his first steps in the world of book illustrations, but as far as I'm concerned, this book was one of his greatest achievements. The book does not serve the goals of the occupants, and it only has literary and artistic value. Despite a shortage of paper and limits on the number of books that could be published, notes attached to the back of the title page show that it was authorized to be released in 8,000 copies.

I also did not forget my Nordic friends, releasing books by Gunnarsson, Gudmunsson, Maila Talvio and Sillanpe. Many of them have been rereleased during the emigration period.

New publishing houses also popped up. The new publishers were unknown and had not worked in the industry before. Some of them published books that praised Nazism, either out of conviction or because they wanted to make nice with the occupants. I don't think that anybody forced them to do so.

Books were in short supply during the German occupation, not because people were reading

more books, but because little could be bought for German money. The number of copies printed by publishers usually was insufficient to satisfy all comers. Those who sold books on the secondary market had to receive books proportionally to the population numbers in each region. My store was on Brīvības street between Elizabetes and Dzirnavu streets, and as soon as a new book appeared, a line began to appear outside the doors. The line disappeared only when the last book was sold.

People in occupied Latvia today receive things “under the table”, and the same was true with books during the German era. We saved a few copies of books for our friends. The idea behind the system in Latvia now is that if someone gives something to you, then you must give something in return, but that's not how the system worked back then. We held back copies of books for true book lovers who would not have been able to buy the books otherwise.

When Belakords was privatized, at first I set up a small office in a room that was in the apartment of a tailor called Treimanis. It was on Aspāzijas Boulevard. Once the publishing

house began its work, the room proved to be much too small, but it was not easy to find space for work in Riga at that time. Steinert helped out, though. He found rooms on Raiņa Boulevard near Brīvības Boulevard and close to the former German embassy. I believe that a population registration office was there before. The

The National Theater

rooms were truly ornate and cozy. I decorated them with paintings by Latvian artists, including portraits of authors. It was nice to work in such rooms.

Members of the intelligentsia in Riga often popped up at the office to get Grāmatu Draugs

books. There was always good company there. The most frequent guests were actors and singers. I had not known that they were such eager readers and presenters of books as gifts, but that is what they were. I knew all of them and could never deny them the latest books. The National Theater in particular was home to lots of

moment we could forget the fact that bombs were exploding and people were suffering. Books were like medicine that allowed people to exclude themselves from the tragedy that was around them, if only for a short while.

In the autumn of 1942, another little person joined our family – our daughter, which meant that Lotars Torstens now had a sister. We had given very “literary” names to our son, and so we had to do the same with his sister. We called her Jalna Solveiga. Solveiga, of course, comes from Ibsen's *Peer Gynt*, everyone knows that, but what about Jalna? I found the name in a novel by Mazo de la Roche, and it sounded perfectly good and natural in Latvian. I knew that my daughter was, moreover, the first girl in Latvia to be given such a name. It came from “literature” since de la Roche was a well-known author at that time.

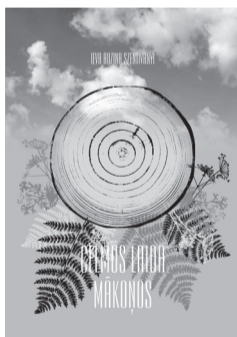
Mariss Vētra became godfather to our daughter. We were neighbors during the German occupation, and we spent a lot of time together. Those were very difficult years for Mariss. The year of terror had ended for us, but not for him.

(To be continued)

Laika grāmatas izdevumi Jūsu dāvanām Ziemsvētkos par USD 20,- un USD 35,- FREE SHIPPING!

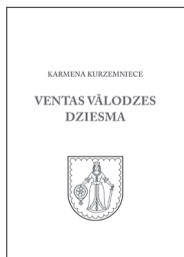
Čekus rakstiet Inesei Zaķis – 6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

Auziņa Szentivanyi.
Celmus laida mākoņos.

Par šo grāmatu atzinīgi izteikusies latviešu dzīvesziņas labākā pazinēja, mūsu bijusī Valsts prezidente Vaira Viķe-Freiberga.

USD 20,-

Karmena Kurzemniece.
Ventas vālodzes dziesma.

Trimdas gados un, dzīvojot Latvijā, tapušas vārsmas. Īpaši iesakām dzejas draugiem, kam tuvi reliģiskie motīvi.

USD 20,-

Sandra Bondarevska.
Pētersoni Īrijā.
Kārļa Pētersona veikaliņā Dublinā joprojām tirgo pīpes... Un Egils Levits viņu piemin savā Valsts svētku uzrunā.

USD 20,-

Elmārs Zemovičs.
Mūzikālā Latvija attēlos.
Coffee-table book mūzikas draugiem. Vēsturiski foto ar informāciju par tiem laikiem, kad Vērmaņdārzā un Jūrmalas parkos – gluži kā Vīnē – spēlēja orķestri.

USD 20,-

Leons Briedis.
Melnais akmens, baltās kājas.
Augstas raudzes dzeja – par dzīvi, likteni, Mūžību. Ziemsvētku un gadumijas laika vakariem gaišā noskaņā.

USD 20,-

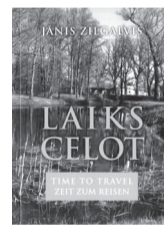
Gundega Repše. Dzintra Vilks.
Gobelēni un Esejas.
Neliela, bet grezna grāmata angļu un latviešu valodā. Lieliska dāvana latviešu un cittautu mākslas cienītājiem.

USD 20,-

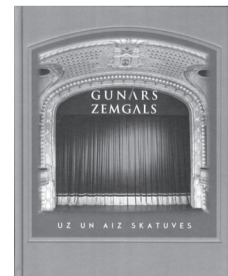
Vaira Paegle.
The Thorns of Freedom.
Izcilās politiķes, PBLA valdes priekšsēdes atmiņas par Latvijai nozīmīgo laiku pēc neatkarības atgūšanas.

USD 20,-

J. Zilgalvis.
Laiks ceļot. 3. daļa.
Bagātīgi ilustrēts un informējošs ceļvedis pa Latvijas sakoptākajām pilīm, muižām un dārzēm. Attēlu paraksti un kopsavilkums arī angļu un vācu valodā.

USD 35,-

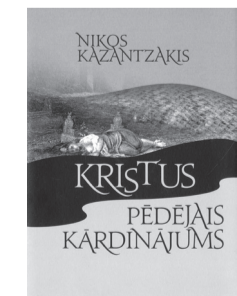
Gunārs Zemgals.
Uz un aiz skatuves.
Grezna grāmata par pazīstamā latviešu scenogrāfa Gunāra Zemgala mūža veikumu. Meistara rokraksti un skices ļauj ielūkoties viņa radošajā laboratorijā.

USD 35,-

Māris Visendorfs.
Latvijas armijas kara orķestri.
Unikāls vēsturisks apskats ar daudz seniem foto par mūsu valsts bruņoto spēku orķestriem un mūziķiem.

USD 35,-

Nikos Kazantzakis.
Kristus pēdējais kārdinājums.
Romāns literatūras gardēžiem ar Pētera Bolšaiša priekšvārdu. Viņš arī tulkojās.

USD 35,-

KĀRLIS
STREIPS

Pēdējo mēnešu laikā savos komentāros vairākkārt esmu paudis gandarījumu par to, ka vasarā mūsu valstī, atšķirībā no dažas labas citas valsts pasaulē, situācija ar *Covid-19* pandēmiju bija itin mierīga. Infekciju skaits katru dienu pieauga pa vienu vai divām, mirušo skaits arīdzan nebija nekāds milzīgs. Bet tad pienāca rudens, kad bērni atgriezās skolā un cilvēki pavada arvien vairāk laika iekštelpās, kur, protams, vīruss un attiecīgās slimības var cirkulēt daudz aktīvāk nekā ārpus telpām. Komentāru rakstīju svētdien, 6. decembrī, kad Latvijas Slimību profilakses un kontroles centrs (SPKC) vēstīja, ka iepriekšējā diennaktī Latvijā atklātas 526 jaunas infekcijas, kopējo skaitu palielinot līdz 21 313. Jau labu laiku jaunatklāto infekciju skaits katru dienu ir bijis trīs ciparos mērāms, tāpēc ārkārtas situācija un tāpēc stingrākas prasības par maskām, distancēšanos un visu pārējo, tostarp iepirkšanos.

Būtiskais SPKC teiktā: “Pozitīvo gadījumu īpatsvars pret testētajiem: 9%. Tiek uzskatīts, ka vīrusa infekcijas sabiedrībā cirkulē nekontrolēti, ja pozitīvo testu īpatsvars pārsniedz 4%.” Cita starpā tas ir tāpēc, ka jau pasen SPKC ir bijis spiests atzīt, ka ievērojams skaits to, kuŗiem infekcija ir konstatēta, nespēj pateikt vai pat atminēties, no kuŗienes tā uzradusies. Vīruss nepieklauvē pie durvīm, sakot – “re, te es esmu”. No tiem 21 313 cilvēkiem, kuŗi līdz šim ir saslimuši, diez vai ir īpaši daudz tādu, kuŗi vīrusu bija gaidījuši atnākam. Gribu pieļaut, ka lielākoties tie bija cilvēki, kuŗi centās ņemt vērā valdības paģērētās prasības par roku mazgāšanu, maskas valkāšanu un visu pārējo.

Taču fakts ir tāds, ka vasarā maskas nēsāšana sabiedriskajā transportā un citur bija ieteikums, nevis stingra prasība. Atzīstos, ja reiz tā, tad arī es masku nenēsāju, cita starpā tā vienkāršā iemesla dēļ, ka ar masku uz sejas aizmglojas ace-

nes, un tad esmu gluži vai akls. Ja jau maskas nēsāšana kļuva obligāta, optikas veikalā pajautāju, vai var kaut kā lidzēt, un pārdevēja man pasniedza pudelīti šķidruma ar nosaukumu “ZERO FOG.” To mazliet jāuzspricē uz acņu lēcām un jānoslauka, un, nūdien, apmīglējuma vairs nav. Tomēr maska man tagad ir uz sejas ikkatru reizi, kad esmu ārpus sava dzīvokļa. Nav šajā ziņā ko mērkaļoties un protestēt! Jaunos ierobežojumus piesakot, Latvijas premjerministrs Krišjānis Kariņš teica: “Draugi, nav labi!” Ārkārtas situācija ilgs līdz nākamā gada 11. janvārim, un tās laikā privāti pulcēties driks ne vairāk kā divi cilvēki no ne vairāk kā divām māsaimniecībām. Tas nozīmē, ka nekāda kuplā Ziemsvētku svinēšana šogad diemžēl laikam nesanāks. Nekas – Ziemsvētki būs arī nākamgad!

Protams, pie nosacījuma, ka līdz nākamā gada decembrim *Covid-19* pandēmija būs pierimusi, un par to nu pavisam

pārliecināti nevaram būt. Situācijas risināšanu ļoti kavē cilvēki, kas apgalvo, ka patiesībā maskas nēsāšana nav vajadzīga, kultivē savvēstības teorijas par kādiem vārdā nenosauktiem tumšiem spēkiem, kas vēlas mūsu visus kontrolēt. Pirms kāda mēneša komentārā minēju Saeimas deputātu Aldi Gobzemu, kuŗš par savu ālēšanas pagājušajā nedēļā no Saeimas saņēma oficiālu un rakstisku rājienu. Taču tas nebūt nenozīmēja, ka deputāts nomierināsies. Lūk, ko viņš rakstījis *Tviterī*: “Idiotu bars ar tām maskām!” “Novelciet maskas, izejiet ielās. Protestējiet pret totalitārismu, ko jums uzspiež caur baiļu iedzišanu!” Un pats trakākais: “Nekad nepiekritiet piespiedu vakcinācijai. Nekad! Lai vakcinējas libertāņi, viņiem visvairāk bail.”

Latvijas Veselības ministrija nesen vēstīja, ka pirmās vakcīnas mūsu valstī varētu būt pieejamas jau pirms Ziemassvētkiem, un pirmām kārtām tās tiks lietotas, lai vakcinētu ārstus

un citu personālu ārstniecības iestādēs. Gribu cerēt, ka neviens no tiem nebūs cilvēks, kuŗš vakcīnu uzskata par “totalitārisma” rādītāju. Taču ne tikai Latvijā, bet arī *Laika* un *Brīvās Latvijas* lasītāju mītnes zemēs ir vērts padomāt par to, kāda mums būs nākotne, ja ievērojams procents mūsu līdzcilvēku atteiksies no vakcīnas un līdz ar to ļaus vīrusam turpināt attīstīties tālāk. Pats Aldis Gobzems acimredzot šajā ziņā sajūtas fatalistisks. *Tviterī* viņš arī rakstīja: “Es negribu, ārsti, ka jūs mani izglābjat no C 19. Negribu un viss!” Ja tā, tad varbūt kāds viņu varētu aizvest ragaviņās uz mežu, kā klasiskajos latviešu stāstos. Taču tos, kuŗi vēlas sagaidīt šīs pandēmijas galu un tomēr nenomirt, aicinu – būsim gudri! Patlaban gan infekciju, gan nāvju skaits pieaug lineāri gan Latvijā, gan arī citur pasaulē, un, ja reiz tā, prasībā uz sejas uzlikt masku nūdien nav nekāda ārkārtēja vai “totalitāra.” Ņemsim to visi vērā!

Būsim gudri!

SALLIJA
BENFELDE

Sākoties pandēmijai, pasauli pamazām pārplūdināja visdažādākās teorijas un viltus ziņas. Meli un puspatiesības jau ir kļuvušas par daļu no dzīves, un diez vai var atrast kādu valsti, kuras iedzīvotājus viltus ziņu vilnis neskar. Protams, *Covid-19* un ar to saistītā informācija un jautājumi nav izņēmums, un, protams, izņēmums nav arī Latvija. Par puspatiesību un melu platformu – arī tāpat kā jebkur pasaulē – Latvijā ir kļuvuši sociālie tīkli. Turklāt melus ticamākus padara tas, ka tajos ir kāds graudiņš patiesības, vai arī tos izplata sabiedrībā zināmi un populāri cilvēki.

Pirmie „asniņi” tajos parādījās, vēl pirms *Covid-19* tika definēta kā pandēmija – *Covid-19* esot vien parastā gripa, kārtīgiem un normāliem cilvēkiem no šī vīrusa nav jābaidās, jo tie saķeršot vien iesnas. Pārsteidza tas, ka to pauda bijušais Latvijas Ārstu biedrības prezidents, bijušais ārsts Pēteris Apinis. Tomēr to vēl varēja izskaidrot ar Apiņa kunga rakstura īpašībām un ar cilvēku neapzināto paš aizsardzības vēlmi – neredzēt patiesību, bet dzīvot kādā īpašā, tikai viņiem vien zināmā atklāsmes burbulī.

Tomēr pēdējo nedēļu notikumi, manuprāt, liecina, ka ir sākusies nopietna kampaņa pret Latviju, un tās motīvi ir politiski. Iebildumi un atgādinājumi, ka vārda brīvība nav visatļautība un ka cilvēkiem, it īpaši amatpersonām, būtu jāatbild par teikto un darīto, tika nosaukti par policejiskas valsts veidošanu.

Paralēli ikdienā kļīstošajām „ziņām” par vispasaules savvēstību, kuŗas mērķis ir pilnīga iedzīvotāju kontrole, Latvijā dažu dienu laikā sociālajos tīklos parādījās vēstījumi ar gandrīz vienādu saturu.

Decembra sākumā Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) jeb tautā dēvētas par Gaiļezeru darbiniece, feldšere Marina Kornatovska aktivista Valentīna Je-

remejeva veidotā video ierakstā nāca klajā ar skandaloziem apgalvojumiem: *Covid-19* esot izdomāts, statistika par inficētajiem esot viltota, slimnīcu pārslodze esot mīts, vēl neieviestās vakcīnas patiesībā būšot nāvējošas. Mediķe apgalvoja, ka ārsti slimnīcā apzināti kaitējot pneimonijas pacientiem. „Tajā ārstēšanā, kas tiek nozīmēta pneimonijas slimniekiem, ārstēšanas algoritms ir aizdomīgs un nesaprotams. Es redzu citu klīnisko ainu, bet man ir aizdomas, ka tas nav vīrusa saasinājumu dēļ, bet dēļ tā, kas tiek darīts ar pacientiem ārstēšanas laikā,” stāstīja Marina. Viņa arī stāstīja, ka tiek eksperimentēts, kā ātrāk nogalināt

vai radīt iespaidu, ka cilvēks ir izārstēts. Vēl dienu pirms tam feldšere bija izplatījusi audio failu ar apgalvojumiem, ka Ķīpsalā tiekot veidota *Covid-19* pacientu slimnīca, bet koronavīrusa vakcīnas būšot nāvējošas.

Ticamību viņas sacītajam piešķīra tas, ka Marina Kornatovska tiešām ir feldšere-ārsta palīgs Austrumu slimnīcas Toksikoloģijas un sepses klīnikā. Tieši tur tiek izvietoti *Covid-19* pacienti. „Slimnīca katēgoriski norobežojas no sociālajos tīklos paustās informācijas par *Covid-19* pacientu ārstēšanu mūsu slimnīcā. Tur nav jāmeklē patiesības grauds, jo patiesības tur nav,” uzsvēra RAKUS pārstāve Ilga Namniece. Savukārt RAKUS Juridiskās daļas vadītājs Eduards Broks informēja, ka slimnīcā vērsīsies tiesībsargājošās iestādēs ar ziņojumu, lai iestādes savas kompetences ietvaros izvērtē atbildību. Attiecībā uz slimnīcas kā darba devēja attiecībām ar darbinieku – tiks sākta dienesta izmeklēšana, lai izvērtētu šo konkrēto gadījumu. Lieki piebilst, ka feldšeres paustais sociālajos tīklos izraisīja ļoti plašu rezonansi, RAKUS mediķi saņēma viņiem adresētus draudus.

Pēc dažām dienām ar „atmaskojošu” video sociālajos tīklos parādījās arī publicists Sandris Točs, kuŗš bija uzaicinājis „pastāstīt patiesību” par *Covid-19* kādreizējo Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) priekšnieka vietnieci Ilzi Jurču, kuŗa pauda līdzīgas atziņas – ārsti tā vietā, lai ārstētu, patiesībā cilvēkus

nogalinot, pieslēdzot tos plaušu ventilācijas sistēmām.

Var vien piebilst, ka Jeremejevs ir viens no organizācijas „Tautas varas fronte” līdejiem un sevi dēvē par nacionālo varoni un „sauli”, kas darbojas pret tumsu”, bet tautā viņu dēvē par „zaļo Valentīnu”, jo viņš savulaik darbojās Latvijas Zaļajā partijā. Viņš ne reizi vien ir nācis klajā ar nepatiesiem apgalvojumiem – piemēram, par to, ka Latvijā esot ceturtdaļmiljona ierēdņu (Latvijā ierēdņa statuss ir 11,5 tūkstošiem valsts pārvaldē strādājošajiem). Ilzei Jurcai savulaik nācās aiziet no darba KNAB, kad tika atlaists viņas tolaik priekšnieks, un paziņojums par to, ka ārsti nogalina cilvēkus, nav viņas pirmais „interesantais” atklājums kopš laika, kad viņa zaudēja darbu KNAB.

Ja par visiem minētajiem un arī dažiem citiem skandaloziem paziņojumiem bija jābrīnās un atlika vien minēt, kāpēc tādi tiek izplatīti, tad manuprāt, visu izskaidro Pētera Apiņa FB publicētais video paziņojums. Tajā tiek pausts: „Latvija ir pelnījusi premjeru – krīzes menedžeri un varavīksnes valdību (ar šo vārdu saprotot, ka valdībā pārstāvētas visas Saeimā ievēlētās partijas un neatkarīgo deputātu grupa). (...) Optimālais variants – ārkārtas parlamenta vēlēšanas kopā ar pašvaldību vēlēšanām nākamā gada 5. jūnijā.”

Tātad valdībā jābūt arī “Saskaņai” un pašlaik opozīcijā esošajai Zaļo un zemnieku savienībai (ZZS) kopā ar bēdīgi

slaveno Aldi Gobzemu un vēl dažiem citiem no savām frakcijām vai partijām izslēgtajiem Saeimas deputātiem. Bet pēc tam, ja izdodas, jāriko ārkārtas Saeimas vēlēšanas, pirms kuŗām varavīksnes valdība un “vispareizākie deputāti” varēs mēģināt kārtīgi izskatīt smadzenes vēlētajiem.

Var jautāt, kādēļ tik karsta vēlme tikt pie varas, turklāt vīrusa izraisītās krīzes laikā? Manuprāt atbilde ir vienkārša – acimredzot vakcīnu noliedzēji tomēr domā, ka tās palīdzēs samazināt inficēšanos un līdz ar to arī ierobežojumus. Nākamajos gados Latvija no Eiropas Savienības (ES) saņems aptuveni piecus miljardus eiro krīzes seku novēršanai un valsts attīstībai. Ārpus varas esošajiem sapnis par šo miljardu “apgūšanu” acimredzot nav zudis. Premjeram Krišjānim Kariņam var pārmet to, ka ministri bieži vien katrs danco pēc sava prāta, bet manuprāt ir pilnīgi skaidrs, ka sarunāt šo miljardu sadalīšanu savējiem nav un nebūs iespējams. Tādēļ jādara viss, lai valsti sašūpotu. Tas, ka Latvijai tas būtu divkārs risks tās ģeopolitiskā stāvokļa dēļ, viltus ziņu un melu izplatītājus neinteresē.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda fināciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Melu uzbrukums jeb Lielā kampaņa ir sākusies

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Apspriežas par augstskolu reformu un pārvaldību

Valsts prezidents Egils Levits Rīgas pilī tikās ar Rektoru padomes priekšsēdi, Latvijas Kultūras akadēmijas rektori Rūtu Muktupāvelu un Rektoru padomes ģenerālsēdētāju Jāni Bernātu, pārrunājot augstskolu reformu un augstskolu pārvaldības aktuālos jautājumus.

Sarunā galvenā uzmanība tika pievērsta augstskolu pārvaldības modeļa maiņai, apspriežoties par augstskolu padomju izveidi, augstskolu Senāta un Satversmes sapulces darbību, to funkcijām, kompetenci, lomu un sastāvu, kā arī locekļu ievēlēšanas vai nozīmēšanas kārtību.

Rektoru padomes pārstāvji izteica bažas par to, ka, nosakot padomju izveidošanu augstskolās, Saeimā topošajās likuma grozījumos nav paredzēts, no kādiem līdzekļiem augstskolas financētu padomju locekļu darbību. Gan Valsts prezidents, gan R. Muktupāvela uzskata, ka jauna pārvaldes modeļa un ar to saistīto lomu, funkciju, atbildību noteikšana nevar notikt bez papildu līdzekļiem.

Tāpat R. Muktupāvela vērsa uzmanību uz to, ka topošie grozījumi paredz lielu padomes locekļu kompetenci bez attiecīgi tikpat liela atbildības seguma. Valsts prezidents uzsvēra, ka laba prakse pieprasu tiesību un atbildības noteikšanu līdzvērtīgā apmērā.

No Valsts prezidenta Egila Levita uzrunas ANO Ģenerālās asamblejas īpašajā sesijā par COVID-19 pandēmijas apkarošanu

Valsts prezidents savā runā 3. decembrī uzsvēra, ka "laikā, kad pasauli ir pārņēmusi pandēmija, man vispirms jāsaka sirsnīgs paldies visas pasaules mediķiem par neatlaidīgu un ārkārtīgi prasmīgu veikto darbu. Tāpat vēlos izteikt savu visdziļāko pateicību citu sabiedrībai svarīgu funkciju nodrošināšanā būtisku jomu speciālistiem un zinātniskajiem darbiniekiem, kuri šobrīd strādā pie visie-darbīgākās vakcīnas atrašanas."

Egils Levits uzsvēra, ka šobrīd vairāk par visu mums nepieciešams saliedēties, parādīt solidaritāti un kopīgiem spēkiem pārvarēt pandēmiju un tās graujošās sekas. Tas būs iespējams tikai tad, ja darbs noritēs daudzpusējās sadarbības formā. Tas, ka uz šo īpašo sesiju mūs ir pulcējusi Apvienoto Nāciju Organizācija (ANO), ir apliecinājums tam, ka tā ir gatava uzņemties vadošo lomu kopīgi nosprausto mērķu sasniegšanā.

Pasaules Veselības organizācija (PVO) ir vadošā veselības organizācija pasaulē, kuŗas pienākumos ir strādāt arī pie pasaules mēroga veselības problēmu risināšanas. Veicot attiecīgas refor-

mas, mums ir jāuzlabo tās darbs, lai PVO strādātu produktīvāk. "Atsaucoties uz ANO Ģenerālsēdētāra aicinājumu pasaules valstīm apvienot spēkus un parādīt solidaritāti, Latvija ir veikusi iemaksu Pasaules Veselības organizācijas Globālā humānās palīdzības plāna cīņai ar COVID-19 budžetā. Latvijas zinātnieki līdztekus citu valstu speciālistiem aktīvi strādā pie vakcīnas," sacīja Valsts prezidents.

Saeima pieņem nākamā gada budžetu

Saeima 2. decembrī galīgajā lasījumā pieņēma 2021. gada budžetu, paredzot kopējos izdevumus 10,758 miljardu eiro apmērā, bet ieņēmumus 9,579 miljardu eiro apmērā. Par budžeta pieņemšanu nobalsoja 63 deputāti, bet 32 politiķi nobalsoja pret to.

Raksturojot nākamā gada budžetu, Ministru prezidents Krišjānis Kariņš (JV) pateicās visiem šajā procesā iesaistītajiem un atzina, ka likums tapis bezprecedenta apstākļos, kad Covid-19 pandēmija ir būtiski ietekmējusi dzīvi. "2020. gads iezīmējis pandēmijas zīmē. Budžetu sākām veidot pavasarī, un šis tas būtisks ir uzlabots pa tā izstrādes laiku," teica politiķis.

Būtiskākie ieguvumi nākamajā gadā: papildu €183 miljoni medikū algu palielināšanai, izpildot likumā noteikto; papildu €95,7 miljoni minimālo pensiju, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta, garantētā minimālā ienākuma un mājokļa pabalsta palielināšanai; papildu €40,5 miljoni pedagogu un augstskolu mācībspēku atalgojuma palielināšanai. No 2021. gada 1. septembra skolotāju zemākā algas likme būs €830; minimālā alga no 1. janvāra – €500.

Paredzēts attīstīt Latvijas Nacionālā archīva darbību

Valdība 1. decembrī apstiprināja Latvijas Nacionālā archīva (LNA) ēku attīstības koncepciju, kas paredz sistēmātisku tās infrastruktūras optimizēšanu, attīstīšanu un modernizēšanu, lai LNA varētu pilnvērtīgi, mūsdienīgu prasībām atbilstoši veikt savus uzdevumus, tostarp apkalpot apmeklētājus. Atbilstoši Kultūras ministrijas (KM), LNA un VAS "Valsts nekustamie īpašumi" (VNĪ) izstrādātajai koncepcijai archīvu darbību paredzēts nodrošināt, modernizējot 8 no 22 ēkām, kuŗās šobrīd strādā archīvi.

Liepājā pabeigta Jachtu ostas izbūve

Decembrī ekspluatācijā nodota Liepājas Jachtu osta, informēja Liepājas speciālās ekonomiskās zonas (SEZ) pārvalde. Liepājas

SEZ pārvaldnieks Jānis Lapiņš pastāstīja, ka osta varēs uzņemt līdz pat 50 jachtām un tās piedāvātais serviss neatpaliks no citām Baltijas jūras jachtu ostām. Ir izbūvētas peldošās piestātnes vismaz 50 jachtām un uzstādīts nožogojums noejai uz tām. Nozīmīgs ieguvums ir arī moderna servisa ēka, kuŗā būs vienuviet birojs, apmeklētāju dušas, tualetes un veļas mazgātava, kā arī citi nepieciešamie pakalpojumi. Tāpat ir uzstādīta videonovērošanas sistēma, uzlabojot vispārējo drošības līmeni, un bezmaksas Wi-Fi nodrošinājumu visā jachtu ostas teritorijā.

Ārkārtējo situāciju Covid-19 dēļ Latvijā pagarina līdz 11. janvārim

Tā kā Covid-19 izplatība par spīti novembrī izsludinātajai ārkārtējai situācijai nemazinās, valdība pagarināja ārkārtējās situācijas termiņu līdz 11. janvārim. Par to 1. decembrī, pēc valdības sēdes informēja premjērs Krišjānis Kariņš. Noteikts, ka maskas būs jāvalkā visur iekšelpās, neskaitot mājās. Tas nozīmē, ka maska būs jāvelk arī darba vietā. Maskas var nelietot bērni, kas nav sasnieguši septiņu gadu vecumu, un personas ar acimredzamiem kustību traucējumiem vai psihiskās veselības traucējumiem, kuŗu dēļ personai trūkst spēju vai iemaņu mutes un deguna aizsega lietošanai.

Ir cerība pirmās 6000 vakcīnas saņemt līdz Ziemsvētkiem

Pastāv cerība pirmās vakcīnas pret Covid-19 saņemt jau līdz Ziemsvētkiem vai nākamā gada sākumā, Latvijas Radio raidījumā "Krustpunktā" atklāja Veselības ministrijas (VM) valsts sekretāre Daina Mūrmane-Umbraško. Viņa sacīja, ka plānots sākumā saņemt 6000 vakcīnu, kas tiks izmantotas tieši medikū vakcinēšanai. "Tas ir pietiekami," pauda valsts sekretāre, piebilstot, ka patlaban "mēs ļoti gatavojamies – iepirkumi ir procesā".

Edgars Rinkēvičs ikgadējā EDSO Ministru padomes sanāksmē

3. decembrī ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs tiešsaistē piedalījās Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) 27. Ministru padomes sanāksmē, ko organizē EDSO prezidējošā valsts Albānija.

E. Rinkēvičs uzrunā uzsvēra EDSO lomu Ukrainas krīzes, kā arī Kalnu Karabahas konflikta un citu ilgstošu konfliktu risināšanā. Ministrs arī norādīja, ka starptautiskajās tiesībās un EDSO pamatprincipos balstītas Eiropas drošības kārtības stiprināšanai ir jābūt prioritātei, tādēļ ir būtiski veidot savstarpējo uzticēšanos un dro-

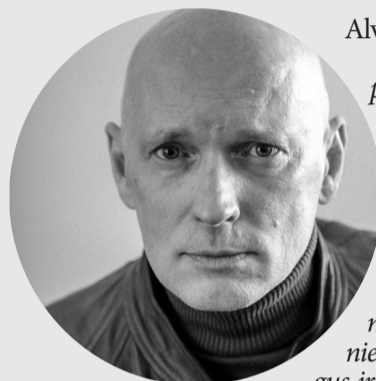
SPILGTS CITĀTS

"Māksla ir jādrotē, īpaši tādai mazai tautai kā mēs..."

Skatītāju vērtējumam nodota režisora Alvja Hermaņa un visa Jaunā Rīgas teātra (JRT) darbinieku kopas vasarā veidotā desmit seriļu filma "Aģentūra", kuŗā detektīva un psiholoģiska trillera cienīgi notikumi risināsies mūsdienīgā reklāmas aģentūrā. Maskavā pirmizrādi piedzīvojis Alvja Hermaņa iestudētā izrāde par PSRS pēdējo līderi Michailu Gorbačovu. Abiem šķietami nesastītajiem darbiem tomēr ir kas kopīgs – aiz režisoram raksturīgajiem cilvēkstāstiem skatāms plašāks sabiedrības atspulgs.

Latvijas Avīzē publicēta Alvja Hermaņa intervija, kuŗā viņš izsaka savu viedokli par mākslas un mākslinieku problēmām vīrusa pandēmijas laikā. Mūsu lasītāju ieskatam neliels fragments no šīs intervijas.

Laikraksta apskatniece Aija Kaukule bažijas, ka tam, ka māksla nav nekas nopietns, ir atbalss arī valdībā. Skan aicinājumi pār-kvalificēties, pat ārstēties, ja nevari nopelnīt kultūras jomā.

Alvja Hermaņa viedoklis:

"Arī es domāju, ka ir nenormāla pārprodukcija visādu veidu humanitārajām profesijām, tostarp – mākslas profesijām. To ir neadekvāts skaits attiecībā pret Latvijas iedzīvotāju skaitu. Mākslas augstskolu pasniedzēji grib pelnīt algas, un katru gadu tiek uzņemti jauni puīši un meiteņu puļi, lai tiktu pie mākslinieku izglītības, bet reāli mākslas tirgus ir ļoti ierobežots un daudziem nav pielietojuma. Mēs ar sievu esam runājuši, ka darīsim visu, ko varēsim, lai mūsu bērņus turētu pēc iespējas tālāk no mākslas, jo nav jēgas beigt kultūras un tamlīdzīgas akadēmijas, konservatorijas un pēc tam ar šo izglītību strādāt par bērņudārza audzinātāju. Cilvēkiem šādi tiek izpostīti likteņi. Labāk bērņus virzīt uz eksaktu izglītību, vēl jo vairāk tāpēc, ka 21. gadsimtā ir skaidrs, ka lielākais pieprasījums ir jauniešiem, kuŗiem ir kaut kādas inženieru zināšanas.

Pirms apmēram septiņiem gadiem Holandē notika nežēlīgs kultūras budžeta samazinājums, vairāk nekā uz pusi, jo nāca pie varas politiķi, kuŗi uzskatīja, ka mākslas un kultūras tirgus ir totāli izkropļots. Katrs otrs holandietis bija kādas modernās dejas grupas dalībnieks, katrā kvartālā bija kāds performanču un dejas teātris, ko veicināja iepriekšējā sociāldemokrātu politiku paaudze, kuŗa zināmu iemeslu pēc ir ieinteresēta atbalstīt kultūru un mākslu. Zelta laiki beidzās, un, protams, bija dusmīgo armija, viņi visi bija šausmīgi vilušies. Ja naudu vienkārši nemētā no hēliķoptera un tā nav paceļama no zemes, tad ir slikti. Amerikā ir otra galējība, kur māksla tiek vērtēta tikai pēc tās rentabilitātes. Māksla ir jādrotē, īpaši tādai mazai tautai kā mēs, bet tam ir jānotiek veselā saprāta robežās. Jaunajiem cilvēkiem, kas ir izvēlējušies kļūt par māksliniekiem, ir jāsaprot, ka mākslas augstskolas diploms negarantē, ka līdz mūža beigām valstij, sabiedrībai un nodokļu maksātājiem ir par tevi jārupējas. Mēs šos cilvēkus maldinām, un viņi dabū nelaimīgu likteņi."

šības risku mazināšanu EDSO reģionā.

Vēršot uzmanību uz nopietnajiem cilvēktiesību pārkāpumiem Baltkrievijā, E. Rinkēvičs aicināja EDSO dalībvalstis sniegt atbalstu Baltkrievijas pilsoniskajai sabiedrībai. Viņš aicināja pārtraukt Baltkrievijas varas iestāžu pārstāvju pielietoto vardarbību pret miermīlīgiem protestētājiem, atbrīvojot nepatiesi aizturētos iedzīvotājus un iesaistīties politiskā dialogā ar opozīciju.

Latvijas un Ēģiptes sadarbība

3. decembrī videokonferences formātā norisinājās Latvijas un Ēģiptes politiskās konsultācijas, ko vadīja Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietnieks-politiskais direktors Jānis Mažeiks (*attēlā*) un Ēģiptes ārlietu ministra vietnieks Eiropas lietās, vēstnieks Badrs Abdulāti (*Badr Abdelatty*).

Politiskais direktors pauda gandarījumu par Latvijas un Ēģiptes

aktīvo politisko dialogu un uzsvēra Latvijas interesi par ekonomiskā dialoga paplašināšanu, it īpaši IKT un tehnoloģiju jomā. Tāpat viņš norādīja, ka Latvija vēlas attīstīt sadarbību ar Ēģipti studentu un mācībspēku apmaiņā, kopīgu izglītības projektu izstrādē un pētniecībā. Tika pārrunāts turpmākais darbs pie divpusējo līgumu saskaņošanas, gatavojoties potenciālajai Latvijas ārlietu ministra atbildes vizītei Kairā. 2019. gada oktobrī Latviju apmeklēja Ēģiptes ārlietu ministrs Šamihs Šukri (*Sameh Shoukry*).

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Lemj par armijas komandiera amatu

Aizsardzības ministrs Artis Pabriks ("Attīstībai/Par!") aicina Valsts prezidentu Egilu Levitu Nacionālo bruņoto spēku komandiera amatā atkārtoti virzīt ģenerālleitnantu Leonīdu Kalniņu, paziņojumā medijiem informēja Aizsardzības ministrija.

Leonīds Kalniņš

Aizsardzības ministrs Artis Pabriks: "Kalniņš, pildot augstāko amatu Nacionālajos bruņotajos spēkos un īstenojot likumā noteiktos uzdevumus, ir apliecinājis sevi kā augsti profesionālu un kompetentu virsnieku. Amata pildīšanas laikā ģenerālleitnants Kalniņš, demonstrēdams stingra līdera kvalitātes, ir stiprinājis Nacionālos bruņotos spēkus kā monolītu, militāru organizāciju, veiksmīgi īstenojot vidējo un vecāko virsnieku profesionālās izglītības attīstības politiku, nostiprinājis Nacionālo bruņoto spēku ātrās reaģēšanas spējas. Esmu novērojis, ka ģenerālleitnants Kalniņš personīgi iedziļinās visos jautājumos un sniedz skaidras vadlīnijas, kā arī kontrolē uzdevumu izpildi."

Latvijas un Kanadas Bruņoto spēku karavīri turpina Ukrainas karavīru apmācību

Nacionālie bruņotie spēki sadarbībā ar Kanadas bruņotajiem spēkiem Desnas mācību centrā, Ukrainā, turpina Ukrainas bruņoto spēku karavīru apmācību.

Ukrainas bruņoto spēku karavīru apmācība kopā ar Kanādas karavīriem Desnā tika uzsākta šā gada februārī un norisinās abu valstu divpusējās sadarbības ar Ukrainu ietvaros.

Nacionālie bruņotie spēki apmāca Ukrainas bruņoto spēku Instruktoru sastāva karavīrus, kā arī sniedz atbalstu Jūras spēku un Nesprāgušās municijas neitralizēšanas speciālistu un angļu valodas apmācībā. Ukrainas Bruņoto spēku Instruktoru apmācība atbilstoši iepriekš izstrādātai apmācību programmai tiek realizēta divos mācību centros Ukrainā – Staričos un Desnā.

Helikopteru piloti mācās ASV un Spānijā

Lai prastu vadīt, apkalpot un tehniski uzturēt helikopterus UH-60M "Black Hawk", no ku-

riem pirmos divus NBS Gaisa spēki plāno saņemt jau līdz 2022. gada beigām, vairāki piloti un tehniskie darbinieki papildina savas aviācijas zināšanas ASV un Spānijā.

Gaisa spēku komandieris pulkvedis Viesturs Masulis "Sargs.lv" uzsver – tā kā šāda apmācība ir dārga, tad uz ārvalstu pilotu skolām tiek sūtīti vispiemērotākie kandidāti, kuri izturējuši specifiskus psiholoģiskās noturības testus un kuriem piemīt arī citas pilotam svarīgas īpašības.

Pretendē uz vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra amatu

Partiju apvienības *Attīstībai/Par!* frakcija vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra amatam virza 13. Saeimas deputātu, *Attīstībai/Par!* frakcijas priekšsēža vietnieku Artūru Tomu Plešu (*attēlā*), kurš šobrīd kā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) parlamentārais sekretārs uztur saikni starp ministriju un Saeimu.

Partijas preses paziņojumā citēts Plešs, kurš norādījis, ka jau dzīgas, modernas un cilvēkiem atvērtas pašvaldības ir viens no administratīvi teritoriālās reformas mērķiem, un tas ir arī viņa redzējums par līdzsvarotāku valsts attīstību. "Nākotne pieder videi draudzīgai un vienlaikus arī digitālai sabiedrībai, uz kuŗu virzās gan Eiropa, gan Latvija. Esmu dzimis neatkarīgā Latvijā, vēlos politikā ienest jaunas vēsmas un enerģiju," atzīmējis Plešs.

Latvijā ražo daudzreiz lietojamas sejas maskas,

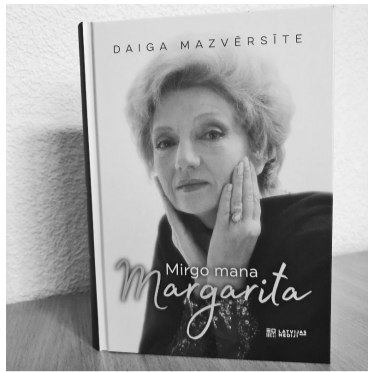
kas divu stundu laikā samazina A grupas vīrusu par 96%.

Latvijas tekstilrūpniecības uzņēmums "Rita" jau kopš pavasara iedzīvotājiem piedāvā atkārtoti lietojamas sejas maskas, un tās guvušas lielu atsaucību arī tālu ārpus valsts robežām.

Materiāls, no kuŗa tiek ražotas maskas, ir pārbaudīts Lielbritānijas laboratorijā atbilstoši ISO 18184:2019 standartam (pretvīrusu tekstila veiktspēja) un rezultāti pierāda, ka maskas divu stundu laikā aiztur A grupas vīrusu par 96%. Drīzumā būs pieejamas arī jauna tipa maskas ar 90% filtrācijas līmeni (filtrācijas efektivitāte daļiņām (izmēra ap 3 (± 0,5) μm)). Piedāvājumā ir arī aizsargmasku personalizācija – iespējams uzdrukāt vai izšūt uzņēmuma logotipu.

"Mirgo mana Margarita" – iznākusi grāmata par estrādes karalieni Margaritu Vilcāni

16. decembrī nozīmīgu apaļu jubileju svinēs estrādes karaliene Margarita Vilcāne. Tikko ceļu pie lasītājiem sākusi viņas dzīvei un

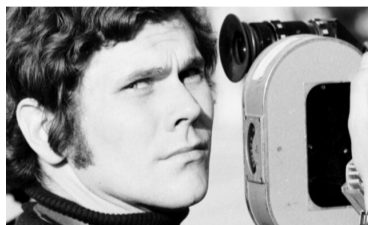
daiļradei veltītā Daigas Mazvērsītes grāmata "Mirgo mana Margarita".

Tas ir aizraujošs stāsts par to, kā savulaik Sibīrijā, Tomskā, dzimis meitēns kļuva par tālu aiz Latvijas robežām slavenu dziedātāju, kas ar savu balsi maģiju apbūrusi miljoniem cilvēku. Lai arī pati māksliniece grāmatu par sevi nav vēlējusies, mūzikoloģe Daiga Mazvērsīte uzskata, ka viņa ar savu milzīgo ieguldījumu mūsu kultūras dzīvē to ir vairāk nekā pelnījusi un to ir pelnījusi arī klausītāji, kuŗiem Margarita Vilcāne bijusi uzticīga gandrīz pusgadsimtu, ardievas skatuvei sakot tikai savā 75. jubilejā.

Raimonda Paula dziesma "Baltā saule" neapšaubāmi ir viena no Margaritas Vilcānes vizītkartēm. 1970. gadā tā uzvarēja "Mikrofona" aptaujā, uznesdama savu izpildītāju slavas zenīti. Kā grāmatas ievadā raksta Daiga Mazvērsīte – "Baltās saules" gaisma apļēj Margaritas dzīvi, kuŗa aizritējusi kā viena vienīga ziedošanās dziesmai.

Jurim Podniekam būtu 70

5. decembrī 70. jubileja apritētu režisoram un operatoram Jurim Podniekam. Par godu jubilejai 4. decembrī tiešsaistē bija paredzēta zinātniski mākslinieciska konference "Būt Jurim Podniekam". Savukārt 2021. gada pavasarī iznāks arī Annas Vidulejas dokumentālā filma "Podnieks par Podnieku".

Juŗa Podnieka mūŗis ir bijis cieŗi saistīts ar kino. Reŗisore, producente un Juŗa Podnieka studijas vadītāja Antra Cilinska Latvijas Radio raidījumā "Kultūras Rondo" stāstīja par reŗisora dzīves un kino attiecībām. "Viņa gadi ir bijuŗi ļoti spraīgi. Kā viņš pats saka, viņš nonāca Rīgas Kinostudijā 16 gadu vecumā, kad tēvs viņu no ielas atvilka strādāt uz studiju, lai nenoietu no ceļa. Viņš tur strādāja līdz 1992. gadam. Viņš ir ļoti daudz strādājis," atzīmēja Cilinska. Arī kino zinātniece Zane Balčus skaidroja, ka reŗisora personiskā un profesionālā dzīve šķietami savijusies vienkopus. Producente apliecināja reŗisora vērienu: "Viņš bija ļoti jūtīgs viņš bija no cilvēkiem, kas pasaulē gāja ar atkailinātu ādu. Viņš uztvēra problēmas un sāpes. Viņš redzēja plaŗi, viņam nebija svarīgs tikai ŗis te mazais mājas diķis. Viņš skatīja lietas

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

KANADA. 1. decembrī Latvijas vēstniecībā Otavā vēstnieks Kārlis Eichenbaums un aizsardzības ataŗeŗis pulkvedis Agris Ozoliņš tikās ar NATO paplaŗinātās klātbūtnes kaujas grupas Latvijā (*NATO Enhanced Forward Presence Battle Group Latvia*) nākamā komandieri pulkveŗleitnantu Enno Kerkofu (*Lieutenant-Colonel Enno Kerckhoff*) un kaujas grupas virsŗerŗantu augstāko virsŗerŗantu Stefanu Laroŗu (*Chief Warrant Officer Stephane Larouche*).

Vēstnieks ar nākamā NATO kaujas grupas komandieri pārrunāja vienības sagatavoŗanās procesu un pateicās par sekmīgo Kanādas militāro klātbūtni Latvijā, atzīmējot, ka Latvija un tās tauta augstu novērtē ŗo nozīmīgo solidaritātes misiju, kas ir skaidrs apliecinājums, – viens par visiem un visi par vienu. Vēstnieks apstiprināja, ka līdzīgi, kā ar citām kanadieŗu vienībām, viņš ar prieku uzrunās kaŗavīrus pirms doŗanās uz Latviju janvāri, novēlot veiksmīgu un droŗu dienestu.

• 1. decembrī Latvieŗu mājas "Kristus dāŗz" (*Kristus Darzs Latvian Home*) 35. gadadienā, Latvijas vēstnieks Kanādā Kārlis Eichenbaums sveica aprūpes nama iemītniekus un darbiniekus jubilejā. Eichenbaums norādīja, ka neskatoties uz to, ka apaļu gadskārtu ŗogad atzīmējam neierastos apstākļos, latvieŗu aprūpes nama iemītnieki un darbinieki, veiksmīgi iztur pandēmijas pārbauŗījumus. "ŗis nav viegls laiks nevienam. Nedz aprūpes nama iemītniekiem, nedz tā darbiniekiem, kas dod droŗību un labklāŗību. Tas ir kā pārbauŗījums mūsu varēŗanai. Esmu pārliecināts, ka kopā, mēs visu paveiksim godam."

ZVIEDRIJA. Latvijas vēstnieks Zviedrijā Marŗers Krams piedalījās Zviedru-Latvieŗu apvienības SLF ikgadējā sanāksmē, kas sestdien, 5. decembrī tika organizēta digitāli. Savā uzrunā vēstnieks informēja par jaunumiem Latvijā pēdējā gada laikā, īpaŗi pieskaroties epidēmijas ierobeŗoŗanas stratēŗijai un valdības atbalsta pasākumiem ekonomikas stimulēŗanai ŗajos apstākļos.

LIETUVA. Tuvojoties Ziemsvētkiem daŗu Lietuvas un Latvijas skolu bibliotēku krājumus bagātinās latvieŗu un lietuvieŗu autoru grāmatu tulkojumi kaimiņvalsts valodā. Tā tiks pagodinātas skolas, kuras 2020. gadā piedalījās starptautiskajā projektā "Baltu literāturās nedēļa". Latvijas Republikas vēstniecība Lietuvas Republikā Lietuvas skolām uzdāvināja lietuviski izdoto pazīstamo vēsturnieku Ilgvara Butuļa un Antonija Zundas grāmatu "Latvijas vēsture". Latvijas Republikas vēstnieks Lietuvas Republikā Indulis Bērziņš rakstiski izteica pateicību projekta dalībniekiem un organizātoriem, jo līdzdalība projektā un ilgtermiņa sadarbība ir ieguldījums latvieŗu literāturās, kultūras, vēstures un folkloras atpazīstamības veidoŗanā.

kontekstā un sakarībās, neaizmirstot, vienmēr liekot uzsvāru un iestājoties par Latviju un Baltiju, kas viņam bija ļoti tuva. Tā viņš arī teica, ka viņš nekad un ne pret ko nemainītu Latviju, lai kādus pasaules labumus viņam piedāvātu. Tā arī bija, viņš vienmēr atgriezās un darīja lietas ŗeit."

Pasaulē novērtētais reŗisors 1992. gadā mira miklainā nāvē zemūdens medību laikā Zvirgzdu ezerā. Viņš bija sporta meisters peldēŗanā. Oficiālā versija apgalvoja, ka noticis nelaimes gadījums. Pēc laikabiedru atmiņām un nostāstiem noprotams, ka J. Podnieka dzīve bija riskanta un avantūrisma pilna. Viņa filmas aizliedza padomju cenzūra, medija VDK. Kaukaza kaujinieki solīja par reŗisora galvu miljonu.

Dokumentāla filma par leŗendāro aktieri Uldi Pūcīti

Latvijas Televizijā tapusi dokumentāla filma "Purva bridējs – Uldis Pūcītis". ŗogad aprit 20 gadi, kopŗ leŗendārā aktieŗa vairs nav starp mums, "taču viņa talants un Pūciŗa radītie kino varoņi ir nemirstīgi," uzsver LTV.

Uldis Pūcītis un Dina Kuple filmas "Elpojet dziļi" ("ŗetri balti krekli") uzņēŗšanas laukumā

Dokumentālajā filmā, kuŗas autori ir reŗisors Guntis Lēmanis un scēnārija autore Ilze Strenga, par Pūcīti stāstīs viņa laikabiedri – visiem viņa dzīves posmiem – sākot ar skolasbiedriem no Rānkas, beidzot ar cilvēkiem, kuŗiem bija iespēja sadarboties ar aktieri viņa dzīves pēdējos gados.

6. decembrī noslēdzās festivāls "Prozas lasījumi"

kas ŗogad norisinājās neklātienē. Festivāla noslēgumā tika noteikta galvenās balvas ieguvēja – rakstniece Inga Gaile balvu saņēma par "Prozas brokastīs" nolaŗīto fragmentu no romāna "Jauku miņŗ", informēja organizātori.

Inga Gaile

Nedēļas laikā 11 pasākumos, diskusijās un lasījumos festivālā attālināti piedalījās vairāk nekā 50 dalībnieki – rakstniece un rakstnieki gan no Latvijas, gan arī no Ukrainas, Igaunijas un Lietuvas.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS
GORDONS

Kopš 15. novembrī Moldovas prezidenta vēlēšanu otrajā kārtā uzvarēja bijusi premjerministre, rietumnieciski noskaņotā Maija Sandu, kas saņēmusi 56,28 procentus balsu, apsteidzot līdzšinējo, prokremlisko prezidentu Igoru Dodonu (43,72 %), šajā nabadzīgajā, bet reizē auglīgajā zemē saka pūst jauns vējš, atgūta drosme runāt ar Kremli bez aplinkiem.

Jaunā Moldovas prezidente Maija Sandu, kuŗa Maskavas imperistu aprindās jau nosaukta

par “raganu”, nākusi klajā ar prasību aizvērt Krievijas bruņoto “miernešu” (mirotvorci) kontingentu no garās un šaurās sloksnes Dņestras upes austrumkrastā, kur kopš PSRS sabrukuma pastāv veidojums “Piedņestra”, kur saimnieko staļiniskā koruptantu kliķe, kam vienīgi ģeografiski apstākļi neļauj “saplūst” ar Krievijas Federāciju.

Prasot aizvērt no Piedņestras “Krievijas karaspēka operatīvo grupu” (KKOG), Maija Sandu

ierosinājusi aizstāt šos “miernešus” ar neapbruņotiem civiliem novērotājiem, kuŗus pilnvarotu Eiropas drošības un sadarbības organizācija – EDSO, atbilstoši vispārpieņemtai starptautiskai praksei vietās, kur pastāv neatrisināti konflikti.

Krievijas prezidenta preses sekretārs Dmitrijs Peskovs pasteidzās “izskaidrot”: krievu karaspēks Piedņestrā pildot “ļoti svarīgas funkcijas”, nepieļaujot stāvokļa destabilizāciju.

Nelielais novads, kas Karabachā palicis pāri no “otrās armēņu valsts – Arcahas”, tagad uz ilgu laiku (līdz bezgalībai) kļuvis par faktisku Krievijas protektorātu, jo tur saimnieko līdzīgs Kremļa bruņoto “miernešu” kontingents.

Var saprast, ka Kremļa bruņotā “operatīvā grupa” Maijas Sandu prasībai neatsauksies, jo tur iedzīts pamatīgs “ķīlis” starp Ukrainu un Moldovu, kas abas vēlas kļūt par Eiropas Savienības un – tālākā perspektīvā – par NATO dalībvalstīm.

Maijas Sandu uzvara Moldovas prezidenta vēlēšanas pastarpināti iedvesmo t.s. unionistus, kas nemitējas atgādināt, ka moldāvi ir tie paši rumāņi un ka šis novads (Besarabija) atradās vienotas Rumānijas sastāvā no 1918. līdz 1940. gadam.

Zīmīgi, ka par Maiju Sandu prezidenta vēlēšanas visdedzīgāk balsoja daudzie uz Eiropu darba meklējumos aizbraukušie moldāvi, kuŗi vairs neelpo sasmakušo “pēcpadomju” gaisu.

Prasa aizvērt krievu
“miernešus” no PiedņestrasJURIS
LORENCIS

Adventa laiks tiek dēvēts par klusuma, miera un pārdomu laiku. Bet kas tad ir pārdomas? Atmiņas un atcerēšanās laiks – par mūsu tuvajiem, par mums pašiem. Par Latviju, par dzimto pagastu un pilsētu. Novembra izskaņā ceļu pie lasītājiem sāka neparasta grāmata – “Lubāna. Nākamie simts”. Turpinājums 2018. gadā iznākušajam atmiņu apkopojumam “Simts stāstu par Lubānu”, kas bija savdabīga lubāniešu dāvana valsts simtgadei. Ideja radās vēl agrāk, 2016. gada vasarā, kad daži rosīgi cilvēki sāka darbu pie atmiņu vākšanas par šo nomaļo, bet bagāto novadu. No Lubānas puses nācis karavadoņš Oskars Kalpaks, ministru prezidents Hugo Celmiņš un dziedātājs Jānis Zābers. Aicinājumam

LUBĀNA
nākamie simts

atsaucās teju simts lubāniešu, kuŗi kopumā uzrakstīja tieši simt atmiņu stāstus – pa vienam katram Latvijas gadam. Patiesībā to bija vēl vairāk, tāpēc pirmajā grāmatā nepublicētie stāsti kļuva par pamatu nākamajai. Abas grāmatas man īpaši tuvas, jo pats esmu lubānietis un to veidošanai esmu pielicis arī savu roku.

Raugoties no grāmatniecības viedokļa, aizvadītos trīsdesmit gadus kopš Atmodas un valstiskās neatkarības atgūšanas varētu dēvēt par atmiņu laiku. Iznākuši neskaitāmi memoāri, autobiografijas, atmiņu pieraksti, dienasgrāmatas. Tās rakstījuši leģionāri, nacionālie partizāni, izsūtītie, ebreju un čigānu holokaustu izdzīvojušie. Prezidenti un ministru prezidenti, bijušie un esošie politiķi. Trimdinieki, mākslinieki, uzņēmēji, ārsti, zinātnieki, mācītāji, pavāri un sportisti. Arī pavisam vienkārši, it kā neievērojami cilvēki. Paldies viņiem par to. Gadiem ejot, es aizvien biežāk atveru šīs grāmatas. Iespējams, tikai zināmā

vecumā, kad cilvēks pats sāk atskatīties uz noietajiem gadiem, mēs pa istam sākam saprast un novērtēt šo literatūru.

Jaunajā atmiņu grāmatā par Lubānu mani īpaši piesaistīja dažu cilvēku atmiņas par pilsētiņas ganībām. Manas bērnības un jaunības laikā, 1960. un 1970. gados, govs vēl bija teju vai katrā otrajā privātmājā. Pilsētiņas nomalē, Aiviekstes upes ielokā blakus baznīcai atradās pilsētas ganības. Tiem bērniem, kuŗu mājā bija govs, reizi mēnesī sabiedriskā kārtā nācās pieskatīt visas pilsētiņas ganāmpulku. Tas viss ir mainījies, govis jau sen vairs neatmaksājas turēt. Es pieradu pēdējai paudzei, kas vēl atcerēsies vecās Lubānas ganības un pašu ganīšanu. Pēc tam par to varēs lasīt vien grāmatās.

Kāpēc cilvēkos pieaug interese par pagātņi? Kāpēc iznāk tik daudz grāmatas par dzimtu un novadu vēsturi? Iespējams, tā ir instinktīva pretreakcija padomju okupācijai, kas centās iznīcināt tautas kopējo atmiņu. Tikai

saprotot, kas mēs esam bijuši, kas ar mums noticis, no kuŗienes nākam, mēs varam iet uz priekšu – gan kā individuālie cilvēki, gan tauta kopumā. Es pats turos pie pārliecības, ka daudzu cilvēku subjektīvas, varbūt pat savstarpēji pretrunīgas atmiņas kopumā dod patiesāku izpratni par notikušo nekā zinātnieku monografijas vai valsts iestāžu “oficiāli apstiprinātā” vēsture. Lielisks piemērs tam ir mana novadnieka, fiziķa, LU profesora Gunāra Sermona (1934 – 2011) mūža nogalē sakārtotā un izdotā grāmata – tēva Jāņa Sermona (1899 – 1989) un tēva māsas Almas (1896 – 1987) sarakstītās atmiņas un vēstules: “Alma un Jānis. Atmiņas. Pārdomas. Atziņas”. Patiesībā tas ir prāvs sējums, kas nāca klajā 2013. gadā jau pēc profesora nāves kā privāts izdevums vien dažu simtu eksemplāru lielā metienā. 1944. gada pavasarī Jānis Sermons izgāja no savām dzimtas mājām, Lubānas pagasta “Bāliņiem”, un nekad tajās vairs neatgriezās. Pēc kara gaitām un Vācijas bēgļu nometnēm viņš nokļuva ASV, Kalifornijā, kur apmetās Losandželosas pilsētā. Apprecējās otrreiz, jaunajā laulībā piedzima meita. Bet uz Latviju un Ameriku ceļoja vēstules un fotografijas, saviem dzimtenē palikušajiem radiem Jānis palīdzēja arī materiāli. Viņš nekad vairs netika redzējis savu māsu, sievu un Latvijā palikušos bērnus. Un tomēr cilvēki atrada spēku dzīvot tālāk.

Un tagad lūgums tiem lasītājam, kuŗiem varbūt ir saglabājušās atmiņas par bērnības gadiem Lubānas un Meirānu pusē. Uzrakstiet un sūtiet tās Lubānas novada kultūras darba organizatorei Ilzei Krauklei uz e-pastu pēc adreses: ilze.kraukle@lubana.lv. Paredzams, ka grāmata ar nākamajiem simt stāstiem par Lu-

bānas novadu iznāks 2022. gadā. Ja jūsu ģimenes albumos glabājas kādas fotografijas par Lubānu, ieskenējiet un sūtiet arī tās – gan noderēs. Pirmajā Lubānas stāstu grāmatā izmantoti fotografa Alfreda Grāvera uzņemtie attēli. Laikā 1900. gada līdz 1954. gadam viņš dokumentēja Lubānas un tās apkārtnes lauku dzīvi. Brīnumainā kārtā liela daļa no viņa archīva – stikla fotoplates un filmu negatīvi – ir saglabājusies. Ļoti interesants, pat unikāls materiāls.

No grāmatas “Lubāna. Nākamie simts” vāka uz mums raugās divi skaisti jaunieši. Uzņēmums izdarīts kādas balles laikā 1960. gadā Lubānas Tautas namā. Tā autors – Jānis Grāvers, fotografa Alfreda Grāvera dēls. Komentējot šo attēlu, Lubānas novada domes priekšsēdētājs Tālis Salenieks grāmatas ievadā raksta: “Ies laiks, un varbūt pēc gadiem sešdesmit kāds atkal veidos grāmatu par Lubānu. Un noteikti arī no 2020. gada varēs atrast līdzīgu fotogrāfiju – balle, jaunieši un skatiens, kas raugās nākotnē. Tā ir Lubāna. Un mūsu nākamie simts”.

Atskatoties pagātnē, tagad saprotu, ka viens no maniem spilg-

tākajiem bērnu dienu iespaidiem ir vectēva stāsti par piedzīvoto Pirmajā pasaules karā, par vācu gūstā pavadīto laiku un gluži vai neticamo atgriešanos Latvijā. Tagad atliek vien nožēlot, ka nepierakstīju viņa teikto, varbūt iznāktu lielisks materiāls romānam. Es pat zinu, ar ko tas beigtos. Ir 1918. gada 24. decembris, Ziemassvētku svētvakars Velēnas baznīcā. Dievkalpojuma laikā atveras baznīcas durvis, pa tām ienāk izdilis, bārdu apaudzis vīrs – mans bez vēsts pazudušais vectēvs Augusts Dambrovs. Un varbūt pats divainākais šajā lietā ir tas, ka tā ir realitāte, ka tā tiešām arī notika. Augusta Ziemassvētku brīnums – tā šo notikumu dēvēja manā dzimtā. Vēl viens apliecinājums tam, ka dzīve var būt interesantāka par izdomātu romānu vai filmu.

2020. gads tuvojas izskaņai. Atklāti sakot, ne tas labākais gads. Tāpēc jo īpaši šajā Ziemassvētku gaidīšanas laikā gribētos visiem novēlēt piedzīvot brīnumu. Varbūt pavisam mazu, pavisam pieticīgu, bet tomēr brīnumu. Un pārliecību, ka rīt būs labāk nekā šodien.

Atcerēšanās laiks

ZIŅAS	BIZNESĀ PORTĀLS NOZARE.LV	ARHĪVS	APSKATI
PR SERVICE	MEDIJU MONITORINGS	TULKOJUMI	FOTO UN VIDEO

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502
marketing@leta.lv
+371 – 672 225 09
www.leta.lv

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Kā uzveicam Covid-19

Ārstes un zinātnieces profesionālais viedoklis.

Rīgas Stradiņa universitātes Infektoloģijas katedras vadītāja profesore Ludmila Vīksna intervijā Mārai Libekai

Par ieguldījumu zinātniskajā darbā infektoloģijā un aktuālu sabiedrības veselības problēmu izpēti profesore L. Vīksna apbalvota ar Latvijas valdības Atzinības rakstu, savukārt Latvijas Ārstu biedrības ikgadējā balsojumā nolemts, ka infektoloģei L. Vīksnai par nozīmīgu ieguldījumu medicīnas attīstībā šogad piešķirama profesora Ilmāra Lazovska balva. Latvijas Zinātnes padome viņu ir apstiprinājusi par Covid-19 valsts pētījumu programmas projekta vadītāju.

Ko nozīmē katru dienu nosauktie skaitļi par atklātajiem simtiem pozitīvo testu – vai visi cilvēki, kuriem tas uzrādās, jāuzskata par slimiem ar Covid-19?

Neviens tests nekad nav simtprocentīgi precīzs. Ja, piemēram, diennaktī laboratoriski tiek apstrādāti 5000 testu un 500 no tiem ir konstatēti pozitīvi rezultāti, tas nozīmē, ka 500 paraugos, kas tikusi pārbaudīti, atrodas vīruss, un cilvēks, kura paraugs ir pozitīvs, ir inficēts ar SARS-CoV-2 vīrusu. Bet par to, vai šis cilvēks ir slims, var spriest tikai pēc pacienta sūdzībām vai ārsta konstatētās patoloģijas, vai arī citām analizēm, kuras norāda uz kādu novirzi no normas. Piemēram, tiek konstatēts, ka slikti funkcionē niere vai ar rentgena palīdzību plaušās ir atrasts liels bojājums. Atkarībā no šo simptomu smaguma, daudzuma un izpausmēm (kovida gadījumā svarīgs ir skābekļa piesātinājums asinīs) var novērtēt, vai cilvēks ir viegli, vidēji vai smagi slims. Ja cilvēkam, kurš ir inficēts, konstatē, ka pie tiem simptomiem, kas viņam ir bijuši agrāk, pievienojas Covid-19 raksturīgie simptomi, tad ar vislielāko varbūtību var teikt, ka kovids ir uzslāņojies pacienta pamatslimībām.

Runājot par letālajiem gadījumiem – lai cik skumji tas izklausītos, galīgo lēmumu par to, vai nāve iestājusies Covid-19 dēļ, pasaka patoloģianatoms. Atbilde uz jautājumu, no kā cilvēks, kuram ir ne viena vien blakus slimība, isti nomiris, vienmēr ir problemātiska. Gadā, kad ir gripas epidēmija, nomirst par 20 vai 30 procentiem vairāk cilvēku nekā citā gadā, kaut gan nemaz tik daudzi ar gripu it kā nav slimājuši. Tas nozīmē, ka gripa ir veicinājusi ātrāku aiziešanu Mūžībā, saasinot citas slimības. Ja kovida nebūtu, cilvēks, kuram ir hroniskas saslimšanas, iespējams, tik ātri nenomirtu.

Vai tas nozīmē – ja to statistiku, kas katru dienu parādās par mirušo skaitu, sāktu detalizēti analizēt, iespējams, aina nebūtu tik drāmatiska?

Jebkurā gadījumā ir tā, ka akūtās respiratorās saslimšanas, un šajā gadījumā kovids, daudzus cilvēkus, kuriem vēl nebūtu jāmirst, priekšlaikus aizraida viņšaulē. Tas ir tāpat kā, tēlaini runājot, ja glāzē ielej pēdējo pilieni, ūdens tai pārlīst pāri.

Cik liels kļūdas procents tiek pieļauts testos?

Katram testam ir jutības robeža. Nekas dzīvē nav absolūts, izņemot

fizisko nāvi. Arī citām infekcijām veiktie testi nekad nav simtprocentīgi precīzi. Veicot Covid-19 testu, nav izslēgts, ka var rasties tā sauktās krusteniskās reakcijas starp citiem līdzīgiem vīrusiem. Bet parasti šādā gadījumā izmeklēšana turpinās – vai nu izmanto citu testu sistēmu, kurai ir, piemēram, labāka jutība, vai arī testē vēl uz citiem vīrusiem. Mums ir pieejami testu paneļi, kur uzreiz iespējams konstatēt vairākus vīrusus un pateikt, tieši kura infekcija ir konkrētajam cilvēkam. Ja ārsts redz, ka slimniekam klīniskā aina ir kā kovidam, bet analīze negatīva, tad tomēr veicam vēl vienu analīzi.

Beļģijā, Lielbritānijā un vēl citās Eiropas valstīs saslimstība ir liela, bet mirstība mazāka nekā pavasarī. Piemēram, Apvienotajā Karalistē mirstība no kovida ir samazinājusies par 18%, jo esot labāka ārstēšana un medikāliem labākas zināšanas par vīrusu. Turpretī mūsu valstī līdz ar saslimstības pieaugumu palielinās arī mirstība. Vai mūsu ārstiem pietrūkst zināšanu?

Galarezultātu par mirstību varēs pateikt krietni vēlāk. Latvijā uz Eiropas fona joprojām nav augsta mirstība no Covid-19. Liela daļa mirušo ir ar nopietnām blakus slimībām, tāpēc var teikt, ka viņiem nāves iemesls ir kombinēts. Es uzskatu, ka mēs Latvijā labi ārstējam gan pavasarī, bet tagad to darām vēl labāk.

Pa šo laiku tā ir ļoti pilnveidojusies – skābekļa pieejamība tagad ir visos stacionāros. Jāteic, ka daudzi kovida pacienti varētu palikt ārstēties mājās, ja tur varētu nodrošināt skābekļa pievadi, kas ir viena no galvenajām ārstēšanas procesa sastāvdaļām.

Deviņu mēnešu laikā, kopš pazīstam kovidu, esot atrastas citas metodes, kā palīdzēt smagi slimiem pacientiem, un ventilatorus izmanto arvien retāk, jo pierādīts, ka tie rada tādus plaušu bojājumus, kas cilvēkam ir nāvējoši.

Kovida izplatības sākumā bija liels apjukums un likās, ka, maksimāli ventilējot tos slimniekus, kuriem bija elpošanas problēmas, ko radīja nepietiekams skābekļa piesātinājums asinīs, skābekļa padeve būs ātrāka un efektīvāka. Šobrīd to dara daudz retāk. Tiem, kurus agrāk ārsti, iespējams, būtu mēģinājuši maksimāli ventilēt, tagad pastiprināti dod skābekli zem noteikta spiediena. Patlaban Latvijas Infektoloģijas centrā ir nodaļas, kur praktiski visiem slimniekiem, kam nepieciešams, ir pieejams skābeklis vajadzīgajā spiedienā un devā. Mūsu tehniskie darbinieki ir diennaktīm strādājuši, lai pa šiem mēnešiem to nodrošinātu.

Jautājums par pacientu pieslēgšanu pie maksimālās plaušu ventilācijas pasaulē ir diezgan izpētīts, un nostāja kopš pavasara ir mainījusies. Nostājas maiņa ir pamatota ar to, ka kovida slimniekiem var rasties vissīkāko plaušu šūniņu vai struktūru iekaisums, ko sauc par alveolītu. Šis organisma struk-

Ludmila Vīksna: "Vakcinācija, neapšaubāmi, ir visefektīvākais profilakses veids infekcijas slimību kontekstā. Infektoloģijas un epidemioloģijas teorijās ir zināms: lai pasargātos no infekcijas slimībām, lai neļautu tām izplatīties, jābūt vakcinētiem 70 – 80%, ideālā variantā 90% iedzīvotāju. Ja ir vakcinēti 10 – 15%, tad labums nav visai sabiedrībai, bet gan tikai tam konkrētajam cilvēkam, kurš ir vakcinēts."

tūras ir ļoti jutīgas, un var gadīties, ka citos gadījumos plaušu maksimālā ventilācija būtu nesusi labumu, bet tad pie tā paša spiediena Covid-19 gadījumā var notikt mehāniska traumatizācija. Pacientam ir grūti saglabāt dzīvību, ja viņam ir gan iekaisums – alveolīts, gan mehānisks traumējums.

Kāds ir jūsu viedoklis par gaidāmo vakcināciju? Ir arī uzskats, ka jēga tai būšot tikai tad, ja vakcinēsies ap 70% iedzīvotāju. Bet kā to panākt, ja jau tagad izskan baļu pilni viedokļi par vakcīnas blaknēm?

Vakcinācija, neapšaubāmi, ir visefektīvākais profilakses veids infekcijas slimību kontekstā. Infektoloģijas un epidemioloģijas teorijās ir zināms: lai pasargātos no infekcijas slimībām, lai neļautu tām izplatīties, jābūt vakcinētiem 70 – 80%, ideālā variantā 90% iedzīvotāju. Ja ir vakcinēti 10 – 15%, tad labums nav visai sabiedrībai, bet gan tikai tam konkrētajam cilvēkam, kurš ir vakcinēts.

Kovida vakcīnas veidošanas principi ir atšķirīgi, bet jāņem vērā, ka tās netiek radītas tukšā vietā, jo farmācijas un biotehnoloģiju uzņēmumiem, kurus tās top, šajā jomā ir liela pieredze. Par vakcīnu blaknēm un efektivitāti mēs varēsim spriest tikai tad, kad būs pagājuši vairāki gadi.

Man zināmie farmācijas uzņēmumi ir norādījuši, ka ir ļoti smagi nosacījumi tā sauktajai vakcīnu aukstuma ķēdei, proti, šīs vakcīnas ir jāglabā noteiktā temperatūrā. Vairumam kovida vakcīnu ir nepieciešama ļoti zema temperatūra – mīnus 80, mīnus 70 grādi. Tā ir ļoti liela problēma – nodrošināt tik zemu temperatūru visos aukstuma ķēdes posmos – no vakcīnas ražošanas vietas līdz vakcinēšanas kabinetiem. Rīgas Austrumu slimnīcā ir atsevišķas aukstuma iekārtas, kuras izmanto laboratorijas bioparauru uzglabāšanai un līdzīgas varētu iegādāties vakcīnu glabāšanai, kas nav neiespējams. Bet kopumā valstī tas var sagādāt grūtības.

Jāskatās, kas notiks ar vakcinēšanos Amerikā. Tur to sola uzsākt jau šomēnes. (Lielbritānijā jau šonedēļ. – Red.)

Ja starpība starp vakcinācijas uzsākšanu Amerikā un Latvijā būs daži mēneši, tad nekādi galarezultāti vēl nebūs zināmi, īpaši runājot par efektivitāti. Par to varēs spriest pēc gadiem. Taču, neraugoties uz to, bez šaubām, ir labi, ja kāds iet pa priekšu.

Kopā ar kollēgām Rīgas Stradiņa universitātē un Latvijas Universitātē, kā arī ar slimnīcās pētāt kovida dabu. Vai ir radušies jau kādi neapgājami secinājumi?

Galarezultāts, visticamāk, būs zināms nākamā gada februārī. Ir dažas lietas, par kurām mums ir izdevies pārliecināties. Esam uzrunājuši pacientus, kuri ir pārslimojuši Covid-19 vismaz pirms trim mēnešiem, un esam konstatējuši, ka praktiski visiem šī slimība ir atstājusi sekas. Esam ieraudzījuši izmaiņas arī pacientu bioķīmiskajās analizēs – daudziem antivielas pret kovidu ir neliela daudzumā, vairākiem ir radušies bojājumi dažādās organisma sistēmās, kas agrāk nebija. Piemēram, kovids ir atstājis iespaidu uz endokrīno sistēmu, uz nierēm un citiem orgāniem.

Katra pacienta detalizētā izpētē tiek ieguldīti lieli resursi, lai varētu veikt ļoti smalku izmeklēšanu. Tas ir ļoti svarīgi tāpēc, lai mēs pašī sev, ģimenes ārstiem, visiem speciālistiem varētu pateikt, kādiem simptomiem un kādām analizēm ir jāpievērš uzmanība tiem pacientiem, kuri ir pārslimojuši kovidu.

Es vēlos pateikt milzīgu paldies visiem cilvēkiem, kas brīvprātīgi piekrita piedalīties šajā pētījumā, jo bez viņu klātbūtnes mums nebūtu iespēju tikt pie rezultātiem, kas ir ļoti būtiski visai sabiedrībai!

Kur pazudusi gripa? Pavasarī tikpat kā to nemanīja, patlaban arī nav dzirdams, ka tā sākusī izplatīties...

Kovidu pavada arī viena otra laba lieta. Viss, ko mēs ievērojam, lai ierobežotu tā izplatību, der arī gripas ierobežošanai. Vienīgi mēs mazliet uztraucamies, kāda situācija ar gripas izplatību būs pēc jaunā gada – februārī un martā. Jāteic, ka dienvienu puslodē šogad arī ar gripu slimoja mazāk.

Diemžēl gripas vakcīnas trūkst, cilvēki ir dusmīgi, ka valdība, no vienas puses, atļauj daļu iedzīvotāju vakcinēt bez maksas, bet, no otras puses, nav ar ko vakcinēt.

Valdība pieņēma līdzīgus noteikumus arī pagājušajā un aizpagājušajā gadā un palika gandrīz vai nesaprasta, jo cilvēki kūtri vakcinējās. Neizlietotās vakcīnas nevar ilgstoši glabāt, tās ir jāiznīcina, tā tad rodas zaudējumi.

Kāds ir jūsu viedoklis par kovida pacientu ārstēšanu no attāluma? Vai tas nav iemesls, ka slimību ielaizīti cilvēks slimnīcā nokļūst jau smagā stāvoklī?

Ārstēšana no attāluma gandrīz vienmēr ir ne tik laba kā ārstēšana klātienē. Novērtēt pacienta veselības stāvokļa smagumu tāda veida ir ļoti grūti, jo katrs slimnieks dažādi reaģē uz saviem simptomiem. Daži pie nedaudz paaugstinātas ķermeņa temperatūras jau jūtas tā, it kā viņa dzīvība teju izdzisis, bet cits labi spēj izturēt ļoti augstu ķermeņa temperatūru un nevērtē savu stāvokli kā smagu.

Ja Latvijā vakcināciju optimistiskajā variantā uzsāks nākamā gada pirmajā ceturksnī, tad cik ilgā laikā varētu uzvarēt koronavīrusu?

Tas ir jautājums epidemioloģiem. Mans viedoklis – apmēram viena gada laikā.

KRISTAPS GRASIS,
latviesi.com galvenais redaktors

Ar pandēmiju Lavijā cīnās... sievietes

Sāksim uzreiz ar nepatīkamo patiesību... Šoruden inficējos ar korona vīrusu, aktuālo sērgu jeb SARS-CoV-2. Labā ziņa – kaut gan ceļš bija negaidīti garš, tomēr pārcietu šo nepatīkamo laiku ar ārstu, medmāsu, speciālistu un daudzu izpalīdzīgu cilvēku palīdzību. Sliktā ziņa – man joprojām nav ne jausmas, kur būtu varējis saķert šo vīrusu.

Man ir bērni, kas iet skolā, un vecāki, kas pieskaitāmi pie riska grupas, un, ņemot vērā, ka daudz ceļoju, kopš pandēmijas sākuma esmu bijis izteikti piesardzīgs. Valkāju masku, mazgāju rokas, nēsāju līdzī dezinficējamus līdzekļus, ko izmantoju gan savām rokām, kā arī ar tiem apstrādāju virsmas, ar kuŗām nonāku saskarsmē. Sociālos kontaktus samazināju, cik iespējams, izklaidējošos pasākumos nerādījos.

Un tomēr... mani saķera vīruss. Tās dažas personas, ar kuŗām biju ticis pirms simptomu parādīšanas, informēju vēl tai pašā

dienā, kad saņēmu pozitīvu testa rezultātu. Darbu dēļ testējos bieži, kopš vasaras vismaz divas reizes mēnesī. Arī tagad tas bija rutīnas tests, pēc ierašanās Latvijā no ceļojuma.

Cilvēki ir minējuši, ka pie vainas varētu būt lidojumi. Tās, protams, nav izslēgtas, bet pēc paša pieredzes gribētos teikt, ka lidmašīnās līdz šim esmu juties visdrošāk. Tur tiek regulāri dezinficēti, pasažieriem izdalīti dezinfekcijas līdzekļi, lai tie varētu arī paši savas sēdvietas attiecīgi apstrādāt. Pēc katra labierīcību apmeklējuma personāls to dezinficē. Lidostās uz katra stūru ir iespēja rokas attīrīt no iespējamām vīrusa atliekām.

Ja kāds no transporta piedāvātājiem būtu gatavs un pieredzējis cīnīties ar vīrusiem, tad tām būtu jābūt lidsabiedrībām, jo pretējā gadījumā katru rudenī, kad sāk parādīties iesnas, pēc lidojumiem būtu neskaitāmi saslimušie. Lidmašīnās gaiss tiek filtrēts ceļojuma laikā. Autobu-

sos un tramvajos tādā veidā tas nenotiek, ar taksometriem ir kā nu ir.

Publisko transportu nelietoju, centos braukt ar divriteni, automašīnu vai vislabāk iet kājām.

Bet testa rezultāts bija, kāds bija, noskaidrot, kā un kur inficēšanās varētu būt notikusi, izrādījās neiespējami. Informēju visas personas, kuŗām šī informācija būtiska, ieskaitot ģimenes ārstu. No tā brīža sākās arī formālā vīrusa apkarošanas daļa...

Jāteic, ka Latvijā jutos samērā droši, ka gan par tevi rūpējas, gan ārstnieciskam personālam jau ir zināma pieredze un kompetence. Ģimenes ārsti zin stāstīt par salīdzinošām pieredzēm ar citiem pacientiem, valsts informācijas centri, kaut arī noslogoti, gatavi sniegt informāciju jeb kuŗā diennakts laikā.

Nedēļu nodzīvoju mājas karantīnā ģimenes ārstes uzraudzībā. Viņa katru dienu zvanīja, izjautāja konkrēti par simptomiem, izrakstīja zāles, ko savu-

kārt aptieka ar kurjeru palīdzību piegādāja mājās, bezkontakta veidā.

Radi, draugi un paziņas uzreiz pieteicās atvest pārtiku un ko nu vēl vajadzētu cilvēkam, kas nedrīkst un nevar atstāt mājas.

Simptomi cilvēkiem mēdz gan atšķirties, bet pārsvarā tā ir temperatūra (ja uzkāp virs 38°, vajag reaģēt), sāp kauli, parādās klepus, bieži vien arī vieglas vai pat ļoti stipras galvassāpes. Ir milzīgs nogurums, kas liek gulēt līdz pat 18 stundām diennaktī.

jaušamu smīnu aiz maskas prasīja, vai es tagad ticot kovidam, vai tomēr domāju, ka tas ir tikai izgudrojums? Atbildēju, ka nevienam no saviem ienaidniekiem šo nenovēlētu! Kundze teica, ka es noteikti izveseļošos, bet, lai es tad, ārā būdams, stāstu cilvēkiem, kas te piedzīvots, un brīdinu tos, kas netic.

Pēc nedēļas ar savulaikus novērstu pneimoniju man ļāva atgriezties mājas režīmā. Izolācija gan turpinājās. Biju cerējis, ka nu viss ies atkal ātri uz labo pusi,

Kristaps Grasis: "Arī visiem skeptiķiem nenovēlu šādas nedēļas piedzīvot – gribētos ieteikt apsvērt, vai šaubu gadījumā tomēr nevajadzētu ļauties pēc iespējas drošākiem apstākļiem un likt cilvēku dzīvības pāri pašu nepatīkām. Un visām daudzajām sievietēm, kas dienu dienā cīnās ar vīrusa sekām, kuŗas nešķiro, bet ārstē gan skeptiķus, gan tādus, kas bijuši īpaši piesardzīgi, mums vajadzētu izrādīt vislielāko cieņu un apbrīnu par to, ko viņas jau veikušas savā pašreizējā darbā. Šis nav karš. Tādu piedzīvoja mūsu priekšteči, ar daudz katastrofālākām sekām. Šī ir liela, bīstama nepatīkšana, bet to varam mēs katrs palīdzēt novērst un apturēt. Tas taču nav par daudz prasīts, vai ne?"

Devītajā slimības dienā atrados vēl mājās ar nemainīgiem simptomiem. Kā jutos pirmajās dienās, tā arī jutos vēl tad. Nekādi uzlabojumi arī nebija jūtami. Vīruss uzdarbojas elpceļos, ja viņam ar kaklu nepietiek un ja ķermenis pēc nedēļas vēl nav to izraidījis no savas sistēmas, tas var sākt darboties plaušās. Tad ir pats vēlākais brīdis doties uz slimnīcu. Ārste pieņēma lēmumu, un pāris minūtes pēc sarunas jau bija klāt "ātrie".

Jau tajā brīdī pamanīju interesantu faktu, kas nākamās dienās atkārtoti guva manu ievērību – gan ģimenes ārste, gan viss laipnais un izpalīdzīgais aptiekas personāls, kas palīdzēja nokārtot zāļu piegādi, bija sievietes, un arī abas personas, kas ieradās ar ambulances automašīnu, bija sieviešu kārtas pārstāves – kā ārste, kas mani vēl uz vietas izmeklēja, tā arī persona, kas "šoferēja" mūs uz Infektoģijas centru. Abas bija laipnas un izpalīdzīgas dāmas. Tas, protams, turpinājās slimnīcā, kur starp personālu, kas ar mani noņēmas, nebija pilnīgi neviena vīrieša!

Varēja just, ka nebūt neesmu pirmais pacients ar attiecīgajiem simptomiem. Ļoti ātri notika izmeklēšana, rentģeni, asinsanalīzes, un arī šeit izsmēloša saruna ar atbildīgo ārsti – sievieti. Visi šķita ļoti noslogoti, bet neviens to nelika manīt un izjust. Mēs visi bijām ieslodzīti savās palātās, kuŗas nevienā brīdī nedrīkstēja atstāt.

Ikviens no slimnīcā strādājošiem bija ļoti profesionāls un atstāja nepārprotami kompetentu un zinīgu iespaidu. Nekur un nekad nedzirdēja skarbus vārdus, medmāsas ar lielu pacietību ņēmas ar pacientiem, kuŗiem acīmredzami negāja viegli.

Vienā no slimnīcā pavadītajām dienām medmāsa man ar

bet – maldījos. Vēl trīs nedēļas pēc slimnīcas nācās pavadīt gultā.

Vīruss ir viltīgs. Kādā brīdī tas atlaiž grožus un liek cilvēkam justies manāmi labāk, bet jau pāris stundas vēlāk to atkal noliek gar zemi – un tā tas notiek vairākas reizes dienā. Galu galā pagāja sešas nedēļas, līdz kaut cik varēju apzīmēt sevi par pilnvērtīgu cilvēku, bet vienalga ikdienā vīruss regulāri par sevi atgādina.

Atskatoties jāatzīst, ka vīruss acīm redzami neņem tik ļoti vērā to, ka veselība cilvēkam ir visdārgākais. Šķiet, drīzāk šis kā laimes spēlē ir tas, kā ar tevi apiesies. Ir, protams, veci un slimi cilvēki, kuŗu veselība nespēj tādu uzbrukumu atvairīt, bet ir arī jauni un veseli, kas nesaņemot dabū padoties un diemžēl aiziet Mūžībā.

Ar to gribu teikt, ka nevienam nevar pareģot, kā būs, ja nu saķers šo sērgu. Tādēļ ir jo svarīgāk ar visiem iespējamiem līdzekļiem tai pretoties jau pirms notikusi inficēšanās. Tas nozīmē masku valkāšanu, nemitīgu roku mazgāšanu, dezinficēšanu un distancēšanos.

Arī visiem skeptiķiem nenovēlu šādas nedēļas piedzīvot – gribētos ieteikt apsvērt, vai šaubu gadījumā tomēr nevajadzētu ļauties pēc iespējas drošākiem apstākļiem un likt cilvēku dzīvības pāri pašu nepatīkām.

Un visām daudzajām sievietēm, kas dienu dienā cīnās ar vīrusa sekām, kuŗas nešķiro, bet ārstē gan skeptiķus, gan tādus, kas bijuši īpaši piesardzīgi, mums vajadzētu izrādīt vislielāko cieņu un apbrīnu par to, ko viņas ir veikušas savā pašreizējā darbā.

Šis nav karš. Tādu piedzīvoja mūsu priekšteči, ar daudz katastrofālākām sekām. Šī ir liela, bīstama nepatīkšana, bet to varam mēs katrs palīdzēt novērst un apturēt. Tas taču nav par daudz prasīts, vai ne?

“Mēs vienmēr zinājām, ka atgriezīsimies Latvijā”

Ārsts Juris Brūklis par dzīvi Vācijā un atgriešanos Latvijā intervijā Sallijai Benfeldei

Šogad augustā pēc deviņiem dzīves un darba gadiem Vācijā ķirurgs ortopēds Juris Brūklis kopā ar ģimeni atgriezās Latvijā, Rīgā. Ārsts saka, ka viņi ar sievu jau aizbraucot ir zinājuši, ka atgriezīsies mājās, jo nekad nav plānojuši Vācijā palikt uz mūžu. Jautāts, vai ģimene liela, Juris smeļ, ka vispirms ģimenē bijis suns, bet pēc tam piedzimuši arī divi dēli un piebilst, ka ģimeni plānojošiem vēl lielāku.

Abi dēli piedzima Vācijā?

Jā, Vācijā. Uz Vāciju pārcēlāties 2011. gadā, un Hugo piedzima 2013. gadā, bet Krišs – 2017. gadā.

Kādēļ nolēmt pārcelties un pēc deviņiem gadiem atgriezties mājās?

Bija pēckrīzes laiks, man beidzās rezidentūra, un īsti nebija skaidrs, kā tālāk būs ar darbu. Parādījās iespēja hospitēt vienā Vācijas klinikā, aizbraucu un pēc mēneša man piedāvāja darbu. Atgriezoties Latvijā, gadu mācījos valodu un pēc tam abi ar sievu aizbraucām. Sākumā domājām, ka paliksim gadus piecus, lai kaut ko iemācītos, lai pavērotu dzīvi citur. Labi iedzīvojāmies, pārcēlāties uz citu pilsētu, sadraudzējāmies ar vietējiem un beigu beigās nodzīvojām Vācijā deviņus gadus. Bet doma par atgriešanos nepazuda, visu laiku domājām, ka brauksim dzīvot uz Latviju. Atlikām, atlikām, tad nokārtojās darba lietas Latvijā, vecākajam dēlam nākamajā gadā jāsāk iet skolā un nolēmām – braucam atpakaļ! Brīdi vēl šaubījies, vai vajadzētu pārcelties pandēmijas laikā, bet sieva sacīja, ka tā jau vienmēr atradīsies kāds iemesls, bet dēlam būs jāiet skolā, mēs taču gribam skolu latviešu valodā. Uz Latviju pārcēlāties augustā, es strādāju privātajā klinikā “Orto”, pieņemu arī pašvaldības veselības centra poliklinikā Ilģuciemā, bet “Orto” ir mans pamata darbs. Sieva vēl nestrādā, jo pēc pārcelšanās bija jānokārto daudzi praktiski jautājumi – bērnu dārzs, brīvā laika pulciņu nodarbības puikām, saistībā ar vīrusu nav skaidrs, vai bērnu dārzs būs slēgts vai ne – šobrīd esam tādā gaidīšanas režīmā, tad jau redzēsim, kā tālāk. Lielas steigas ar sievas darbu nav. Vācijā pirmo gadu arī bija dažādas praktiski risināmas lietas, tad sieva mācījās valodu, un, ja nestrādā, uz valodas kursiem bija jāgaida rindā, pēc tam piedzima Hugo, vēlāk Krišs.

Vai bija viegli iejusties Vācijā? Katrā valstī ir savi paradumi, rakstītie un nerakstītie likumi, arī aizspriedumi.

Sākumā baidījāmies, ka mūs uztvers kā ārzemniekus, ka pret mums būs kādas pretenzijas, bet viss notika pat ļoti labi. Mēs nestapāmies ar naidīgumu, mūsu nedrošība sākumā bija saistīta ar valodu, nebijām pārliecināti par sevi un valodas prasmi. Kaut kādos sīkumos varbūt arī bija kādas grūtības, bet vācieši ir ļoti atsaucīgi un pretimnākoši, viņiem ir pieredze ar dažādiem migrantu viņiem, ja tā var teikt.

Mums nebija nekādu problēmu saprasties ar kaimiņiem, iejusties darbā un sadzīvē.

Kad pārcēlāties, noīrējām māju, sākumā gulējām uz matračiem uz grīdas, jo mēbeļu vēl nebija un visu uzreiz nevarējām iegādāties. Kaimiņi, arī kolēģas piedāvāja, vai mums kaut ko nevajag, jo viņiem šis tas mājās ir lieks. Tā tikām pie ledusskapja, televizora, mums tos vienkārši atdeva.

Mēs dzīvojām mazās pilsētās, un tur, protams, vairāk ir vecākas paaudzes cilvēki, par kuriem var teikt “klasiski vācieši”. Uz ielas visi sasveicinās, viss ir ļoti kārtīgs un sakopts. No rīta viņi sāka rosīties jau ļoti agri, brauca uz darbu un mums bija jāpielāgojas tādām dienas ritmam. Vecākās paaudzes vācieši sākumā bija atturīgāki, bet jaunākās paaudzes cilvēki bija ļoti atvērti. Ja ievēro viņu noteikumus un prot vācu valodu, viņi ir ļoti pretimnākoši, ļoti priecājas, ja atbraucēji grib iemācīties valodu un iekļauties sabiedrībā. Domāju, ka mums, latviešiem, ir vieglāk, jo mums ir kultūrvēsturiskās saiknes. Protams, esam kaut ko pārņēmuši arī no mūsu Austrumu kaimiņiem, bet vismaz man vācieši bija saprotami. Ikdienā viņiem ir ļoti augsta savstarpējā cieņa, gan uz ielas, gan darbā viņi ir uzmanīgi, laipni un pieklājīgi, arī apkalpojošajā jomā. Tā ir lielā atšķirība no mums Latvijā, mums tas vēl Latvijā jāiemācās – būt laipniem un iecietīgiem. Arī es to Vācijā mācījos – nezaudēt cieņu un pieklājību jebkurā situācijā. Es domāju, ka nekad neesmu bijis nepieklājīgs (*smejas*), bet arī man bija jāiemācās, es cenšos.

Vai jums atgriežoties bija vajadzīgs remigrācijas koordinators padoms un vai tas nodevēja?

Man jāsaka – jā un nē. Koordinatore bija ļoti atsaucīga, uzreiz atbildēja, kad aizrakstīju, ieteica, ko un kā var darīt saistībā ar bērnu dārzu un skolu. Bet viņi nevar palīdzēt, koordinatori var tikai ieteikt, jo, manuprāt, valsts remigrācijas programma praktiski nedarbojas, un tā nav koordinatore vaina. Iespējams, tas ir finanču un tehnisko lietu jautājums. Piemēram, Vācijā katru gadu jāiesniedz nodokļu deklarācija, kaut kas valstij ir jāpārmaxs vai arī pārmaxsāto nodokļu daļu saņem atpakaļ. Pēc Vācijā nostrādāta gada man atmaksāja zināmu summu par to, ka biju iztērējis naudu pārceloties, par spīti tam, ka es nezināju, ka tāda iespēja pastāv, man to ieteica, bet man pat nebija nekādu čeku. Toreiz saņēmu, šķiet, trīs ar pusi vai četrus tūkstošus eiro. Tā bija ļoti negaidīta palīdzība. Atgriežoties Latvijā, nekā tāda nav. Zvanīju Valsts ieņēmumu dienestam un jautāju, vai ir kaut kādas nodokļu atlaides pirmajā gadā. Man atbildēja, ka nekā tāda neesot. Tehniski pārcelšanās pilnībā ir uz ģimenes pļeciem. Tātad, lai pārceltos atpakaļ uz Latviju, ir jābūt iekrājumiem un jābūt arī, kur dzīvot. Mums bija dzīvoklis, ko māte man atstāja, kad uzbūvēja

Juris Brūklis: “Pašlaik situācija ir līdzīga gan Latvijā, gan Vācijā. Vāciešiem gan ir ļoti liels slimnīcu tīkls, valstī ir 27 tūkstoši intensīvās aprūpes gultu, kurās var nodrošināt mākslīgo elpināšanu. Domāju, ka mūsu problēma ir tā, ka nav kapacitātes, pastāv riski visai veselības sistēmai. Gan jāsaprot, ka Vācija ir liela un turīga valsts, tai ir citas iespējas, bet, ja tāda situācija ieilgs, grūti pateikt, cik ilgi visu varēs nodrošināt. Vēl jāpiebilst, ka Vācijā vispār ir daudz noteikumu, ir stingrs reglaments, bet cilvēki to ievēro – tā arī ir lielā atšķirība starp Austrumeiropu un, piemēram, Vāciju.”

savu māju. Man ir profesija, laba pieredze un, zināju, kur strādāšu, jo darba vieta jau bija sarunāta iepriekš – deviņos gados nebiju zaudējis saikni ar Latviju un kolēģiem. Kad atbraucu, man pat bija zināmas izvēles iespējas, jo varēju strādāt arī Rīgas slimnīcās. Turklāt mums Latvijā notiekošais bija zināms, jo divreiz gadā braucām ciemos. Otrs lielais jautājums ir par bērnu dārzu un skolu. Bērnam vietu var pieteikt, kad bērns ir reģistrēts konkrētā mājvietā. Piesakies rindā, bet varbūt vēl nezini, kur dzīvos. Maijā notiek vietu sadale, mums teica, ka nekādas garantijas nav, atbrauksim, skatīsimies. Mēs atbraucām augustā un mums paveicās, ka puika ir pirmsskolas vecuma, viņam noteikti jābūt apmācībai, tādēļ viņš vietu bērnu dārzā dabūja. Mazais brālis arī dabūja vietu tajā dārzā, jo tur ir viņa brālis. Ja bērni būtu mazāki, mums tikai nākamā gada maijā vispār būtu kāda skaidrība par vietu dārzā. Domāju, ka

jaunām ģimenēm tie ir divi lieli klupšanas akmeņi, ja grib pārcelties uz Latviju – pirmkārt, finanses un mājvieta, otrkārt, bērnu dārzi un skolas.

Vai ir iespējams salīdzināt Vācijas un Latvijas veselības aprūpes sistēmu?

Technoloģiju un profesionalitātes jautājumā sistēmas, manuprāt, ir līdzvērtīgas, ja runājam par t.s. “augsto līmeni”. Tie ārsti Latvijā, kuri visu laiku izglitojas, apgūst ko jaunu, ne ar ko neatpaliek no Vācijas speciālistiem. Piemēram, “Orto”, salīdzinot ar līdzīgām klinikām Vācijā, neatpaliek, varbūt pat ir elastīgāka. Ja salīdzinām sistēmas, tad Vācijā vidusmēra cilvēkam medicīna, arī augstas klases medicīna ir pieejama un plašāka. Arī Vācijā ir rindas, bet tās nav salīdzināmas ar Latviju, turklāt viss ir bez maksas, izņemot zobārstniecību un vēl dažus pakalpojumus, jo ir veselības apdrošināšana, kas automātiski ir kopā ar darba līgumu. Ir valsts apdrošināšana, ir arī privā-

tā, ko var piepirkt klāt. Gan vieniem, gan otriem pieeja ir vienāda, atšķiras varbūt palātu serviss un apkalpošanas ātrums. Bet, piemēram, protēzes un implantī ir pieejami gan valsts, gan privātās apdrošināšanas klientiem. Latvijā cilvēkam ar naudu ir iespējas ātri saņemt augstas klases medicīnas pakalpojumus, bet Vācijā tā gluži nav, spēja samaksāt vienmēr un visur nenozīmē, ka pakalpojumu kāds saņems daudz ātrāk nekā tas, kuram ir valsts apdrošināšana. Latvijā sistēmas pieejamība cilvēkam, kuram nav naudas un jāpaļaujas tikai uz to, ko dod valsts, ir daudz sliktāka.

Kādas atšķirības Covid-19 laikā vērojamas Vācijā un Latvijā?

Pirmā vīrusa viļņa laikā bijām Vācijā, kur situācija tobrīd bija daudz sliktāka nekā Latvijā, jo viņiem robeža ar infekcijas smagi skartajām valstīm Itāliju, arī Čehiju. Vācijā tika aizvērts viss – skolas, bērnu dārzi, tika pārtraukti jebkādi kontakti ar citu valstu iedzīvotājiem. Latvijā viss bija mierīgāk, bez tik lieliem ierobežojumiem. Pašlaik situācija ir līdzīga gan Latvijā, gan Vācijā. Vāciešiem gan ir ļoti liels slimnīcu tīkls, valstī ir 27 tūkstoši intensīvās aprūpes gultu, kurās var nodrošināt mākslīgo elpināšanu. Domāju, ka mūsu problēma ir tā, ka nav kapacitātes, pastāv riski visai veselības sistēmai. Gan jāsaprot, ka Vācija ir liela un turīga valsts, tai ir citas iespējas, bet, ja tāda situācija ieilgs, grūti pateikt, cik ilgi visu varēs nodrošināt. Vēl jāpiebilst, ka Vācijā vispār ir daudz noteikumu, ir stingrs reglaments, bet cilvēki to ievēro – tā arī ir lielā atšķirība starp Austrumeiropu un, piemēram, Vāciju. Mums ir noteikumi, bet daudzi tos vienkārši neievēro – un tas ir ne tikai, runājot par Covid-19, tā notiek daudzās jomās. Droši vien vāciešiem ir arī lielāka uzticība valdības lēmumiem. Nu ja, Vācijā vismaz ministri necenšas pandēmijas laikā sev celt algas.

Vācijā, arī citur Eiropā algas lielākas, un cilvēki bieži saka, ka tādēļ labāk dzīvot un strādāt ārpus Latvijas.

Bez izglītības un profesijas arī ārzemēs ir grūti. Manas ģimenes rociņa nav mainījusies, salīdzinot ar laiku Vācijā. Protams, tur man bija lielāka alga, bet arī izdevumi bija lielāki. Mēs varējām atļauties vairāk dzīvot sev, ne tikai darbam, tikāmies ar draugiem, jebkurā gadījumā nejutāmies apdalīti, nebija tā, ka nevaram atļauties to, kas bija vajadzīgs. Nedomāju, ka mūsu dzīve Latvijā ļoti atšķiras, ka kaut ko zaudēsim. Esam apmierināti, ka atgriezāmies, te mēs gribam palikt un dzīvot.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

FRAGMENTS NO TOPOŠĀS GRĀMATAS

SILVIJA GRIGULIS DŽONSA

Un ko nu?!

(Turpinājums no Nr. 46)

PĀRVIETOTS

Mūsu DP nometne Mirvikā (*Mürwick*) bija pārkārtotas vācu militārās kazarmas. Tajās bija viss nometnei nepieciešamais, piemēram, ēdnīca, dušas, sporta laukums un dziļa ūdens krātuve pagalmā, kas bija tikpat liela kā vidēja izmēra peldbaseins. Karstajās vasarās mēs to izmantojām tieši šim nolūkam. Es nezinu, cik dziļš tas īsti bija, bet, šķiet, tajā nebija nevienas sekas vietas, kur es savos vairāk nekā desmit gadus varētu aizsniegt dibenu. Vīrs baseina tika uzslēts tramplīns un daudzi trenējās no tā lēkt. Man gan ne reizes nepietika drosmes to izmēģināt. Mēs spēlējāmies ūdens krātuves malā un šļakstījāmies ar ūdeni.

Protams, bija arī dažādas citādas izklaides. Nometnē, piemēram, bija sarīkojumu zāle ar skatuvi vienā galā un virtuvi ar apkalpošanas leti vienā telpas malā. Zāle bija atvērta visu laiku un kalpoja dažādiem nolūkiem. Vienā galā vīri spēlēja galda tenisu, bet vakaros tur notika koncerti, dejas un teātra izrādes. Šajā zālē dalīja arī Sarkanā Krusta sarūpētās pakas, kurās bija sasaiņotas saziēdotas drēbes un apavi, kas bija atvesti no karā mazāk cietušajām valstīm, piemēram, ASV un Anglijas.

Atceros, ar kādu satraukumu mēs gaidījām brīdi, kad tika atvērti pirmie Sarkanā Krusta saiņi. Katrai ģimenei iedalīja pa vienai pakai. Tur iekšā bija tik brīnišķīgas lietas! Kad mamma atvēra mūsējo, pirmo es ieraudzīju cukurotu mandeļu saldumu paciņu, kas izskatījās krāsaina un gluda, piepildīta ar tādām kā miniatūrā Lieldienu oliņām. To garša bija neaprakstāma! Mēs tās nekožājām, bet, cik vien varējām, vaļājām pa muti, lai pēc iespējas ilgāk izbaudītu saldo garšu. Mandales vidū bija kaut kas tāds, ko iepriekš nekad nebiju ēdusi. Man tika veselas trīs! Pirmo apēdu, bet ko iesākt ar pārējām divām? Es tās turēju cieši saspiešanas savā sasvīdusajā plaukstā kā milzīgu dārgumu. Viena bija rozā, bet otra – balta. Es gribēju aizskriet un parādīt tās draugiem, bet apkārt neviena nebija. Droši vien arī viņi stāvēja pie saviem saiņiem un ar nepacietību gaidīja, lai redzētu, kas būs iepakots viņu brūnajās kartona kastēs. Starp citām atsūtītajām lietām bija arī dažas cigaretes, olu un piena pulveris, mazliet šokolādes un skārda konservu kārbas. Saldās mandeles, manu prāt, tomēr bija vislabākās.

Pusdienu laikā nometnē mums izsniedza pa zupas porcijai. To parasti nesām uz barakām, kur bijām izmitināti. Mūsu barakas numurs bija 6. Ģimeņu gulvietas cita no citas te bija atdalītas ar koka skapjiem. Dažreiz starp skapjiem uz mietiem tika sakārtas arī armijas vilnas segas. Ar laiku uzbūvēja arī starpsie-

nas un tad gan katrai ģimenei bija sava neliela istabiņa, kurā bija ar malkas krāsns, līdzīgi kā tas redzams filmās par karagūstekņu nometnēm. Mazās krāsniņas mūs sildīja bargajos ziemas mēnešos.

Viena no bērnu iecienītākajām rotaļām, bija spēle "Sadaliēt zemi". To mēs spēlējām vasarās. Smiltis ar nūju tika uzzīmēts liels aplis un sadalīts vairākos vienādos zemes gabalos, kas atgādināja nomizotu apelsīnu. Katram no šiem zemes gabaliem bija dots kādas valsts nosaukums, piemēram, Anglija, Francija vai Vācija. Spēlei bija sarežģīti noteikumi, taču tās laikā, fiziski un garīgi atrodoties "uz zemeslodes", teorētiski varēja kļūt par visas pasaules valdnieku. Tas bija kaut kas līdzīgs šodienas āra monopolam. Neviena valūta gan netika mainīta, iespējams tāpēc, ka naudai pēc daudzkārtējām devalvācijām tajā laikā nebija nekādas vērtības.

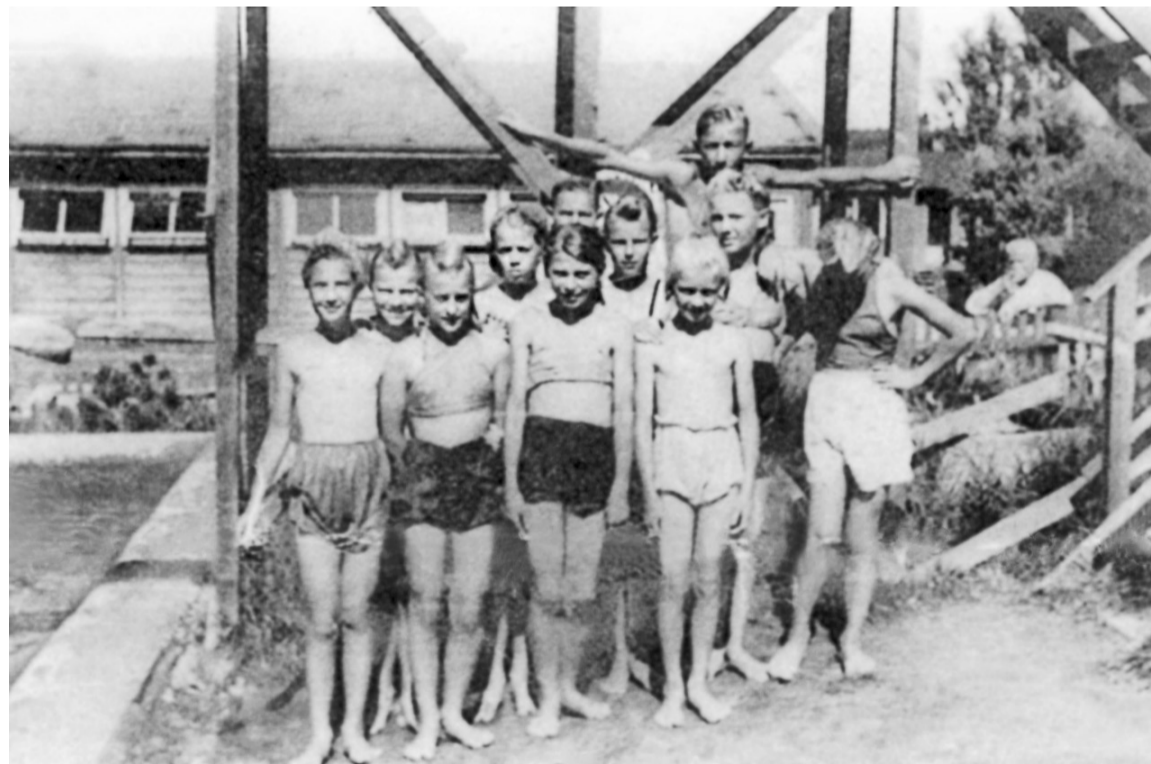
Sporta laukumā jaunieši spēlēja rokasbumbu, volejbolu un citas spēles. Interesanta bija arī spēle ar skanīgu, krievisku nosaukumu, kuru precīzi nevaru atcerēties. To spēlēja sadaloties divās komandās. Katra komanda stingri turēja sadotās rokas ķēdē un pēc aicināja pretinieku komandas spēlētāju skriet un mēģināt izlauzties tai cauri.

Tādas rotaļas kā paslēpes un pastnieka klauvēšana man atgādina par kādu starpgadījumu,

bet tas nenotika. Jo ilgāk stāvējām, jo neērtāk abi jutāmies. Es nezinu, kā tas būtu beidzies, ja pārējiem zālē nebūtu apnicis mūs gaidīt un viņi nebūtu sākuši kļūgt, lai mēs nākam laukā un turpinām spēli. Mēs abi iznācām samulsuši un sarkanām sejām, un, kad pārējie mums jautāja – "nu, kā?" tad, protams, bija jāmelo un jāsaka, ka tas bija labākais skūpstis, kāds līdz šim piedzīvots.

Bērnu tautas deju grupa Mirvikā, 1946. gads

Mirvikas nometnē pirms peldes

kurā man atkal nācās melot. Ķīlas izpirkšanas laikā es un zēns vārdā Juris aizgājām aiz skatuves aizkariem, domājams, lai bučotos. Juris bija apmēram gadu vecāks par mani un viņš patika daudzām meitenēm. Es biju lepna, ka man iekrita būt kopā ar viņu aiz aizkariem, taču Juris bija tikpat kautrīgs kā es, un mēs vienkārši tur stāvējām abi nosarkuši kā bietes. Es cerēju, ka sagaidīšu vismaz buču uz vaiga,

BLAKTIS

Es pamodos no tā, ka man kāds nejauki iekoda vēderā. Pataustīju. Tas bija pietūcis kukainis apmēram zirņa lielumā, apaļš un ciets. Es to turēju divos pirkstos un nespēju izdomāt, ko ar to iesākt. Ja saspiedīšu, tad uz palaga paliks asiņu trips. Palags jau tāpat nebija visai tīrs, un tas būtu mazākais ļaunums, taču tas sāks nelabi smirdēt un to gan es negribēju. Nospriedu, ka kukai-

ni nogalināt nebūtu prāta darbs, bet vienalga kaut kā vajadzēja tikt no tā vaļā. Lai izkļūtu laukā, man bija jāpāpjas pāri brālim, kas gulēja mūsu divstāvu gultas ārmalā, turklāt tad es pamodinātu vecmāmiņu apakšstāvā un to es negribēju. Ar ātru un asu rokas kustību, es metu pietūkšo kukaini virzienā uz istabas centru, cik vien tālu iespējams. Cerēju, ka asinsūcējs šādi būs pietiekami apdullināts, lai spētu

iesmidzināja mūsu biksēs un zem krekla DDT pulveri.

Lai atbrīvotos no blaktīm, tika pielietotas arī citas metodes. Lai ku pa laikam mamma pārbaudīja mūsu palagus un spilvenus, vēdināja matračus, divstāvu gultas kājas ievietoja traukos ar ūdeni, cerot, ka kukaiņi, rāpjoties pie mums, tajos iekritīs un noslīks. Gultas tika atvilktas maksimāli tālu no sienām un pārējām mēbelēm. Pēc šādām procedūrām cerējām, ka nu mums beidzot priekšā gaidāma klusa un miega netraucēta nakts. Kukaiņi gan pamanījās uzrāpot līdz pat griestiem un lēca pie mums gultās no augšas. Uzvarēt kauju ar blaktīm nebija iespējams.

Kad zuda jebkādas cerības tikt ar tām galā, nometnē tika pieņemts lēmums – blaktis izsvēpēt. Visus baraku iemītniekus evakuēja, telpas piepildīja ar indīgu gāzi, mājokļu logus un durvis aizslēdza. Svēpēšanas procedūra ilga vairākas dienas, un mums uz šo laiku nācās pārcelties pie draugiem. Tas bija lieliski! Iedomājieties – mūs no mājām bija izdzinis mazs pretīgs kukainis, bet mēs liksmojām par šim pāramaiņām! Pieaugušo vidū gan valdīja satraukums un vienīgās sarunas bija par neērtībām, ko sagādājusi šī blakšu sērga. Kādu laiku pēc indēšanas nakts patiešām bija kļuvušas krietni mierīgākas, bet tad kukaiņi atkal savairojās, un viss sākās no gala.

Blakšu invāzijai nebija visai lielas saistības ar personīgo higiēnu. Mēs regulāri devāmies uz koplietošanas dušām. Sievietēm ar bērniem tās bija izvietotas atsevišķi no vīriešiem. Ūdens tika sildīts tikai noteiktos laikos. Tad meitenes un sievietes ar mazuļiem naski soļoja uz kazarmu Nr 5., kas atradās nometnes centrā. Mēs ņēmām līdzī zīepes, dvieļus un tīru drēbju kārtu. Drēbes atstājām priekšnamā uz gara sola vai arī pakarinājām uz āķiem pie sienas un tad devāmies dušas telpā. Kad sāka tecēt ūdens un telpa piepildījās tvaikiem, es ātri nometu dvieļi un ieņēmu vietu pašā tālākajā stūrī, lai vietas pietiktu arī pārējiem mazgāties gribētājiem. Es tajā laikā skatījos jau gana liela, lai pati sev mazgātu matus. Es pat palīdzēju pieturēt savu jaunāko brāli, kamēr vecmāmiņa viņu kārtīgi berza ar skrubi.

Pēc kāda laika karsto ūdeni izslēdza, tāpēc vajadzēja būt visai izveicīgiem, lai paspētu kārtīgi nomazgāties. Ja to neievēroja, tad pavisam viegli varēja palikt saziēpējis un cits nekas neatlika kā drebināties nu jau zem auksta ūdens, skalojot nost ziepju putas.

Andrejs, kas bija mazliet vecāks par manu jaunāko brāli, kopā ar tēvu devās uz vīriešu pirti. Runāja, ka viņš tā arī nekad netika pienācīgi nomazgāts.

(Turpinājums sekos)

orientēties telpā un atrāpot atpakaļ līdz manai otrā stāva gulvietai.

Koka barakās, kur bijām izmitināti, gultasveļa bija briesmīga. Par to sūdzējās visi, taču neko labāku tā arī nesagaidījām. Lai ku pa laikam mūs visus nostādīja ierindā. Tad atnāca sanitārs, kas bija ģērbies baltā uzsvārcī. Viņam rokās bija velosipēda riepu pumpim līdzīgs daikts kukaiņu indēšanai, un ar to viņš

Ar mīlestību pret tīkla bumbas spēli

Volejbola treneris Andris Kļaviņš allaž ir gaidīts redakcijas viesis. Zinām – kad viņš devies līdz izbaukumā ar savām meitenēm uz ārzemēm, mājup tiks atvestas ne tikai turnīru godalgas, bet arī saistošas piezīmes par turnīros redzēto un piedzīvoto. Andra trenera karjera ilgst jau 62 gadus, tagad viņš strādā Rīgas Volejbola skolā. Viņš bija pirmais mūsu dāmu volejbola komandas *Aurora* treneris. Vienība nesen nosvinēja 50 gadu jubileju, un Andra raksts bija “Ar Rīta zvaigzni karogā”.

Skolas gados Ventspilī Andris “izmēģināja” vairākus sporta veidus – vingrošanu, basketbolu, futbolu. Arī hokeju – pie Harija Vītoliņa vectēva, bet basketbola treneris bijis Gunārs Lučins. Tā kā Andris bija aizrāvis ar sportu, tad gluži dabiska bija vēlšanās to visu turpināt. Ceļš veda uz Latvijas valsts fiziskās kultūras institūtu. Bija iecerējis “iet” uz iecerēto hokeju, bet toreiz tajā speciālitātē audzēkņus neuzņēma. Basketbolam trūka vajadzīgo auguma centimetru. Nācās izšķirties par volejbolu, kas arī kļuva par Andra Kļaviņa mūža mīlestību.

Jau otrajā kursā Andris sāka strādāt par treneri, un kā pats saka, daudz ko izmēģinājis uz savas ādas. Viņa pirmās trenētās komandas nosaukums bijis “Komūnālās pārvaldes sieviešu komanda”. Vēlāk sporta dzīves vadītāji pieņēma lēmumu par

jaunas meistarkomandas dibināšanu. Tā bija “jāpiesaista” kādam uzņēmumam. Izvēlējās zeķu fabriku *Aurora*.

Par trenera sākuma gaitām Andris Kļaviņš stāsta intervijā *Latvijas Avīzei*. “Man uzdeva veidot komandu. Lai kaut kas sanāktu, vajadzēja savākt labākās meitenes no visas Latvijas. No tantes Ugālē aizņēmos naudu un ar lielām grūtībām nopirku kooperatīvo dzīvokli Pārdaugavā, kur izveidoju nelegālu kopmītni. Sapirku mēbeles, galdu, lai meitenes varētu mācīties. Viss bija jāizstāsta vecākiem. Viņi piekrita, galvenais – man uzticējās. Vienības meiteņu caurmēra vecums bija 16,3 gadi.

Bet kur trenēties? Savas zāles

sākumā nebija, ziemā trenējāmies ārā, sniegā. Par savu darbu man bija jāsniedz pārskats arī fabrikas cechu priekšniekiem, jāveido ar viņiem labas attiecības. Svētku reizēs nācās kopā ar viņiem iet parādē, kliegt “urā!”.

Sūrā darbā rezultāti uzlabojās, un 1974. gadā *Aurora* iekļuva augstākajā līgā, labāko rezultātu sasniedzot 1978. gadā, piektā vietā. Kļaviņa audzēknes rēģulāri tika iekļautas junioru un pieaugušo izlasēs. Zinātkārais treneris daudz mācījās no kolēģiem – pieredzējušiem volejbola speciālistiem. 1979. gadā Kļaviņa vadītās meitenes bija tuvu sensācijai pret pasaules čempionēm kubietēm – uzvarēja pirmos divus setus, beigās gan zau-

Andra Kļaviņa trenera kredo pēc ierakstiem dienasgrāmatā.

- Man meitenes pēc spēles pasniedza ziedus. Tā bija Skolotāju diena, tātad arī mani uzskata par skolotāju. Bet vai es esmu šā vārda cienīgs? Pēc minūtēm piecām, aizmirsis ziedus, sāku „lasīt morāli” tām pašām jaukajām meitenēm – par mācībām skolā, par uzvedību. Arī man pašam vēl daudz jāmacās, jālasa, lai savā darbā novērstu līdz šim pieļautās kļūdas. (1966)

- Ja man uzticēsies, es ceru – esmu pārliecināts, ka pēc četriem pieciem gadiem Rīgas *Aurora* būs plaši pazīstama volejbola komanda. (Komandu nodibināja 1969. gada 12. septembrī)

- Ja tu, iedams uz mērķi, sāksi ceļā apstāties, lai mestu akmeņus uz katru suni, kas tevi aprej, tad tu nekad līdz mērķim nenokļūsi. (F. Dostojevskis)

dēja ar 2:3. Komandā sevi pie-teica jaunās spēlētājas, rezultāti bija daudzsoļi.

Interesants ir Andra stāstījums par tikšanos ar tautiešiem. Tas noticis Montreālā, Olimpiskajās spēlēs 1976. gadā.

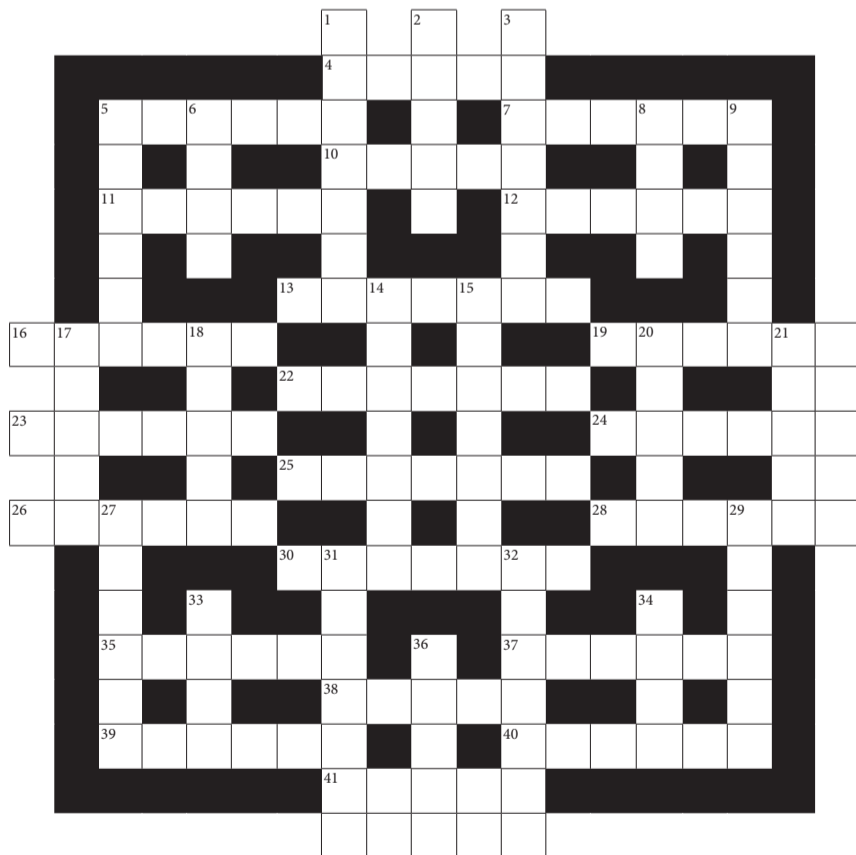
“Ar draugu, airēšanas treneri Rolandu Sproģi aizbraucām uz airēšanu un pie suvenīru stenda sarunājāmies latviski. Pārdevēja saausijās: “Zēni, jūs esat latvieši! Piezvanišu tētīm, viņš ļoti gribēs jūs satikt!” Domājām – mums bēgt prom? Tēvs atbrauca, uzaicināja uz vietējo latviešu tikšanos. Zinājām, ka nedrīkst, bet atmetām ar roku, gar krūmiem saliekušies aizlavījāmies uz automašīnu un aizbraucām. Māja

bija pilna ar latviešiem, tikšanās iznāca ļoti emocionāla – līdz asarām. Es to nezīnu, bet iespējams, ka tur bija arī Vaira Viķe-Freiberga, jo viņa tolaik strādāja Montreālas universitātē.”

Atgriežoties Latvijā, Andrim Kļaviņam piedāvāja darbu Sporta komitejā. Atmodas laikā viņš iesaistījās Tautas frontes organizēšanā, barikādēs apsargāja Ministru padomi. 13 gadi nostrādāti Latvijas nacionālajā aizsardzības akadēmijā, ir Latviešu virsnieku apvienības biedrs. Andris Kļaviņš apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni. Ir Latviešu virsnieku apvienības biedrs.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Limēniski. 4. Sievietes vārds (*augustā*). 5. Ezers Armēnijas kalnienē. 7. Apdzīvota vieta Gulbenes novadā. 10. Musulmaņu kulta kalps. 11. Filipīnu galvaspilsēta. 12. Veiklas. 13. Kūstot sajaucies. 16. Auduma krāsošanas paņēmieni. 19. Ūdenssporta centrs netālu no Tallinas. 22. Trauki zupas pasniegšanai galda. 23. Senās Romas valsts darbinieks, karavadonis (100 – 44 p. m. ē.). 24. Briežu dzimtas

dzīvnieks. 25. Balsti, uz kuņģiem nostiprināti lielgabalu stobri. 26. Latviešu rakstnieks un sabiedriskais darbinieks (1865–1929). 28. Kaislīga jūsmā. 30. Kontakts. 35. Franču fiziķis (1775–1836). 37. Sliežu transportlīdzekļi. 38. No stieplēm vīta virve. 39. Rudens puķe. 40. Aukstais ēdiens. 41. Daudzkrāsains.

Stateniski. 1. Valdemārpils agrākais nosaukums. 2. Rakst-

nieka izteiksmes veids. 3. Ļoti pieklājīgi. 5. Samalcināt. 6. Alkoholisks dzēriens. 8. Pielūgsmes objekts. 9. Dīvaini, neparasti svešzemju augi vai dzīvnieki. 14. Stikla trauki. 15. Amerikāņu dziedātājs (1915–1998). 17. Mikroskopisks pirmdzīvnieks. 18. Laukumi tenisa spēlei. 20. Zilupes pieteka. 21. Krāsu nianse. 27. Lielupes pieteka. 29. Ķīmiskais elements, zilganbalts metāls. 31. Ēdama gliemene. 32. Medaļas vai monētas otra puse. 33. Varēt. 34. Galda spēle. 36. Latvijas pirmskaņa flotes zemūdene.

Krustvārdu mīklas (Nr. 46) atrisinājums

Limēniski. 1. Tēbas. 4. Snovs. 6. Iesauka. 7. Muklājs. 8. Lēdurga. 10. Internāts. 13. Amanats. 15. Skausts. 17. Naika.

19. Tricepss. 20. Arbolīts. 21. Astri. 23. Sesijas. 26. Mantis. 29. Dividende. 30. Alabama. 31. Retorte. 32. Komiska. 33. Alita. 34. Sters.

Stateniski 1. Taktika. 2. Sisenis. 3. Makaroni. 4. Salates. 5. Serviss. 7. Mamba. 9. Atols. 11. Kanceleja. 12. Taksofons. 14. Makrele. 16. Tritons. 17. Naska. 18. Abati. 22. Tenderis. 23. Sevra. 24. Sasmaka. 25. Spitaka. 26. Madaras. 27. Iecerēs. 28. Adele.

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaīšas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs – uzcelt Saieta namu! **Palīdz! Ziedo!**

Nodibinājums “Kokneses fonds”
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:

AS “Citadele banka”

Konts: LV94PARX001521160001

SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojumiem USD:

USA CITIBANK, N.A., NEW YORK

Konts: 36392149

SWIFT/BIC: CITIUS33

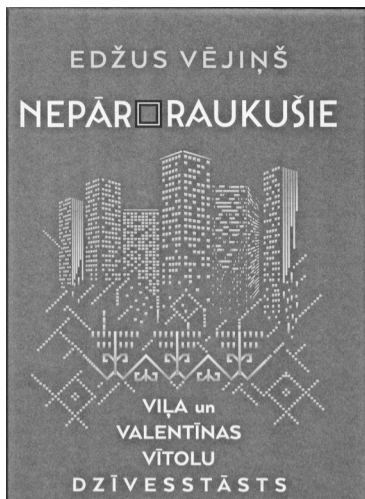
Vairāk informācijas

www.liktendarzs.lv

LIKTEŅDĀRZS

Edžus Vējiņš. "Nepār□raukušie"

Viļa un Valentīnas
Vītoli dzīvesstāsts. –
Rīgā, 334. lpp.

"Šo grāmatu arī pavisam nopietni iesaku izlasīt kā mācību grāmatu tiem, kas studē mārketingu un menedžmentu, jeb kā man patīk teikt, "studē par miljonāriem"."

Prof. Pēteris Bolšaitis

USD 35,-

Grāmatas Jums
piesūtīs pa pastu
(t.sk. pasta izdevumi).
Rakstiet Inesei Zaķis
6051A Sun Blvd #604,
St. Petersburg,
Florida 33715

Juvelieru meistari jau trešajā paaudzē!

KRIKIS JEWELERS

Pārdod, uzpērk, labo, izgatavo

ZIEMSVĒTKI JAU KLAUDZINA PIE DURVĪM!

Ir laiks pasūtīt dāvanas, domājot par tiem,
kurus mēs mīlam un gribam iepriecināt.

PO BOX 180230, DELAFIELD, WI 53018
TALR. (262) 593-2503, (262) 366-2918
WWW.KRIKISJEWELRY.COM
E-PASTS: PARSLA@KRIKISJEWELRY.COM

LATVISKA MASKA PAR ATBALSTU ALPF

LRFA.org/donate

LRFA.org
215.635.4137
info@LRFA.org

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

Veselības | Medicare | Dzīvības | Ceļojumu

PĒRK ĪRES NAMU

****Pērk daudzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā;
Namu apsaimniekošana, juridiskie pakalpojumi;

A.Batarags 201-788-5315 (NJ)
abatargas@optonline.net
A.Padegs 845-462-3317 (NY)
apadegs@optonline.net

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBA

Gatavojies svētkiem, iepērcies mūsu veikalā!

Tuvojoties svētku sezonai,
pieāvājam iegādāties dāvanas sev, draugiem un
radiem mūsu suvenīru E-veikalā ALA mājaslapā:

https://shop.alausa.org!

Pieāvājumā T-krekli, cepures un citas dāvanas,
kas ikdienā atgādinās par ALA un latvietību!

Pieāvājam plašu moderna dizaina sieviešu,
vīriešu apģērbu un aksesuāru izvēli!

Neliedz sev iepirkšanās un dāvināšanas prieku!

Iepērcies ALA veikalā!

ALA
SUVENĪRU
E-VEIKALS

SHOP.ALUSA.ORG

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **jūras transports**,
gaisa kravas un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

Vāksim Ziemsvētku sūtījumu no 15. oktobra līdz 1. novembrim!
Izmantojiet mūsu sagatavoto Ziemsvētku saiņu piedāvājumu COVID gadā!

Turpmāka info. nākamās laikraksta LAIKS numuros un www.lasl.com!

Ar jautājumiem lūdzam: **zvanīt: 1-888-LATVIAN • rakstīt: info@lasl.com**

MATISS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
e-pasts: matiss@ska.lv
+371 28390346

Latviešu Ziemsvētku Vecītis

ar istu kažoka garnitūru

un porcelāna tautiskās lelles

Dāvana īpašiem gadījumiem var tikt nodotas
no paaudzes uz paaudzi

Latvian Santa Claus

with Genuine Fur Trim

also Porcelain Folk Dolls

Gifts for Special Occasions can be handed
down from Generation to Generation

Maija Streingart
262-786-1553 Maija@BalticSantas.com

PĀRDOD

Māja pie jūras Latvijā jau nākamajā vasarā? Tas ir iespējams! Labākā recepte pret COVID un citiem mūsdienu draņķiem. Īpašnieks bez starpniekiem piedāvā kārtīgam pircējam vienu no diviem ekskluzīviem zemesgabaliem pie pašas jūras ar oficiāli apliecinātām apbūves iespējām Vidzemē – Ķurmragā 1. un 2. līnijā no plūdmales. Īpašnieks otru īpašumu patur sev un palīdzēs pircējam apbūvēt un apsaimniekot iegādāto īpašumu. Visa informācija pieejama www.zemepiejuras.lv un pa tālruni. Droši zvaniet! Tālrunis +371 26642420.

LATVIEŠI EIROPĀ

“Nevienam vīrusam Dziesmu svētkus nepieņemt!”

Pasaules latviešu Dziesmu svētku forums ir gatavs atbalstīt Latvijas radošos procesus un ekonomiku

Eiropas Latviešu apvienība (ELA) 27. novembrī forumā “ELKS – Ceļā uz Dziesmu un deju svētku 150 – gadi” virtuāli pulcēja vairāk nekā 70 latviešu kultūras dzīves virzītājus – svētku rīkotājus, kori, deju un folkloras kopu un amatierteātru vadītājus no Eiropas, ASV, Kanadas, Brazīlijas un Austrālijas, kā arī partnerus no Latvijas.

Tiešaistē, atklājot forumu, kultūras ministrs Nauris Puntulis apliecināja ikviena foruma dalībnieka kopīgo sajūtu – nevienam vīrusam Dziesmu svētkus nepieņemt! ELA kultūras nozares vadītāja Lelde Vikmane apliecināja: “Latviešu kultūra mums pasaulē dod spēku, piepilda dvēseli un satur visus kopā kā saistviela. Dziesmu un deju svētki Latvijā mums vienmēr ir būtisks atskaites punkts, uz ko tiekties.”

Forumā tika apkopoti pieredzes stāsti par latviešu kultūras svētku rīkošanu Eiropā un citviet pasaulē un tika pārrunātas ieceres ar skatu uz Dziesmu un deju svētku 150 gadu atceri

Nauris Puntulis

2023. gadā. Šis gads ir bijis izaicinājumiem bagāts, bet kultūras cilvēki visā pasaulē ir atraduši ļoti radošus veidus, kā uzturēt šo vienojošo stīgu.

Forumā tika prezentēts jaunizveidotais Pasaules latviešu Dziesmu svētku forums. Tā vadībā ir pasaules latviešu virsorganizāciju kultūras nozares vadītāji un Dziesmu svētku rīkotājorgani-

Lelde Vikmane

zāciju pārstāvji. Forumā tiks ciešāk koordinēta pasaules latviešu sadarbība Dziesmu un deju svētku procesa uzturēšanai, un tas ļaus šajā jomā vienotā balsī uzrunāt Latvijas valsts un nevalstiskās organizācijas.

Lai skaidri definētu Eiropas kultūras nozaru prioritātes, vajadzības un pārstāvju kopdarbam, ELA tuvākajās nedēļās

sasauks nozaru darba sarunas Eiropā darbošamies kopām (folkloras, dejas, kori, amatier-teātri, amatnieki/rokdarbnieki, kameramūzika, literatūra). Darba sarunas līdzvadis ELA vadības pārstāvis un katras nozares pārstāvis, aicinot dalībniekus vienoties par katras nozares prioritātēm 2021. gadam un turpmāko nozares pārstāvību topošajā kultūras padomē un jaunā Pasaules latviešu svētku foruma darbā. Lelde Vikmane skaidro: “Uz sarunu bāzes taps kultūras nozares rīcības plāns aprīsi 2021. gadam un ELA kultūras padome. Šis būs ietvars turpmākajam darbam. Tas palīdzēs arī efektīvāk mērķēt Kultūras ministrijas atbalsta finansējumu nākamo gadu projektiem Eiropā. Kopā, vienotā solī, tiksīm uz priekšu, pārvarot šābrīža izaicinājumus!”

Forumā arī apliecināja, ka diasporas kultūras svētkus var un vajag papildināt ar aktivitātēm, kas dod praktisku piensumu Latvijai. Tas ir īpaši svarīgi Covid-19 apstākļos, kas smagi skar Latvijas ekonomiku,

un diasporas kultūras norises var dot lietderīgu ieguldījumu valsts tēla veidošanā un kultūras sakaru veidošanā, eksporta veicināšanā, tūrisma un talantu (studentu un remigrantu) piesaistē. Balstoties uz forumā apspriesto, tiks izstrādāti priekšlikumi Latvijas partneriem – LIAA, ministrijām, augstskolām, reģionu pašvaldībām u.c. par turpmākas sadarbības modeli kultūras svētku papildprogrammas veidošanai. Šādā sadarbības modeļa piedāvājumā tiks definēti kopīgie mērķi un uzdevumi, praktiskie instrumenti (stendi, publicitātes kampaņas u.c.) un katras puses ieguldījums un ieguvumi. Šādu modeli būs iespēja izmēģināt turpmākajos kultūras svētkos Eiropā, un pielāgotu likt lietā arī citu svētku rīkotājiem citviet pasaulē. ELA priekšsēde Elina Pinto uzsver: “Šādi mēs nostiprinām apziņu un praksi, ka kultūras norises diasporā var dabiski papildināt ar ekonomikas diplomātiju tūrisma, eksporta, investīciju un talantu piesaistei Latvijai laba.”

Zviedrijas latviešiem savs sienas kalendārs 2021. gadam

Latviešu un zviedru svētku dienas, latviešu vārda dienas, Zviedrijas latviešu pasākumi, simt izcilu pagātnes personību dzimšanas dienas, Zviedrijā tik svarīgā nedēļu numerācija – to visu sevī apvieno jaunais Zviedrijas latviešu kalendārs 2021. gadam. To iespējams iegādāties un pasūtīt ar piegādi mājās Zviedrijā un Latvijā: ej.uz/kalendars-ZV-LV.

“Pielikšu kalendāru pie sienas un uzreiz redzēšu, kad ir svētki un brīvdienas Zviedrijā un kad – Latvijā. Tāpat noderēs atgādinājums par vārdadienām, lai neaizmirstu apsveikt latviešu draugus. Kalendāru pasūtīnāšu kā dāvanu saviem tuviniekiem Latvijā, jo sūtīšana ir bez maksas. Tik ilgi nav izdevies satikties... Kalendārā viņi varēs sekot tam, kas notiek Zviedrijas latviešu dzīvē un uzzināt daudz jauna,” atzīmē Aija Bērziņa, viena no kalendāra veidotājiem.

“Gatavojam šo kalendāru laikā, kad iespējas kopīgi svinēt, dziedāt, dejojot, baudīt mūziku un teātri, satikt savus draugus un tuviniekus Baltijas jūras otrā pusē ir ierobežotas. Kalendārs ļauj ieskatīties mūsu kopīgajā nākotnē 2021. gadā. Gandrīz pie katra pasākuma varam pielikt piezīmi – ja izdosies. Mēs ceram un ticam – izdosies!” stāsta kalendāra idejas autore Signe Rirdance.

Kalendārā ir pieminētas 100

izcilas Zviedrijas latviešu personības, kuŗu mūžs un devums ir noslēdzies. Šajā sarakstā ir daudz literātu, mākslinieku, zinātnieku, tāpat arī spilgti citu nozaru pārstāvji un nozīmīgākie sabiedriskie darbinieki. “Ir vēl tik daudzi, no kuŗiem varam gūt iedvesmu... Meklēsim un gadu no gada atradīsim aizvien jaunus veidus, kā ikviena būtisko devumu atcerēties un izstāstīt šodienas Zviedrijas latviešiem,” piebilst kalendāra veidotāji.

Kalendāra sagatavošanā ir ieguldītas neskaitāmas darba stundas. Kalendāra veidotāji saka lielu paldies visiem kalendāra atbalstītājiem un Zviedrijas latviešu organizācijām, kas, spītējot pandēmijas radītajai nedrošībai, plāno savu darbību un dažādus aizraujošus pasākumus 2021. gadā.

Lai Zviedrijas latviešu kalendārs pie sienas ir mazs atgādinājums, ka varam turēties un noturēties kopā, arī būdami katrs savās mājās!

Kalendāru papildina divpadsmit Zviedrijas latviešu foto-grafu darbi un vāka dizains, kuŗā izmantoti Talsu tautastērpa brunču motīvi.

Kalendāra pasūtīnāšana internetā: ej.uz/kalendars-ZV-LV

rakstot uz e-pastu: latviesu.kalendars.zviedrija@gmail.com

Ardievu, Darling!

Redakciju īsi pirms slēgšanas sasniedza ļoti skumja vēsts – Mūžībā aizsaukta mūsu draudzene, autore, allaž dzīvespriecīgā

ASTRĪDA JANSONE,

dzimusi Riekstiņā (19.03.1930. – 08.12.2020)

Nepabeigts palika Darlinga – kā mēs viņu saucām, un kā viņa uzrunāja mūs – mīlestības darbs grāmata “Trimdas izskolotie”, nenosvinēta pandēmijas dēļ atliktā 90 gadu jubileja, ko Astrīda ar tādu sparū organizēja un gaidīja.

Viņai bija plaša sirds, viņa ļoti mīlēja dzīvi un cilvēkus, un cilvēki mīlēja Astrīdu.

Talantīga, dzīvesgudra, asprātīga – tāda viņa paliks mūsu atmiņās.

Paldies, mīļā Astrīda, par Tavu mūžu!

Laika redakcija Rīgā

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

Redakcija lūdz lasītājus sazināties ar sarīkojumu un dievkalpojumu rīkotājiem, precizējot, vai paredzētie sarīkojumi notiks, vai tie ir atcelti!

LOSANDŽELOSA (CA)

Losandželosas latviešu namā (1955 Riverside Dr., Los Angeles, CA 90034). Mūsu draudze vēl nedrīkst rīkot dievkalpojumus Losandželosā.

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125). Mājas lapa: www.seattlelatviancenter.com

SV. PĒTERSBURGA (FL)

Sv. Pētersburgas latviešu biedrība (5220 Brittany Dr. S, Apt. 1410, St. Petersburg, FL 33715), tālr.: 727-827-2338.

Uzmanību! Mainījusies biedrības Facebook lapa, lūdzam se-

kot mūsu jaunajai lapai “Latviesu Biedrība St. Petersburg FL”. Sikāku infomāciju par pasākumiem var uzzināt Biedrības Facebook lapā vai zvanot Dacei Nebarei Tel: 917-755-1391

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtdienu 19:30 Centrā. Pensionāru sanāksmes pirmdienās, 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com.

DIEVKALPOJUMI

Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.: (58 Irving st, Brookline MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonas-trimdasdraudze@gmail.com

dze@gmail.com, tālr.: 617-232-5994. Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com.

Dievkalpojumi tiek elektroniski piesūtīti draudzes locekļiem. Tāpat Bībeles stundu pārrunas. Lūdzu sekot iknedēļas draudzes ziņām.

Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.: (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; e-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Čikāgas-Ciānas-draudze 255043897965234. Dievk. Notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. biroja: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: puidza@yahoo.com

(Turpināts 19. lpp.)

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

Čikāgas latv. ev. lut. Sv. Pēteris dr.: (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. Dr.pr. Uldis Pūliņš. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds.

Čikāgas latv. baptistu dr.: (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Olģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

Denveras latv. ev. lut. dr.: (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 līdz 14:00. E-pasts: reglite@aol.com **Dievk. notiek svētdienās 9:30.** Pēc dievk. sadraudzība.

Detroitas Sv. Paula latv. ev. lut. dr.: (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). Dievk. notiek svētdienās 10:00. Seko sadraudzības stunda.

Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.: Shepherd of the Coast Luth. Church (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. Dievk. notiek 14:00. Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galda!

Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.: baznīca (1927 Riverside Dr., Los Angeles CA 90039). Dievk. notiek plkst. 11:00. Mūsu baznīcā vēl arvien nedrīkst rīkot dievk. pasākumus. Turpinām izsludināt virtuālos dievk. pasākumus.

Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.: Unitarian Congregational Parish of Norton (2 W Main St, Norton, MA 02766). Svētdienās 11:00 Dievk. ar dievg. Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, draudzes sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.: (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 6103532227.

Grandrapīdu latv. ev. lut. dr.: Faith Lutheran Church. 2740 Fuller Ave NE, Grand Rapids MI 49505. Tālr.: 616-361-6003. Māc. prāv. Ilze Larsen, tālr.: 269-214-1010. Dr. pr. Ivars Petrovskis, tālr.: 616-975-2705. **Dievk. notiek 2x mēnesī 10:00.** Pēc dievk. kafijas galds.

Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.: (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). Māc. A.Graham. Dievk. notiek 10:00. Pēc Dievk. kafijas galds.

Kalamazū latviešu ev. lut. apvienotā draudze seko noteikumiem un pašlaik nenotur dievk. pasākumus baznīcā, bet arī mums nav nolemts datums, kad dievnamu atkal atvērs.

Svētdienu svētki māc. A. Graham vadībā notiek plkst. 10:00 (pēc Austrumu laika) virtuālā vidē. Facebook mājas lapa *Latvian Lutheran united church in Kalamazoo*, un YouTube, atrodot kanālu *Latviešu apvienotā draudze Kalamazoo*.

Klīvlāndes apvienotā latv. ev. lut. dr.: (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107) Draudzes dievk. notiek svētdienās 11:00. Bībeles stundas notiek 10:00 katra mēneša otrajā un ceturtajā

trešdienā. Baptistu dr.: *Bethel Baptist Church (2706 Noble Rd, Cleveland 44121)* Dievk. notiek svētdienās 14:30.

Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.: (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galiņa, tālr.: 402-475-8106. Dr.pr. Kārlis Indriksons, tālr.: 402-438-3036. Dievk. notiek 1.un 4. svētdienā 10:00. Otrajā svētdienā dievk. angļu valodā. Pensionāru saiets katru otro ceturtdienu.

Mančesteras latv. ev. lut. dr.: (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr.pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062.

Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.: (1853 N 75th St, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Māc. Janis Ginters tālr.: 2607975695 Draudzes priekšnieks: Andrejs Junge tālr.: 4144166157 Dievk. notiek svētdienās 10:00.

Mineapoles – St. Paulas latv. ev. lut. dr.: (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). Pēc dievk. sadraudzība.

Mineapoles-St. Paulas latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes video dievk. pasākumi notiek katru nedēļu, tos var skatīties mndraudze.org.

Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.: Trinity Latvian Church (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. www.draudze.org vai www.tervete.org Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus un Vik. Zvirgzds. tālr.: 51448-12530, e-pasts: prez@draudze.org. Dievk. pasākumi Centrā.

Ņūbransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.: Draudzes dievnamas (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ 08816). Māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com. Dievk. notiek 13:30.

Ņujorkas latv. ev. lut. dr.: Jonkeru bazn. 254 Valentine Ln, Yonkers NY

Salas bazn. 4 Riga Ln, Melville NY
St. Andrew bazn. 335 Reynolds Ave, Parsippany NJ
Seafarers. 123 East 15th Street, New York, NY

Priedaine. 1017 State Rte 33, Freehold NJ
Salas bazn. plkst.10.30dievk., māc. Saliņš.

Ročesteras ev. lut. Krusta dr.: Atonement Lutheran Church (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618).

Saginavas latv. ev. lut. dr.: (128 N Elm St, Saginava, MI 48602)

Mācītāja Biruta Puiķe-Wilson, mob. (269) 2675330. Kontaktpersona Mary Beth Dzirnīs, mob. (989)781-1163. E pasts: dzirnīs@chartermi.net

Dievk. pasākumi vienreiz mēnesī, 1.00 pēcpusdienā, seko kafijas galds ar groziņiem.

Sandiego latv. ev. lut. dr.: Ascension Lutheran Church (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīns, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com. Pēc Dievk. kafijas galds.

Sentluisas latv. ev. lut. dr.: Christ Lutheran bazn (#1 Selma

Ave, Webster Groves, MO 63119). Dievk. vadīs Māc. Dace Skudiņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314 457 1830, kalninsirene@gmail.com.

Sietlas ev. lut. dr.: (11710 3rd Ave. N.E. Seattle, WA 98125)

Dievk. pasākumi notiek 10:30. Prāveste D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net. Baznīcas mājaslapa: www.seattlelatvianchurch.org

Skenektedijas latv. ev. lut. dr.: Trinity Lutheran Church (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart.

St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.: draudzes mācītājs Aivars Pelds. 727-368-0935. Sazināties ar Andri Ritumu 727-797-1911.

Sv. Pēterburgas Latviešu ev. luterāņu Draudzes ziņas:

Sakarā ar vīrusu visi dievk. pasākumi un Bībeles stundas notiks Faith Lutheran baznīcā,

me.com. Māc. Jānis Mateus.

Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.: (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznīca@bellnet.ca. Info: www.stjohns-latvian.ca Māc. Girts Grietiņš (adrese: 40 Hollyberry Trail, North York ON M2H 2S1), tālr.: 6479865604, E-pasts: grietins@gmail.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 9053385613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr.vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom.pr. Maija Sukes, tālr.: 4162214309.

Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.: Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@gmail.com Info: www.dcdraudze.org Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob. tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr.pr. Dace Zalmane (tālr. 703/442-

Svētki & Sadraudzība

KRISTUS PIEDZIMŠANAS SVĒTKOS

Ceturdien, 24. decembrī – plkst. 17:00 Ziemsvētku vakara dievk. pasākums

Ziemsvētku dienas dievk. pasākumi 25. decembrī – plkst. 11:00 svētki, svētdien, 27. decembrī – plkst. 11:00

Svētki & sadraudzība Vecgada vakara dievk. pasākums, 31. decembrī – plkst. 19:00 Gadumijas Svētki

2021. gada 3. janvārī – plkst. 11:00 svētki & sadraudzība

TIKŠANĀS KLĀTIENĒ: ceļam tikties arī klātienē-āra stāvlaukumā, ievērojot visus COVID-19 noteikumus. Plāni var jebkurā laikā mainīties. Atkarībā no vīrusa izplatības un iespējamo ierobežojumu pastiprināšanas. Tādēļ lūdzm

Aizsaulē aizgājusi mūsu mīļā mamma, mamamma un māsa

MĀRA PAVĀRE, dzim. KARNUPE

Dzimusi 1928. gada 11. janvārī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2019. gada 5. decembrī Kalifornijā, ASV

Vakarzvaigzne mirgo klusi,
Sirds ir mieru atradusi.

/A. Lūsis/

Mīlestībā viņu sirdi paturēs
MEITA INESE AR VĪRU JR
MAZMEITA KRISTĪNA
BRĀĻI VIESTURS UN IMANTS LATVIJĀ

MŪŽĪBĀ AIZGĀJUSI MŪSU MĪĻĀ

MAIJA ASBERGA dzim. OŠIŅA

Dzimusi 1928. gada 2. septembrī Rīgā,
mirusi 2020. gada 4. decembrī Bostonā

Sērās viņu mīļi piemin
RITVARS, GUNDEGA, LOLITA, ARIĀNA UN KRĪŠJĀNIS

Kad pārliksies man sēru vītols
Un tumsai netiks atkāpties,
Kā visgaišākajos rītos
Pret ausmu man dvēse ies.

(E. Ādamsons)

kas atrodas 2601 49th Street North, St. Petersburg, FL.

Dievk. pasākumi Svētdienās, plkst. 14:00 (2 pm):

25. decembrī Svētku dievk. pasākums

3. janvārī
17. janvārī

Bībeles Stundas Svētdienās, plkst. 14:00 (2 pm):

13. decembrī
20. decembrī

10. janvārī
24. janvārī

Tērvete – Trīsvienības draudze: Dievk. pasākumi centrā. tālr.: 514-992-9700, www.draudze.org. Māc. Zvirgzda tālr.: 613-400-3288, e-pasts: zvirgzds@

8458 un epasts-dzalmanis@yahoo.com).

Katru trešdienu, plkst 10:00 SVĒTKI (virtuāli)

Draudzes virtuālie svētki notiek Zoom platformā.

Pieslēšanās norādes ir atrodamas draudzes mājaslapā: www.dcdraudze.org kā arī regulāri tiek izsūtītas elektroniski.

Tie, kas nelieto internetu, var piedalīties, izzvanot pa telefonu +1 (301) 715-8592 un ievadiet Meeting ID 5666715765

Katru trešdienu – plkst 10:00 Rīta svētki.

Adventa svētdienas – 6., 13., 10. decembrī – plkst. 11:00

sekot jaunumiem iknedēļas e-pasta sūtījumos.

Svētdien, 13. decembrī: 12:00-16:00 Gramatu galds būs atvērts tiem, kas iepriekš pieņēmuši. Tuvākā informācija īsziņās – **16:00 Latviešu skolas eglīte** (stāvlaukumā aiz baznīcas – **Svētdien, 20 decembrī – plkst 18:00 Svecīšu dievk. pasākums** (stāvlaukumā aiz baznīcas)

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rigaven@aol.com – Inese Zaķis – ne vēlāk kā PIEKTDIENĀS.

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

Porziņģis cenšas atgūt pārliecību par savām spējām

Pēc spēlēm Orlando "burbulī" bijusi sajūta, ka jaunā Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) sezona varētu sākties ne ātrāk kā februārī, tādēļ arī lēmums par veicamo operāciju pieņemts ne daudz vēlāk, sarunā ar medijiem sacīja Dalasas *Mavericks* zvaigzne Kristaps Porziņģis. Porziņģis 17. augustā NBA izslēgšanas turnīra pirmajā spēlē guva meniska traumu. Latvijas basketbolistam operācija tika veikta 10. oktobrī un rehabilitācijai nepieciešamais termiņš netika noteikts, taču tiek lēsts, ka viņš varētu nespēlēt kādus trīs – četrus mēnešus.

Iepriekš novembrī Porziņģis sacīja, ka rehabilitācijas process norisi patiesi labi, un laukumā viņš varētu atgriezties janvārī. To pašu decembra pirmajā dienā puda arī *Mavericks* galvenais treneris Rīks Kārlails. Sarunājoties ar medijiem, Porziņģa seja bija grūti bija nepamanīt pozitīvo attieksmi, jo īpaši, kad atbildes sniegtas par atveseļošanās procesu, kurū latvietis raksturoja, kā ļoti labu. Viņš pats savu atgriešanās termiņu noteicis jau agrāk, tomēr maz ticams, ka Porziņģis šogad izies laukumā. "Tagad man tikai jāparūpējas, lai saites būtu spēcīgas un es atgūtu pārliecību laukumā."

28 latvieši sāk neprognozējamu sezonu Amerikā

25. novembris, ir Nacionālās studentu sporta asociācijas (NCAA) basketbola sezonas sākums. Pirmajā ligā spēlēs 20 latvieši – 15 meitenes un pieci puīši.

Digna Strautmane: ceturtais gads Syracuse universitātē // FOTO: Syracuse Orange

Iepriekšējā sezona tika pārtraukta 12. martā. Nepabeigti palika vairāku konferenču finālturnīri, izpalika "Izvēles svētdiena" (*Selection Sunday*) un... pirmo reizi nenotika nacionālie čempionāti – finālturnīri trīs

nedēļu garumā ar 64 labāko valsts komandu līdzdalību.

Kaufmanis/Bebrišs izcīna bronzu

Latvijas bobsleja pilots Dāvis Kaufmanis ar stūmēju Arni Bebrišu Vācijā Eiropas kausa otrajā posmā izcīnīja trešo vietu, pirmo reizi karjerā kāpjot uz goda pjedestala.

Dāvis Kaufmanis (pa labi)

Divu braucēju summā uzvaru izcīnīja mājinieki vācieši Hanss Peters Hannighofers/Marsels Kornhardts, kuŗi tuvākos sekotājus no Krievijas Rostislavu Gaitjukičū un Romanu Košeļevu apsteidza par 0,36 sekundēm, kamēr Kaufmanis/Bebrišs zaudēja 0,45 sekundes. Kaufmanis iepriekš karjerā Eiropas kausā bija izcīnījis ceturto vietu, bet vēl ne reizi nebija stājies uz goda pjedestala.

Sesto vietu ar 0,63 sekunžu deficītu izcīnīja Oskars Melbārdis/Edgars Nemeze, kamēr deviņo un desmito pozīciju sadalīja attiecīgi Emīls Cipulis/Kristis Lindenblats un Ralfs Bērziņš/Dāvis Sprīņģis. Cipuļa divnieks līderiem zaudēja 0,88 sekundes, kamēr Bērziņa ekipāžai 0,89 sekunžu deficīts.

Kamaniņās tiek mums trešās vietas

Pasaules kausa otrajā posmā kamaniņu sportā Vācijas pilsētā Altenbergā vīriešu konkurencē trešo vietu un pirmo pjedestalu šosezon izcīnīja latviešu sportists **Kristers Aparjods**, kuŗš pēc pirmā brauciena ierindojās 13. vietā. 16. vietu ieņēma **Kristens Rīks Rozītis**, 24. vietu debitants **Gints Bērziņš**, bet 25. vietu **Artūrs Dārziņš**, kuŗš pēc pirmā brauciena atradās 3. vietā.

Kristeris Aparjods

Latvijas kamaniņu izlases braucēji Kristeris un Kendija Aparjodi, kā arī brāļi Juris un Andris Šīci Altenbergā Pasaules kausa otrajā posmā komandu stafetē apsteidza tituleto Vāciju un izcīnīja bronzas medaļas.

Brāļi Andris un Juris Šīci Altenbergas trasē ieņēma ceturto vietu divnieku sacensībās Pasaules kausa otrajā posmā kamaniņu sportā. Oskars Gudramovičs/ Pēteris Kalniņš ierindojās 8., bet Mārtiņš Bots/Roberts

Andris un Juris Šīci // FOTO: EPA/Scanpix

Plūme – 14.vietā. Trešajās sezonas sacensībās pēc kārtas uzvarēja austrieši Tomass Štejs un Lorencs Kollers, kuŗi otrajā braucienā apsteidza vāciešus Toniju Egertu un Sašu Benekenu par astoņām sekundestūkstošdaļām.

Biatlons. Neveiksmes šaušanā

Latvijas biatlona izlases līderis Andrejs Rastorgujevs Kontiolahti, Somijā, ieguva 42. vietu **10 kilometru sprintā** Pasaules kausa sezonas otrā posmā pirmajās sacīkstēs. Rastorgujevs trešo reizi sezonā trijās sacensībās nesašāva divus mērķus un nepildināja ieskautes punktu krājumu, bet kvalificējās dalībai iedzišanas distancē. Uzvarēja norvēģis Tarjei Bē, kuŗš nekļūdīgi šāva un finišu sasniegta pēc 24 minūtēm un 3,7 sekundēm. Tāpat kā uzvarētājs bez kļūdām šāvušais Vācijas biatlonists Arnds Peifers atpalika 13,9 sekundes un bija otrais, bet uz pjedestala zemākā pakāpiena vietu nopelnīja Johaness Tinjess Bē, kuŗš veica vienu soda apli un savam brālim zaudēja 29,4 sekundes. Rastorgujevu no uzvarētājs šķīra minūte un 48,7 sekundes. Vēl divi Latvijas biatlonisti Roberts Slotiņš un 19 gadus vecais Kirils Matjuhins ieguva attiecīgi 79. un 98.vietu 105 dalībnieku konkurencē. Slotiņam bija divas kļūdas šaušanā, turpretim Matjuhins mēroja trīs soda aplus. Ieskautes punktus nopelnīja 40 labāko rezultātu īpašnieki, savukārt pirmais sešdesmitnieks kvalificējās startam iedzišanā.

Iedzišanā Andrejs Rastorgujevs piecreiz kļūdījās šautuvē un ieņēma 32. vietu. Rastorgujevs, startējis ar 42. numuru minūti un 48,7 sekundes aiz norvēģa Tarjeja Bē, pirmajā šautuvē guļus bija precīzs un pakāpās uz 32. vietu. Tomēr divas kļūdas otrajā ugunslīnijā guļus viņu atmata atpakaļ uz 39. vietu, no līdera jau atpalikdams nepilnas divas minūtes. Pirmajā stāvus šautuvē "pēc piena" lidoja trešā un piektā lode, Latvijas biatlonistam noslīdot līdz 40. vietai. Vēl viena kļūda ceturtajā šāvienā nozīmēja, ka neko augstāk pakāpties neizdosies, ieņemot 35. vietu pēc ceturtais šautuves. Finišā viņš bija 32., no uzvarētāja atpaliekot par divām minūtēm un 29,5 sekundēm.

Latvijas biatlonisti Renārs Birkentāls, Andrejs Rastorgujevs, Roberts Slotiņš un Rūdis Balodis Pasaules kausa otrajā posmā Kontiolahti aizvadīja sacensības **4x7,5 kilometru stafetē**. Viņi ierindojās 22.vietā, uzvaru izci-

nīja Norvēģijas biatlonisti. Latvijas izlase veiksmīgi veica pirmos divus stafetes slēpojumus, bet trešajā Slotiņu pēc neveiksmes šautuvē apsteidza par apli, kā rezultātā izcīnīta 22. vieta starp 24 izlasēm. Birkentāls izmantoja vienu rezerves patronu pirmajā šautuvē, bet otrajā viņš neaizvēra vienu mērķi un bija spiests slēpot soda apli. Viņš Rastorgujevam stafeti nodeva, atrazdamies 23. vietā un zaudēdams divas ar pusi minūtes. Rastorgujevs soda apli veica jau savā pirmajā šautuvē un to pameta 23. vietā, bet otrajā spēja aizvērt visus mērķus, izmantojot divas rezerves patronas. Viņš stafeti nodeva 24. pozīcijā ar trīs minūšu 42,8 sekunžu deficītu. Slotiņš šaušanā guļus izlietoja vienu rezerves patronu un trasē atgriezās 22. vietā, bet stāvus viņš nespēja aizvērt divus mērķus, kā rezultātā slēpoja divus soda aplus, pēc kuŗiem viņu apsteidza par apli, Latvijai ieņemot 22. vietu. Pēdējais stafetē būtu devies debitants Rūdis Balodis.

Gatavošanos jaunajai sezonai turpinās Tenerifē

Latvijas plūdmales volejbola duets Aleksandrs Samoilovs un Jānis Šmēdiņš devušies uz Tenerifi, kur turpmākās divas nedēļas pavadīs treniņnometnē, sarunā ar LETA sacīja spēlētāji.

Jānis Šmēdiņš un Aleksandrs Samoilovs // FOTO: FIVB

Tāpat kā Mārtiņš Pļaviņš/Edgars Točs, arī Aleksandrs Samoilovs un Jānis Šmēdiņš pagājušās sezonas pēdējo turnīru aizvadīja Latvijā, kad septembrī spēkojās Eiropas čempionātā Jūrmalas smiltīs. Pēdējā spēle tika aizvadīta ceturtdaļfinālā, bet pēc tam sekoja vairāku nedēļu gara atpūta.

Bokseris Gorbunovs iegūst otro vietu Eiropas U17 čempionātā

Latvijas bokseris Nikita Gorbunovs Bulgārijas galvaspilsētā Sofijā izcīnīja sudraba medaļu Eiropas U17 vecuma grupas junioru čempionātā.

Gorbunovs, kuŗš cīnījās svara kategorijā līdz 66 kilogramiem, finālā pēc punktiem ar 0:5

Nikita Gorbunovs

zaudēja Krievijas bokserim Sergejam Koldenkovam. Četri tiesneši Koldenkovam piešķīra uzvaru ar 30:26, bet viens – ar 29:27.

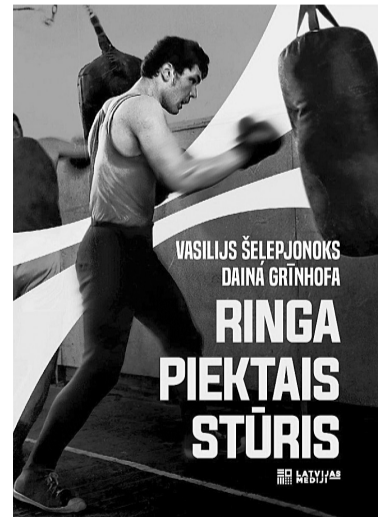
Rīgas domes balva "Gada rīdzinieks" un Goda raksts

šogad piešķirts bokserim **Mairim Briedim** par izcilām panākumiem augsta līmeņa boksa sacensībās un Rīgas atpazīstamības veicināšanu pasaulē, aģentūru LETA informēja Rīgas domē.

Mairis Briedis. Dāvāna Latvijas boksa simtgadei

Par Latvijas sportu grāmatas nav retums, tās tiek izdotas katru gadu, bet pārsvarā par populāriem sportistiem un sporta veidiem, kas biežāk ir ikdienas redzeslokā. Tomēr ir arī izņēmumi, šoruden dienas gaismu ieraugot izdevniecībā "Latvijas Mediji" izdotajai grāmatai par boksu.

"Ringa piektais stūris" – tas ir stāsts par bijušā boksera un tagad trenera Vasilija Šeļepjonoka gaitām šajā džentlmeņu sporta veidā. Grāmatas līdzautore ir Vasilija dzīvesbiedre Daina Grīnhofa.

Daina Dukura skaļā aiziešana

Dainim Dukuram 10. decembris bija pēdējā darbadiena Siguldas ledus trases direktora amatā, kur viņš ir pavadījis 26 gadus. Aiziešana iznākusi skaļa.

Sporta ziņas sakopojis P. KARLSONS